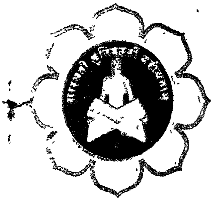

ఋషిపీఠం

భారతీయ మానస పత్రిక

జూన్-2000
రూ-10/-

శ్రీమత్పయోనిధినికేతన! చక్రపాణే!

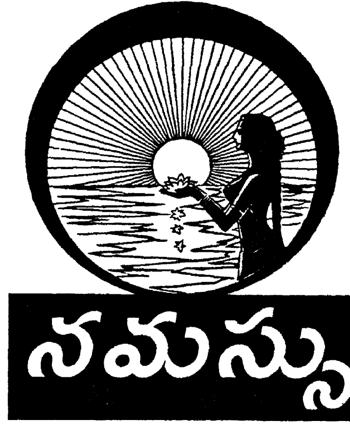
భోగీంద్ర భోగ మణిరంజిత పుణ్యమూర్తే।

యోగీశ శాశ్వత శరణ్య! భవాబ్ధి పోత!

లక్ష్మీనృసింహ! మమదేహి కరావలంబమ్ ॥

''శ్రీమంతమైన క్షీరసాగరాన్ని నివాసంగా చేసుకున్న చక్రహస్తా! సర్ప రాజమణులచే ప్రకాశిస్తున్న పుణ్యమూర్తీ! (నరసింహునికి గొడుగులా సర్పరాజు పడగలుంటాయి) వాటి మణుల ప్రకాశాల నడుమ దీపిస్తున్న మూర్తీ! యోగీశ్వరులు శాశ్వతంగా శరణు వేడే స్వామీ! సంసార సముద్రాన్ని దాటించే నావ వంటి వాడా! లక్ష్మీనృసింహా! నాకు చేయూతనీయుమా''. ఇది ఆదిశంకరులు విరచించిన 'లక్ష్మీనృసింహ కరావలంబన స్తోత్రం' లోనిది.

శంఖం చక్రం చ చాపం పరశుమసిమిషుం శూలపాశాంకుశాగ్నీన్
బిభ్రాణం వజ్రఖేటౌహలముసలగదా కున్తమత్యుగ్ర దంష్ట్రం ।
జ్వాలాకేశం త్రినేత్రం జ్వలదనలనిభం హారకేయూరభూషం
ధ్యాయేత్ షట్కోణసంస్థం సకలరిపుజనప్రాణసంహారచక్రమ్ ॥

భగవంతుని ఆయుధాలు కేవలం ఉపకరణాలు మాత్రమే కావు. అవీ దేవతా స్వరూపాలే. అదేవిధంగా నారాయణుని ఆయుధమైన సుదర్శన చక్రానికి అధిష్ఠానమైన సుదర్శన దేవతా స్వరూపం ఈ శ్లోకంలో ఆవిష్కృతమయ్యింది.

''షట్కోణంలో నున్న చక్రదేవుడు – శంఖం, చక్రం, ధనుర్బాణాలు, గొడ్డలి, కత్తి, శూలం, పాశం, అంకుశం, అగ్ని, వజ్రం, ఖేటం, నాగలి, ముసలం, గద, కున్తం.... అనే ఆయుధాలు ధరించి ఉన్నాడు. అత్యుగ్రమైన దంష్ట్రాలతో, జ్వాలామయమైన కేశాలతో, మూడు కన్నులతో, అగ్నిసదృశతేజంతో, హారకేయూరాద్యలంకారాలతో ప్రకాశిస్తున్నాడు. సకలశత్రుసంహారకమైన ఈ సుదర్శన దేవుని ధ్యానించాలి.''

ఈ దేవతామూర్తుల ఉపాసన, మంత్ర, యంత్రాదులు కూడా శాస్త్రాలలో చెప్పబడ్డాయి. ధ్యానించి, స్తోత్రాదులతో నమస్కరించినా ఈ దేవతలు రక్షించి అనుగ్రహిస్తారు.

ఋషిపీఠం

జూన్ 2000

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

జూన్ 2000

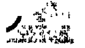
సంపుటి 1 సంచిక 11

వ్యవస్థాపక సంపాదకుడు :

సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ప్రచురణకర్త

ఉపద్రష్ట శివప్రసాద్

గౌరవ పర్యవేక్షణ :

డా. ప్రసాదరాయకులపతి

డా. పినపాటి వీరభద్ర మహదేవ్

డా. పప్పు వేణుగోపాలరావు

సాంగస్వాధ్యాయ వాచస్పతి శ్రీ దెందుకూరి మల్లికార్జునసోమయాజి

శ్రీ యాబలూరు లోకనాధశర్మ

మహా మహోపాసక శ్రీ చెన్నూరు కృష్ణమూర్తి సిద్ధాంతి (అద్దంకి)

సంచాలకులు : సూరి శ్రీవిలాస్

ప్రధాన ప్రచారకులు : ఎస్. వి. ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ (గుంటూరు)

ముఖచిత్ర అలంకరణ : పి.రాము, విజయవాడ

చిరునామా : 'పార్క్‌వ్యూ', నెం.6, 4వ ఫ్లోర్, 85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్, టి.నగర్, చెన్నై-600 017. ఫోన్ : 8281159

'ధర్మం' నుండి 'మోక్షం' వైపు

ఏ ప్రశ్నకైనా సమాధానం చెప్పేవాడికి ఆ విషయంపై పరిజ్ఞానం, చిత్తశుద్ధి ఎంత అవసరమో; ప్రశ్నించే వాడికికూడా అటువంటి అవసరమైన కొన్ని అర్హతలుండాలి.

'ప్రశ్న' అనేది ఏదో కాలక్షేపానికి పుట్టేది కాకూడదు.

మనలో చాలామంది ఒక నలుగురు కలిసినప్పుడో, లేదా ఏదో ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడో కాలక్షేపంకోసం కొన్ని చర్చలు లేవదీస్తాం. కాస్త పండితుడులాంటివాడు కనబడితే, అద్వైతమో, ద్వైతమో, ఉపనిషత్తో లాంటి విషయాలగురించి అడుగుతాం. పాపం-ఆయన ఉత్సాహంతో చెప్పడం ప్రారంభిస్తాడు. మనం వింటూ, వింటూ మధ్యలో ఏ వ్యాపార విషయమో, రాజకీయాంశమో ఎవరైనా లేవనెత్తితే వెంటనే అటు చర్చని మళ్లిస్తాం. అ వేదాంతవిషయం అక్కడికాగి పోతుంది. ఆ పండితుడు బిక్కమొహం వేస్తాడు.

ముఖ్యంగా - ఆధ్యాత్మిక విషయాలపై ప్రశ్నించడానికి కేవలం కుతూహలం, ఉత్సుకత సరిపోదు. ఒక తపన, ఒక అన్వేషణ, ఒక మథన, ఒక జ్ఞానతృష్ణ... ఇవన్నీ కలిసిన ప్రశ్న సమాధానాన్ని సాధించితీరుతుంది. ఆ తెరుచుకున్న మనసులోకే జ్ఞానదీధితి ప్రవేశిస్తుంది.

అంతర్నిరంతర మనింధన మేధమానే...'' అని వేదం చెప్పినట్లుగా, నిరంతరం ఎడతెరిపి లేకుండా అంతరంగంలో మథనమయ్యే 'అనింధనాగ్ని' వంటి తపస్సుతో సాధించిన సత్యాన్ని... మనం టీ కప్పుల చర్చలో తేల్చుకుందామనుకోవడం ఎంత దుస్సాహసం!

ఆదిశంకరులు వంటి మహాత్ములు తపస్సుతో, ఉపాసనతో, వివిధ శాస్త్రజ్ఞానాలమథనతో ఆవిష్కరించిన గొప్పవిషయాలను... ఏమాత్రం అనుష్ఠానమూ, శ్రద్ధాలేకుండా మన 'పిచ్చాపాటి' మాటల్లో తేల్చేసుకుందామనుకోవడం ఎంతటి దుర్విదగ్ధత!

విషయంపట్ల వినీతులమై, శ్రద్ధాభక్తుల్ని ప్రకటించగానే... ఆ జ్ఞానం మనల్ని అనుగ్రహించడం ప్రారంభించిందనే అర్థం.

అందుకే మనవారు సద్గ్రంథాలపారాయణం అనే సంప్రదాయం ప్రవేశంపెట్టారు. ఆ గ్రంథాలను అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో కూడిన ఏకాగ్రతతో, ఆరాధనతో చదివినప్పుడే బుద్ధికి అవగాహనమవడమేకాక, ఆ అక్షరదేవతలు అనుగ్రహించి తమ అంతర్యాన్ని మన అంతరంగంలో ఆవిష్కరింపజేస్తారు. పూర్వపు రోజుల్లో 'వేదాంత శాస్త్రాన్ని' మడికట్టు కొని చదివేవారు. అలా అధ్యయనం చేయాలని శాస్త్రవచనం. అలాకాక మనం సమయాన్ని గడిపేయడంకోసం వాటిని పట్టుకుంటే, ప్రయోజనం శూన్యం.

అంతేకాక - ప్రధానంగా ''ఆత్మవిద్య'' విషయంలో గ్రహించడానికి ఇంకా చాలా అర్హతలు చెప్పారు పెద్దలు. అంటే చతుర్థపురుషార్థమైన 'మోక్షం' సాధించేందుకు కావలసిన జ్ఞానాన్ని సముపార్జించాలంటే ప్రధానమైన అర్హతలున్నాయన్నమాట.

అందుకే - 'అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా'- అని మొదటి సూత్రంగా 'బ్రహ్మసూత్రాలు' పేర్కొన్నాయి. 'ఇక ఆతరువాత బ్రహ్మజిజ్ఞాస'. దేని తరువాత? 'అధికారం సంపాదించుకున్న తరువాత' - అని అర్థం. అధికారం అంటే ఏమిటి? సాధన చతుష్టయసంపత్తి - సమకూరడమే అధికారం. అది - *1. నిత్యానిత్య వస్తువివేకం* - ఏది నిత్యం? ఏది అనిత్యం? అనే వివేకం ఏర్పడాలి. *2. ఇహాముత్రార్థ భోగవిరాగం* - ఇహలోక సుఖాలమీద, పరలోక సుఖాలమీద పరమ విరక్తి, *3. శమదమాది సంపత్తి* - అంతరింద్రియ బహిరింద్రియనిగ్రహాదులు, *4. తితిక్ష* - తీవ్రమైన మోక్షకాంక్ష. ఈ నాలుగూ ఉంటేనే అప్పుడు మోక్ష విద్య - ఆత్మవిద్య - గురించి తెలుసుకోవడం ప్రారంభించాలి. అదీ శ్రోత్రియుడు (శ్రుతి - వేదం. వేదమార్గ పరాయణుడు), బ్రహ్మనిష్ఠుడైన గురువువద్దకు సమిధలు చేత ధరించి (సమిత్పాణిః) వెళ్లి, శరణువేడాలి. ఆ ప్రశ్నను ''పరిప్రశ్న'' అంటారు. అప్పుడే ఆ గురువు ఆ కర్మసమిధులను దగ్ధంచేసి మోక్షవిద్యాప్రవేశాన్ని కల్పిస్తాడు.

ఇదీ చతుర్థపురుషార్థాన్ని గ్రహించే పద్ధతి. కనుక మోక్షం గురించి తెలుసుకునేందుకు ఎంత వరకు అర్హులమో ఎవరికి వారు గ్రహించాలి. అసలు మోక్షం అంటేనే అవగాహనలేని స్థితిలో ఉన్నవారే చాలామంది.

ఇంతవిషయం ఉండగా - ఉపనిషత్తులన్నిటినీ బహిరంగ ఉపన్యాసాలుగా, ప్రసంగకాలక్షేపాలుగా చేయడం ఎంత హాస్యాస్పదం! మోక్షవిద్య గురుశిష్యుల మధ్య ఒక పారంగా, ఏకాంతంగా సాగవలసిన సాధన. అంతేగానీ ఉపనిషత్తులగురించి ఉపన్యసించినంత మాత్రాన చాలదు. భాష్యప్రవచనాలు పట్టుకుని కంఠస్థం చేసినా ప్రయోజనం లేదు. ముందు ఈ మానవాళికంతటికీ తెలియజేయాలంటే - ప్రథమ పురుషార్థమైన ధర్మాన్ని గురించి అవగాహన కలిగించాలి. ఇప్పుడు మృగ్యమౌతున్నది ఈ 'ధర్మస్పృహ'.

అసలు ధర్మాన్నే విడిచిపెట్టి, సర్వాతీతమైన వేదాంత శబ్దాలను చెవినిపెట్టుకుంటే, వాటిని విపరీతంగా వ్యాఖ్యానించుకుని ఆచార

సంప్రదాయస్వరూపమైన ప్రాథమికమైన ధర్మాన్నే విడచిపెట్టే ప్రమాదముంది. ధర్మమే లేనప్పుడు మోక్షం గురించి ప్రశ్నేలేదు. మోక్షం పట్ల గౌరవం అందరికీ ఉండవచ్చు. తత్సంబంధమైన వేదాంతవిద్యా గ్రంథాలనీ చదవవచ్చు. సర్వులలోనూ ఒకే బ్రహ్మమున్నాడని అనుకోవచ్చు. కానీ బ్రహ్మమంటే ఏమిటో తెలిస్తేకదా - సర్వత్రా అతడున్నాడని తెలిసేది.

ముందుగా - మనకి అర్థకామాలపై ఆసక్తి ఉందా లేదా? అని నిజాయితీగా ప్రశ్నించుకోవాలి. ఆసక్తి లేకపోయినా 'అవసరం' ఉన్నదీ లేనిదీ తెలుసుకోవాలి. అర్థకామాలతో అవసరం ఉన్నంతకాలం 'ధర్మం' ప్రధానం. ధర్మం కర్మమయం. నిజంగా మోక్షం కావాలంటే పరంపరాప్రాప్తమైన ధర్మాన్ని (కర్మని) అనుష్ఠించితీరాలి. తద్వారా అర్థకామసంపాదన సాగాలి. 'చిత్తస్య శుద్ధయే కర్మ' - సత్కర్మాచరణ వల్ల చిత్తశుద్ధి. తద్వారా మోక్షాకాంక్ష. అనంతరం గుర్వనుగ్రహం.

కనుక అందర్నీ ధర్మాచరణవైపు ప్రేరేపించేందుకే ఆర్షవాఙ్మయాన్ని ప్రచారం చేయాలి. ధర్మం, భక్తి... ఇవే బహిరంగంగా ప్రచారం చేయగలిగేవి. వీటితో సమాజంలో సువ్యవస్థ వస్తుంది. అలా కాకుండా - అర్థం కాని పడికట్లతో వేదాంతవిద్యని బహిరంగంగా చెప్పినంత మాత్రాన ప్రయోజనం లేదు.

అకృత్వావృత్తివిలయం అజ్ఞాత్వా బ్రహ్మమవ్యయమ్ ।
'అహంబ్రహ్మాస్మి' యోబ్రూయాత్ తస్యజిహ్వాం వికర్తయేత్ ॥

ఇంద్రియవృత్తుల్నీ లయం చేయకుండానే, బ్రహ్మత్వాన్ని అనుభవం పూర్వకంగా గ్రహించకుండానే, ''అహం బ్రహ్మాస్మి'' అని అన్నవాడి నాలుకని కత్తిరించేయాలి... అని కఠినంగా శాసించారు వేదాంతవిద్యాగురువులు.

అమ్మ, నాన్న, అక్క, చెల్లి, అన్న, తమ్ముడు, గురువు, శిష్యుడు, స్నేహితులు... ఇలా మానవసంబంధాలలో ఉన్నప్పుడు ఆయాధర్మాల్ని పాటించాలి. దైవ పితృకర్మలూ, సదాచారం విడిచిపెట్టకూడదు. ఈ అంశాలపైన అవగాహన కల్పించి, ఆచరణలో నిష్ఠ కలిగించేందుకే ఆధ్యాత్మిక గురువులూ, పండితులూ ఉద్యమించాలి. ఇది కాదని - సర్వమూ మాయఅనీ, తమ పాండిత్యాన్ని ప్రకటించుకుంటూ, యోగమనీ, సమాధి అనీ ప్రజల్నివంచించడం పాపమే. ఒక్కొక్కరూ ఒక్కోపేరూ పెట్టుకొని, మన ధర్మాలను విసర్జింపజేస్తూ, పవిత్రమైన మన ఆర్షవిషయాలకు అర్థంపర్థం లేని వ్యాఖ్యలు చేస్తూ సంఘసంఘాలుగా ఏర్పడిపోతే - అవి సనాతన ధర్మం క్రిందికిరావు.

వేద, పురాణ, వేదాంత, ఇతిహాస, స్మృతి... ఇవన్నీ చెప్తున్న సాధనల క్రమపద్ధతిని గమనించాలి. ఎవరికి ఏది పద్ధతో గ్రహించాలి. మన మానసికస్థితిని అనుసరించి వేదం మార్గాలు ఏర్పాటుచేసింది.

ముముక్షువులైన వారు వేరు. లోకంలో ఏదో మేలు జరుగుతుందనో, కీడు తొలగుతుందనో ఆధ్యాత్మికతవైపు మళ్లినవారు వేరు. ఈ రెండో తరహా వారివద్ద వేదాంతాలేవో చెప్పి, సంప్రదాయ ధర్మవాహిని నుండి ప్రక్కకి తిప్పి భ్రష్టత్వం పట్టించకూడదు.

స్వధర్మనిర్వహణ, భగవత్ భక్తి... ఈ రెండింటితో సమాజాన్ని పటిష్టం చేయాలి. కర్మ ప్రసక్తి లేని మోక్షసామ్రాజ్యం - సత్కార్మాచరణలో పండి గ్రహించిన స్థితి మాత్రమే. 'కర్మ మనల్ని విడిచిపెట్టాలి. మనం కర్మని విడిచిపెట్టరాదు.'

శౌచ, కర్మాదుల అవసరం లేదని చెప్పే ఏ మతమూ భారతీయ మతం కాదు. మోక్షకాంక్ష ఉంటే కేవలం బాధ్యతగా కర్మ చేయాలి. మోక్షేచ్ఛ లేకపోయినా, ఆసక్తితోనైనా (ధార్మికంగా) కర్మ చేయాలి. ఇదే భగవద్గీతా సారాంశం. ఆనాటి కాలంలో రామాయణ భారత భాగవతా దుల్ని, పురాణాల్ని ప్రచారం చేయడంలో మనవారి పరమోద్దేశమిది. దివ్యమైన భగవద్విషయాలను, ధర్మాచరణ రహస్యాలను వీటిద్వారా తెలియజేసేవారు. వేదాంతానికి కూడా తగిన విధంగా వాటిద్వారానే పునాది ఏర్పడేది.

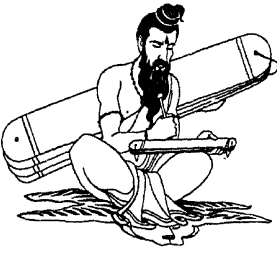
''సత్యం వద, ధర్మం చర'', ''కురు కర్మైవ తస్మాత్ త్వం'' అంటూ ఉపనిషత్తులు కూడా కర్మను ప్రబోధించాయి.

అధర్మమన్నా, పాపమన్నా భయం. దైవం పట్ల విశ్వాసం, భరోసా, శ్రద్ధాభక్తులతో సంప్రదాయాచారణ... ఇవే ఇప్పుడు ప్రబోధించాల్సిన కర్తవ్యాలు.

ప్రపంచంలో అర్థకామాలే ఉంటాయి. అందుకే సమాజ నిర్మాణం. కనుక ధర్మాన్ని ప్రబోధించాలి. ఇది సామాజికం. మోక్షం వైయుక్తికం (వ్యక్తిగతం).

'ధర్మేచ - అర్థేచ - కామేచ నాతిచరామి' - అంటూ భార్యను సైతం ధర్మార్థ కామాలలో మాత్రమే సహచారిణిని చేశారు. మోక్షంలో మాత్రం 'నాతిచరామి' లేదు. మోక్షం ఎవరికి వారు సాధించవలసిందే. ధర్మాచరణతో పునీతమైన వ్యక్తి, అధికారం సంపాదించుకొని, ఆ దివ్యమైన ఆత్మవిద్యను గ్రహిస్తాడు.

అలాగని కేవలం 'కర్మరత్వ'మే బోధించమని కాదు. అందుకే ప్రక్కన దైవభక్తి ప్రస్తావన. ఆత్మవిద్యా విషయ గ్రంథాలు, అధ్యయనం అవసరమే. కానీ 'ధర్మం' అనే పునాది బలపడ్డాకే అన్నీనూ.

"భృగు మహర్షి"

పురాణ వాఙ్మయంలో సుప్రసిద్ధుడైన భృగుమహర్షి కథ అనేక చోట్ల ప్రస్తావించబడింది.

లోక కల్యాణార్థం కశ్యపాదిమహర్షులు యజ్ఞంచేస్తుండగా, నారదుని మాటపై, యజ్ఞభోక్తను ఎంపిక జేసేందుకు భృగుమహర్షి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు.

దేవతలలోకెల్లా శ్రేష్ఠులైన త్రిమూర్తుల్ని పరీక్షించేందుకు బయలుదేరి, బ్రహ్మశివులను పరీక్షించిన తరువాత, వైకుంఠ లోకానికి చేరాడు. అక్కడ శేషశాయిగా ఉన్న విష్ణువును చూసి, ఎంతపిలిచినా పలకకపోయేసరికి, ఉద్రేకంతో స్వామి వక్షఃస్థలాన్ని కాలితో తన్నాడు. దానితో నారాయణుడు చలించక, నిదురలేచి, చిరునవ్వుతో భృగువును ఆదరించి, స్వాగత వచనాలు పలికి సత్కరించాడు.

లక్ష్మీపతి భృగుపాదాలను కడిగి, కాళ్లు ఒత్తుతూ -''మునివరా! కోమలమైన మీ చరణ కమలాలు, కఠినమైన నావక్షస్థలాన్ని తాకి ఎంతనొచ్చుకున్నాయో!'' అని పలికాడు.

నారాయణుని ఔదార్యాన్నీ, సాత్విక గుణాన్ని చూసి భృగువు విచలితుడై తనను మన్నించమని స్తోత్రం చేసి ప్రార్థించాడు. నారాయణుని దేవోత్తమునిగా నిర్ణయించి, యజ్ఞఫలాన్ని ఆ స్వామికి ధారపోశాడు.

ఈ భృగుమహర్షి బ్రహ్మదేవుని తొమ్మండుగురు మానసపుత్రులలో ఒకడు. సప్తర్షులలో ఒకడైన భృగుమహర్షి, ప్రజాపతుల్లో కూడా ప్రముఖుడు.

పరశురాముడు భృగుమహర్షివలన ప్రభావితుడై, ఆయన ఆజ్ఞపై శివునికోసం తపస్సుచేసి, అస్త్రవిద్యాసంపన్నుడయ్యాడు. భరద్వాజాది మహర్షులు భృగువు ద్వారా అనేక విజ్ఞానాలను సంపాదించినట్టుగా పురాణాల్లో పేర్కొనబడింది.

సుప్రసిద్ధుడైన చ్యవనమహర్షి భృగువు యొక్కకుమారుడే.

ప్రజాపతిదక్షుని కుమార్తె 'ఖ్యాతీదేవి' భృగువు యొక్క పత్ని. భృగుమహర్షి పుత్ర పౌత్ర పరంపర విస్తారమైనది. భృగు వంశంలో పుట్టిన వారందరూ 'భార్గవులు'గా ప్రసిద్ధులు. భృగువు, అతని వంశజులు చాలా మంది వేదాలలో అనేక మంత్రాలకు ద్రష్టలు.

ఋగ్వేదంలో ఉల్లేఖించిన ఉశనా (శుక్రాచార్యులు) మహర్షి భార్గవుడే. ఇతడు వైదికమంత్రద్రష్ట.

ఈవిధంగా భృగువంశస్థులైన వేనుడు, సోమహూతి, స్యూమరశ్మి, భార్గవుడు, ఆర్వి - మొదలైన మహర్షులు మంత్రద్రష్టలు.

జ్యోతిష విద్యలో కూడా భృగువు మహోన్నతుడు.

'భృగుసూత్రాలు' పేరుతో జ్యోతిశ్శాస్త్ర సారాన్ని రచించాడు భృగుమహర్షి. ధర్మశాస్త్ర ప్రవక్తగా భృగుమహర్షి పేర 'స్మృతి' ఒకటి ఉంది. ✷

వచ్చే సంచికలో....

✷ 'పౌరాణిక సార్వభౌమ' మల్లాది చన్ద్రశేఖరశాస్త్రిగారితో 'ఋషిపీఠం' ప్రత్యేక గోష్ఠి

✷ సనాతన సామ్రాజ్య స్థాపకులు - శ్రీశ్రీశ్రీ విద్యారణ్యస్వామి విజయ చరిత్ర

✷ పురుషోత్తమ క్షేత్రం - పురీ - జగన్నాథస్వామి

✷ వ్యాసదేవుని వైభవం

ఇంకా ఎన్నో ప్రత్యేకతలతో జులై 2000 సంచిక సిద్ధమౌతుంది!

ఉభయభారతి

జరిగిన కథ

మండనమిశ్రుడు పూర్వమీమాంసలో నిధి. ఆయన భార్య ఉభయభారతి శాస్త్ర చర్చల్లో మండన మిశ్రుడిని ఓడించడానికి ఆదిశంకరులు వస్తున్నారని వాళ్ళకి తెలుస్తుంది.

కోట్లకి పడగలెత్తిన వ్యాపారి సమరసేనుడు. తన మిత్రుడైన లవణగుప్తునితో వెళుతుండగా, ఆదిశంకరుల వారిని చూడడం తటస్థించింది. వారితో సంభాషించి, పరివర్తన చెందుతారు. మహిష్మతి మహారాజు అమరసేనుడు పదిమంది భార్యలతో వినోదిస్తుంటాడు. మండనమిశ్ర, శంకరులమధ్య వాదన కొనసాగుతుంటుంది.

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి 6 ధారావాహిక నవల

మండన: కాకపోయినా స్వామీ! కర్మ సమృద్ధిగా చెయ్యడానికి, జీవునియందు అధికారభావన కలిగించడం కోసం తత్త్వమసి చెప్పబడిందనుకోవాలి. మనోబ్రహ్మ, ఆదిత్యోయూపః అన్నప్పుడు మనస్సు బ్రహ్మ అవడంలేదు. ఆదిత్యుడు యూపమూ అవడం లేదు. 'మనో బ్రహ్మేతి ఉపాసీత' - 'ఆదిత్యో బ్రహ్మేతి ఆదేశః' అన్నచోటుకి వల్లనే, మనస్సూ ఆదిత్యుడూ బ్రహ్మము కాకపోయినా బ్రహ్మ అనుకుని ఉపాసించమన్నట్టుగానే తత్త్వమసి కూడాను.

శంకర: మహాపండితుడా! 'మనో బ్రహ్మేతి ఉపాసీత' అన్నచోటా, ''ఆదిత్యో బ్రహ్మేతి ఆదేశః'' అన్నచోటా మనస్సునీ, ఆదిత్యునీ బ్రహ్మగా భావించమని స్పష్టంగా ఉంది, 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అన్నచోటా ఆ బ్రహ్మ నువ్వు, నేనే ఆబ్రహ్మని అని స్పష్టంగా ఉంది. ఇవి జ్ఞానకాండలోనివి. ఈ రెంటినీ కలిపి ఎందుకు అనవసరంగా అయోమయం సృష్టించుకుంటావు?

మండన: అయోమయం కాదు స్వామీ! ఆ మాటలన్నీ ఉపాసనా పరమైనవే! అక్కడ విధి స్పష్టంగా ఉంది. ఇక్కడ లేదు. అంతే భేదం. అందుచేత విధి కల్పించుకోవలసిందే! ఉపాసించవలసిందే! ఉపాసన సంపద్రూపము, అధ్యాసరూపము, విశిష్టక్రియాయోగ నిమిత్తరూపము, కర్మాంగ రూపము అని నాలుగు విధాలుగదా!

సంపద్రూపము	: అల్ప వస్తువును, గుణసామ్యం చేత, అధిక వస్తువుగా భావించి ఉపాసించడం. చెంబుతో గంగ తెచ్చుకుని, దాన్నే కాశీ గంగగా పూజించడం.
అధ్యాసరూపము	: అది కానిదానిని అదిగా భావించి ఉపాసించడం - విగ్రహారాధన వంటిది.
విశిష్టక్రియాయోగ నిమిత్తరూపము	: రెండు వస్తువులు చేసే పనిని బట్టి, ఆ రెండూ ఒకటేననుకుని ఉపాసించడం - జన్మనిచ్చిన తల్లిని సృష్టికారణమైన శక్తిగా పూజించడం.
కర్మాంగరూపము	: ఒక పనికి సాధనంగా ఉన్నదానిని ఉపాసించడం - ఆయుధ పూజ వంటిది.

ఈ నాలుగు విధాలలో; కర్మాంగ రూపమైన ఉపాసకుణ్ణి - ఉపాస్యరూపమైన బ్రహ్మగా భావించి ఉపాసించమని ఈ 'తత్త్వమసి' వాక్యం చెపుతోంది. అంతే తప్ప, దానికి మీరు చెప్పే అర్థం కుదరదని నా భావన.

శంకర: మండన మిశ్రా! నువు చెప్పినట్టుగానే, విధిని కల్పించుకుని ఉపాసన ఆరంభిస్తే, ఆ ఉపాసన వలన కలిగిన ఫలితం స్వర్గంలాగా, అనుభవించగానే అంతమైపోతుంది గదా! నాశనమైపోయేదాన్ని బోధించడానికి వేరే జ్ఞానకాండ ఎందుకు? కర్మ పరిపాకం పొందినవాడు జ్ఞానవంతుడై, తనను తాను తెలుసుకోవడానికి ఋషులు దర్శించిన మార్గమే 'తత్త్వమసి' వంటి వాక్యాలు. మోక్షం నిత్యముక్తమైన ఆత్మ స్వరూపమే గాని, కర్మ జన్యం కాదు. కర్మ జన్యమైన ఫలితం....

ఉత్పాద్యము - వికార్యము - ఆప్యము - సంస్కార్యము అని నాలుగు విధాలు.

ఉత్పాద్యము : తయారుచేసినది. శిల్పము
వికార్యము : రూపం మారినది. కుండ
ఆప్యము : మరొకదానిని కలిసినది. పాలు, పెరుగు
సంస్కార్యము : అవలక్షణాలు దిద్ది బాగుచేయబడినది.

మోక్షం ఉత్పాద్యమంటావా? తయారైన ప్రతీదీ పాడైపోయేదే కదా! పాడైపోతే అది మోక్షం ఎలా అవుతుంది? వికార్యమంటావా? ఒకసారి మారిన రూపం, యింకోసారి యింకో రకంగా మారవచ్చు గదా! అదీ మోక్ష స్థితికాదే? పోనీ, ఆప్యమంటావా? కలిసిన దాని నుండి తిరిగి విడిపోవచ్చు గదా! అది మాత్రం మోక్షం ఎలా అవుతుంది? అయితే సంస్కార్యమంటావా? మరి కొన్ని అవలక్షణాలు మిగిలి మళ్ళీ బాగు చెయ్యవలసి రావచ్చు. అదీ మోక్షం అనిపించుకోదుగదా!

కాబట్టి కర్మజన్యమైన ముక్తి నిత్యం కాదు. అది కేవలం స్వర్గ సుఖాలవంటిది. 'బహుస్యాం ప్రజాయై' అని సంకల్పించిన బ్రహ్మే జీవుడు అన్న మహాజ్ఞానమే మోక్షము.

ఇది పదిరోజులు సాగిన శంకర మండనుల వాదన యొక్క పరమ సారాంశం.

- 8 -

సభ ప్రారంభించిన మూడవరోజున, ఆషాఢశుద్ధ పంచమినాడు రాత్రి, అమరేశ్వరాలయ ప్రాంగణ మంటపంలో పద్మపాదుడు మొదలైన వాళ్లు కూర్చున్నారు. నైఋతి దిక్కున ఒక శిలా వితర్దిక మీద శంకరాచార్యుడు కూర్చుని ఉన్నాడు. సూర్యాస్తమయం అయి చాలా సేపయింది. ఆకాశం ఎరుపు విరిగి నీలానికి తిరిగింది. పశ్చిమాన చంద్రరేఖ బలం పుంజుకుంటోంది. ఎంత బలం పుంజుకున్నా, మరి కొద్దిసేపట్లో అస్తమించబోయే ఆ వెన్నెలలు మసక మసకగానే ఉన్నాయి. ఆ మసక వెన్నెలలు మన్మథుడి బాణాల్లాగా దూసుకొస్తున్నప్పటికీ, దూరంగా ఉన్న కొండలను ప్రకాశింపజేయలేకపోతున్నాయి. నర్మదానదీ జలాలపై పరుచుకున్న వెన్నెలలు, తుమ్మిపూలల్లే తళుక్కుమంటున్నాయి. ఆలయ సువర్ణకలశం మీద పడిన వెన్నెలలు పరావర్తనం చెంది శంకరాచార్యుని ముఖం మీద బంగారుకాంతితో ప్రకాశిస్తున్నాయి. ఆ కాంతిలో ఆయన ముఖం మన్మథ దహనానికి ముందు, మహా శివుడల్లే ఉంది. వెన్నెలలు తళుకుమంటున్న చిఱు అలలతో కదలాడే నర్మద తుమ్మిపూల ప్రవాహంలా దిగువకి సాగి అమరుకుని 'క్షీరచంద్రికా ప్రాసాదం' దగ్గర అదృశ్యమైంది.

మాయాదేవితోపాటు రాణులనందరినీ వెంటబెట్టుకుని ప్రత్యేకరథంలో అమరుకుడు అమరేశ్వరాలయం ముందు దిగాడు. ఆ జగద్గురువు ముందు తన రాజలాంఛనాలు ప్రదర్శించడం తప్పుగా భావించాడేమో, ఆ మహారాజు తాను వస్తున్నట్టు ముందుగా కబురుపంపలేదు.

రథం దిగుతున్న రాజుకి ఆలయంలోంచి శంకరాచార్యుని కంఠం వినిపిస్తోంది. ఆయన ఏవో శ్లోకాలు చదువుతున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా ఆలయ ప్రాంగణంలోకి ప్రవేశించాడు రాజు. ఆయనతో పాటు అంత నిశ్శబ్దంగానూ రాణులు ప్రవేశించారు. అంతకన్న నిశ్శబ్దంగా ముందు యిద్దరూ, వెనక యిద్దరూ దివిటీలు పట్టుకున్న సేవకులు ప్రవేశించారు.

శంకరాచార్యుని కంఠం వినిపిస్తోంది:-

న మే ద్వేషరాగౌ నమే లోభమోహౌ
మదోనైవ మే నైవ మాత్సర్యభావః ।
న ధర్మో నచార్థో న కామో న మోక్షః
చిదానంద రూపశ్శివోహం శివోహం ।

అంతలో కామప్రేరితమైన ఒక అడవి నెమలి, ఆడనెమలిని తరుముతూ, ప్రాకారం బయటి నుంచి చేసిన ''కేక'' శంకరాచార్యుని కంఠశ్రుతిలో కలిసిపోయింది.

నర్మదాస్రుతిలో శ్రుతికలిసిన ఆచార్యుని కంఠం వింటూ అమరుకుడు అమరుడైపోయాడు. అతనిలోని వేదన శమించి మహా పరవశుడైపోయాడు. అంత పరవశ స్థితిలో రాజుని

పూర్వమెప్పుడూ చూడని మాయాదేవి నిర్వెరపోయింది. వైఖరి దిగ్భ్రాంతి చెందింది. వాళ్ళ భావాల కనుగుణంగా వాళ్ళ ఆభరణాలు కూడా కలవరపడ్డాయి. ఆ సన్నని సవ్వడికి దుర్జయాశ్రమగిరి మొదలైన వాళ్లు కళ్లు తెరిచారు. హఠాత్తుగా కనబడిన రాజుని ఎలా ఆహ్వానించాలో వారికి తెలియలేదు. కాని ఆ రాజు ముఖం చూస్తే, ఆయన ఈ లోకంలో ఉన్నట్టులేడు. ధర్మరక్షకుడైన రాజు వచ్చినపుడు లేచి నిలబడటం కనీసధర్మం. కాని ఆ రాజు చూపు శంకరాచార్యుని వైపు ఉంది. ఎవరికీ ఏమీ తోచలేదు. అందుచేత రాజుని గమనించనట్టే కూర్చున్నారు.

అంతలో శంకరాచార్యుని కంఠకుహరం నుంచి ఆకాశగంగ శివుని శిరస్సునకవతరించినట్లు, నందీశ్వరుడు నందినీ ధేనువు వెంట పరుగెత్తినట్లు, నారాయణ ఋషి ఎదుట రంభ నాట్యమాడినట్లు, మల్లికా కుసుమాల మీద తుమ్మెద ఆడినట్లు- మరొక శ్లోకం వెలువడింది.

అహం నిర్వికల్పో నిరాకార రూపో
విభుత్వాచ్చ సర్వత్ర సర్వేంద్రియాణాం ।
నచాఽ సంగతం నైవ ముక్తి ర్నబద్ధః
చిదానంద రూపశ్శివోహం శివోహం ॥

శంకరాచార్యుని కంఠంలో క్రమంగా పాదుకట్టుకు పోయిన ఆ శ్రుతి పక్వతకి ప్రకృతి నిశ్శబ్దమైపోయింది. నర్మదా నది యొక్క ప్రవాహఘోషకూడా వినబడటం మానేసింది.

పగలంతా ఎగిరి అలిసిపోయిన ఒక పెద్ద గరుడ పక్షి లెక్కలారుస్తూ ధ్వజస్తంభం మీద వాలింది. ఆ వేగానికి ధ్వజ స్తంభం కదలాడి చిఱుగంటలు గలగలలాడాయి. ధ్యాన సమాధిలో శివాద్వైత భావన చేస్తున్న శంకరాచ్యాని పాదాల దగ్గర ఏదో కదలిక తోచింది. ఆ కదలిక పాద సమీపంలో కాక, తన సమాధి స్థితికి చేరువగా తోచి, సమాధి చెదిరి, ఆచార్యుడు కన్ను తెరిచాడు. పాదాభివందన స్థితిలో అమరుకుడు అగ్నిశిఖ లాగా అగుపించాడు.

శిష్యగణం సమీపంగా వచ్చారు. రాజు పద్మాసన స్థితుడయ్యాడు. రాణులు కొద్ది దూరంలో నిలబడ్డారు. రాజూ, శంకరాచార్యుడూ పరస్పరం చూస్తూ అలా కొంతసేపు ఉండిపోయారు.

ఆచార్యుడు చిరునవ్వుతో, ''మహారాజా! మీరు శ్రమపడి యిక్కడికి రావాలా? అవసరమైతే మేమే మీ మందిరానికి వస్తాం కదా!'' అన్నాడు.

నిర్వికారమైన కన్నులతో ఆచార్యుణ్ణి చూస్తూ, ''ఆచార్యా! నేను మహారాజుని కాను. శివుణ్ణి అంతకు ముందే కాను. నే నెవరినో నాకు తెలియదు.'' అని తన భార్యల వైపు చూపిస్తూ, ''ఈ పదిప్రాణులూ, నా యీ శరీరానికి రాణులు'' అన్నాడు.

తెల్లబోయిన రాణులందరూ ఆచార్యునికి ఒక్క సారిగా నమస్కరించారు. బౌద్ధ మతస్థురాలైన మాయాదేవి నమస్కరించిందో లేదో తెలియలేదు.

మర్యాదనతిక్రమించని కొద్దిపాటి వ్యంగ్య హేలా విలాస విభ్రమం కూడిన కంఠస్వరంతో మాయాదేవి, ''స్వామీ! ఇప్పుడు మీరు పఠించిన శివస్తోత్రం బౌద్ధ నిర్వాణానికి చాలా దగ్గరగా ఉందే!'' అంది.

''లేదు దేవీ! బౌద్ధమతమే నా యీ నిర్వాణ షట్కమునకు దగ్గరగా ఉంది. వేదములూ, ఉపనిషత్తులూ చెప్పిందే నేనూ చెప్పాను. వేదములు చెప్పనిది ఏ మతమూ కొత్తగా చెప్పలేదు.'' అన్నాడు ఆచార్యుడు.

ఆచార్యుని 'దేవీ' అన్న సంబోధనకి మాయాదేవి కనుబొమలు ముడిచింది. అలా పిలిచే అధికారం ఒక్క మహారాజుదేననీ, తక్కిన వారందరూ ఆమెను 'మహారాణీ' అని సంబోధించాలనీ ఆవిడ అభిప్రాయం. ఆ విషయం తెలిసిన రాణులందరిలోనూ ఆ సంబోధన చాలా కదలిక కలిగించింది. కాని ఆచార్యుని కంఠ గాంభీర్యంలో ఆ కదలిక కలిసిపోయింది. ఆచార్యుని శిష్యగణం దానిని భావించలేదు. రాజు దేనినీ పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు. రాజే ఊరుకున్నప్పుడు రాణికేం చెయ్యాలో తోచలేదు.

అందుచేత తన కనుబొమల ముడి తనలోనే ముడిచి, ఆశ్చర్యనిశితంగా చూస్తూ, ''మీరిప్పుడు చదివిన ఆరు శ్లోకాల పేరూ నిర్వాణషట్కమా? అయితే స్వామీ! అహింసావాదమూ, క్షణిక వాదమూ, శూన్యవాదమూ, నిర్వాణ మార్గమూ అన్నీ వేదాల్లో ఉన్నాయంటారా?'' అంది.

శంకరాచార్యుడు నిరావేశంగా, ''ఓయమ్మ మహారాణీ!'' అని సంబోధిస్తూ యిలా మొదలుపెట్టాడు, ''బౌద్ధులు నిర్వాణ మని నూతన వ్యాఖ్యానం చేస్తున్న స్థితి మోక్షం వంటిదే. సృష్టి

క్షణభంగురం, అశాశ్వతం అని చెప్పే ఉపనిషద్వాక్యాలకు విపరీత వ్యాఖ్యానమే క్షణికవాదం. సృష్టి యొక్క చక్రభ్రమణ వృత్తాకార లక్షణం అన్వయం కాకపోతే మిగిలేది శూన్యవాదమే! ఇక, అహింసావాదం అనాదిగా వస్తున్నదే గాని కొత్తదేమీ కాదు. ప్రతి పురాణం లోనూ కనబడుతుంది. దానిని బుద్ధుడు కూడా విశేషంగా సాధించలేకపోయాడు. ''అహింసా పరమోధర్మః'' అని అంటూనే చివరి దశలో మాంసాహార భిక్ష కూడా స్వీకరించాడు. అంటే ఆహార సేకరణలో జరిగే హింస, హింసకాదన్నమాటేగా? అలాగే వైద్యపరీక్షలలో, కొన్ని ఔషధాల నిర్మాణ యోగంలో ప్రాణిహింస జరుగుతుంది. దాన్ని కూడా వారు ప్రతిఘటిస్తున్నట్టు ఎక్కడా కనబడదు. మానవ జాతి మనుగడకై, ఆ హింసని కూడా వారు అంగీకరిస్తున్నట్టేగా? అప్పుడు యజ్ఞయాగాదులలో జరిగే హింస మానవజాతి మనుగడకోసం కాదని, వారు ఏ శాస్త్ర జ్ఞానంతో చెపుతున్నారు? ఆహారం కోసం వైద్యంకోసం జరుగుతున్న అపరిమితమైన, నిత్యమైన హింసను వదిలిపెట్టి, యజ్ఞ యాగాదులలో జరిగే అల్పమైన హింసను, హింసగా అభివర్ణించడం వారి వివేకమా, లేక వైదిక మతంపై వారి ద్వేషమా? లేక ఏది హింసో, ఏది అహింసో నిర్ణయించే నియంతృత్వాధికారమా?

''అవన్నీ అలా ఉంచి, అసలు అహింసను పరమధర్మంగా ఎలా స్వీకరించడం? పరమధర్మ మంటే దానిని మించిన ధర్మం ఉండకూడదని గదా అర్థం!! లోకంలో అంతా సజ్జనులు కారు. దుర్జనులూ ఉన్నారు. ఆ దుర్జనులు సజ్జనులను హింసిస్తూ ఉంటారు. అహింసా వాదం కోసం, దుర్జనులను ఉపేక్షిస్తే, సజ్జనుడు హింసింపబడుతూ ఉంటాడు. అప్పుడు అహింసా వాదానికి అర్థం లేదు. అలా కాదని ఆ దుర్జనుడిని శిక్షిస్తే, అదీ హింసే అవుతుంది. ఈ స్థితిలో ఎప్పుడూ ఏకపక్షమే అవుతున్న ఆ అహింసావాదం గతి ఏమిటి?

''పోనీ వాదనకోసం, మానవులంతా సజ్జనులుగా మారిపోయారనుకుందాం! ఒకరి నొకరు హింసించుకోవడం లేదు అనుకుందాం. మరి జంతువుల మాటేమిటి? క్రూరమృగాల మాటేమిటి? పిల్లీ ఎలుకా, పులీ లేడీ వంటి సహజ వైరం గల ప్రాణుల మాటేమిటి? మానవులు సజ్జనులు కాగానే, అవి కూడా మారిపోతాయా? వాటి హింస వాటితోనే ఆగదు. అవి మానవుల మీదకి కూడా దాడివస్తాయి. తిరిగి వాటిని హింసిస్తే ఒక సమస్య, హింసించకపోతే మరొక సమస్య. అప్పుడూ ఏకపక్షమే గదా పరమధర్మమైన అహింసావాదం.

''అంత దాకా అక్కరలేదు. ఆహారం తింటున్నా, ఊరికే కూర్చుని గాలి పీలుస్తున్నా కూడా హింస జరుగుతూనే ఉంటుంది.

ప్రతినిత్యం పరమ సూక్ష్మమైన క్రిములు వందలాదిగా వేలాదిగా మనకు తెలియకుండానే మనచేత సంహరింపబడుతూ ఉంటాయి. మూతికీ ముక్కుకీ గుడ్డలు కట్టుకున్నంత మాత్రాన అది ఆగదు. దాని సంగతేమిటి?

''అదీ కాక ఓ మహారాణీ! హింస కేవలం శారీరకం కాదు. ఒక భయంకరమైన మాటతో, ఒక దారుణమైన ప్రవర్తనతో ఎదుటి వారి హృదయాన్నీ, మనస్సునీ ముక్కలు చేయగల హింస మాటేమిటి? వీటన్నటినీ ఎలా అతిక్రమించడం? కాబట్టి 'అహింసా పరమోధర్మః' అనేది మృషావాదం. అందుకే అహింసని బోధించిన వైదికమతం, 'దయ'ను పరమ ధర్మంగా స్వీకరించింది. అమ్మవారిని దయామూర్తిగా, పరమేశ్వరుడిని దయాస్వరూపుడిగా స్తుతించింది. మనిషిలో దయ కలిగిన నాడు హింసా ప్రవృత్తి దానంతట అదే తగ్గుతుంది. కాని అహింసా ఉద్యమంతో, హింస తగ్గవచ్చునేమో గాని, దయాగుణం పెరగవలసిన అవసరం కనబడదు. వస్తుతః ఈ రెంటికీ యిదీ భేదం.

''అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా ఓ మహారాణీ! బౌద్ధం కేవలం సన్యాసాన్నీ, భిక్షుకా వృత్తినీ మాత్రమే బోధిస్తుంది. అవి వైదిక మతంలో ఉన్నవే! నిజంగా సర్వ మానవులూ సన్యాసులు కాగలిగిన నాడు మరునిముషంలో సృష్టిలేదు. ఇక భిక్షుక వృత్తి దేనికి? ఎవరి గురించి? ఉన్నవారందరూ సన్యాసులూ భిక్షుకులూ అయిన నాడు భిక్ష వేసేదెవరు? సంఘంలో భిక్ష వేసేవాళ్ళు తక్కువై, భిక్షుకులు ఎక్కువ మంది అయితే ఆ భిక్షసాగదు. కాబట్టి భిక్షుకుల కన్నా భిక్ష వేసేవాళ్ళు ఎక్కువ మంది ఉండాలి. వాళ్ళు సన్యాసులా, భిక్షుకులా, సంసారులా? సంసారి అనంగానే వాడు బౌద్ధుడు కాడు. చూశావా, యిప్పుడు మరొక సమస్య వచ్చిపడింది! వాడు బౌద్ధుడూ అవాలి. సంసారీ అవాలి. బౌద్ధుడుగా భిక్ష స్వీకరించాలి. సంసారిగా భిక్ష వెయ్యాలి. భిక్షవెయ్యాలంటే, ఆ బౌద్ధ సంసారులు ఏవేవో వృత్తులు

చేపట్టాలి, జీవించాలి, మిగిలిన దానిలో బౌద్ధ భిక్షుకుల్ని పోషించాలి. అటువంటి వారి జీవన విధానాన్ని గురించి స్పష్టంగా చెప్పే సూత్రావళి బౌద్ధంలో ఉన్నట్టు కనిపించదు. ఒకవేళ ఎవరైనా కల్పించినా, అదేమీ కొత్తకాదు. గార్హస్థ్య ఆశ్రమ రూపంలో అనాదిగా సుఖంగా సాగుతున్నదే. వాటికే ఏవో అవక తవక మార్పులు చేసి, తమవిగా ప్రకటించుకోవాలి.

''లోతుగా చూస్తే, ఈ బౌద్ధ సన్న్యాసంలోకి జంతుజాలం వస్తున్నట్టు లేదు. లేక మెల్లిగా వాటికి కూడా సన్న్యాసం యిప్పిస్తారేమో తెలియదు. వాటి సృష్టి సాగుతూనే ఉంది. వాటి గురించి ఏవో కొన్ని జాతక కథలలో ప్రస్తావించినా, పురాణాలలో ఉన్న ముక్త జంతువుల కథలకన్న అవేమీ గొప్పవికావు.

''కాబట్టి ఓ మహాదేవీ! సంసార మాయావృతుడైన జీవుడికీ, అందులోని మర్మాలు తెలిసే మార్గాలు బోధించాలి గాని ప్రతివాడినీ సన్న్యాసం పుచ్చుకోమనకూడదు. అలా చేస్తే, అభ్యాసం లేకుండానే కత్తితో మహావీరుడైన శత్రువును ఢీకొన్నట్టవు తుంది. అటువంటి పని వైదిక మతం చెయ్యదు. ఎక్కడికక్కడే జీవన మార్గాలను బోధిస్తుంది. ఏ ఆశ్రమానికా ఆశ్రమం లోనే ముక్తిని చేరే మార్గాలను బోధిస్తుంది.

అని మహోపన్యాసం చేసిన ఆచార్యుడు రాజు వైపు తిరిగి, ''మహారాజా! నేనైనా ఏదో క్రొత్తగా అద్వైతం బోధించడానికి రాలేదు. ఇది అనాదిగా ఉపనిషత్తులు చెపుతున్నదే. 'ఆనందం' అనేది ఎక్కడో లేదు. సర్వచరాచర జగత్తూ బ్రహ్మమే, దీని సుఖదుఃఖానుభూతులు భ్రాంతి. 'నీవు' అనే భావన భ్రాంతి, 'నేను' అనేది బ్రహ్మ. ఇంద్రియాలను బంధించి, మనస్సుని అంతర్ముఖం చేసి, సంకల్పాతీతమైన నిరంతర ఆత్మ పదార్థభావన చేస్తే, ఈ అనంత విశ్వానికి ఆధారమైన ఆ బ్రహ్మసాక్షాత్కారం అవుతుంది. అంతకన్న బ్రహ్మానందం ఏముంది?'' అంటూ తాను తిరిగి సమాధి స్థితిలోకి వెళ్లాడు ఆచార్యుడు. అమరుకుడి కళ్లు అతనికి తెలియకుండానే మూతబడ్డాయి.

ఆకాశాన తెల్లని మబ్బులు దట్టంగా అలముకున్నాయి. 'ఈతని నెదుర్కోవడం నా వల్ల కాదు గదా, నేటి బౌద్ధ గురువులలో ఎవరివల్లాకాదు' అనుకుంది మాయాదేవి. ప్రకృతి ప్రాణాయామం పట్టినట్టుగా, గాలి స్తంభించింది. 'మతగ్రంథాల లోపలికి వెళ్ళకుండా పైపై వాదాలతోనే బౌద్ధాన్ని పరాస్తం చేస్తున్నాడితను' అనుకుంది వైఖరి.

కొద్దిసేపట్లో మబ్బులు విడిపోయి, నక్షత్రాలతో నీలాకాశం ధగధగలాడిపోయింది. కళ్లుతెరిచిన రాజు అనిర్వచనీయమైన ఆనందంతో నగరం వైపు కదిలాడు.

శంకరుడు మండనుణ్ణి ఓడించడానికి వస్తున్నాడని తెలిసి మాయాదేవి సంతోషించింది కాని, ఏం లాభం? మండనుడు తనగోల తను పడతాడు గాని ఎవరిజోలికీ రాడు. కాని ఇతడు అలా కాదే! పగపట్టిన పడుచుత్రాచు! ''ఆకాశంలోంచి పిడు గులా దూసుకొచ్చి, ఎరను తన్నుకుని ఎగిరిపోయే కంచుడేగ' అనుకుంది వైఖరి.

శంకరుణ్ణి ఎలా దెబ్బతీయాలా అని ఆలోచిస్తూ మాయాదేవి రాజు ననుసరించింది. 'వెర్రి ఆలోచన' అన్నట్టుగా ఒక గుడ్లగూబ సకిలించింది. 'భేష్' అన్నట్టుగా మన్మథధ్వజ చిహ్నాలయిన చేపలు నర్మదలో ఎగిరి పడ్డాయి.

కేవలం వాదనతో ఒక విషయం సాధించవలసి వచ్చినపుడు రెండు పద్ధతులుంటాయి. ఒకటి, పూర్వప్రమాణాలను స్వీకరించడం. రెండు, వాదించే వ్యక్తి స్వయం ప్రతిభతో తానే కొత్త ప్రమాణాలను సాధించడం. పరిపూర్ణులైన యిద్దరు పండితులు వాదిస్తూంటే, కొత్తకొత్త ప్రమాణాలను సాధించే ప్రయత్నాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. **(సశేషం)**

'శ్రద్ధ' ప్రాతిపదిక

ధర్మాచరణకు శ్రద్ధ ప్రాతిపదిక. ధర్మ విషయంలో 'ఎందుకు?' అన్న ప్రశ్న కంటె, 'ఏది?' అన్నదే ప్రధానం. 'ఎందుకు' అనేది అనవసరం.

ధర్మం ఆత్మసంబంధం. ఆత్మ మనస్సుకు పైది. ఆత్మకు సంబంధించిన విషయం మనస్సుకు బోధపడక తికమకపడుతుంది.

ధర్మం శాసనం. శాసనాలను శాస్త్రాలు చెబుతాయి. ''తస్మాత్ శాస్త్రం ప్రమాణం తే కార్యాకార్య వ్యవస్థితౌ'' అని గీతాచార్యుడు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ బోధించాడు.

– కంచి మహాస్వామి

సనాతన మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకం

గత సంచిక తరువాయి

శివాజీ పట్టాభిషేకం యావత్ హిందూ జాతికి ఆనందాన్ని కలిగించింది. రాజపుత్రులకు ధైర్యాన్ని కలగజేసింది. దక్షిణాది సంస్థానాధీశులలో హైందవ స్వాతంత్ర్యాశను చివురెత్తించింది. అయితే మరి మహమ్మదీయ పాదుషాలకు ఇది కంటకమవడం సహజం కదా!

అప్పటి గోల్కొండ నవాబు మత విద్వేషం ఉన్నవాడు కాదు. పైపెచ్చు అతని సామ్రాజ్యం బ్రాహ్మణ మంత్రులయిన అక్కన్న మాదన్నలచే పరిరక్షించబడుతోంది. బీజాపూరు నవాబులిక శివాజీని ఎదుర్కొనే స్థితిలో లేరు. ఔరంగజేబు మాత్రం శివాజీ పైకి సైన్యాన్ని పంపుతూనే ఉన్నాడు. శివాజీ వారిని పారద్రోలి, ఖాందేశ్ లాల్గావులపై దండెత్తి, పటిష్టమైన స్థావరాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. పోర్చుగీస్ వారిపై దండెత్తి 'పొండాను' స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. బీజాపూరు వారి నుండి సతారా గెల్చి, అక్కడకు దగ్గరలో సజ్జన్‌గఢ్ వద్ద తన గురువు గారికి ఆశ్రమం కట్టించి ఇచ్చాడు.

తన సంపూర్ణ హిందూ స్వరాజ్య పథకంలో బాగంగా బీజాపూరు నవాబుల ఆధీనంలో ఉన్న చిన్న చిన్న రాజ్యాలను నయానో భయానో తన ఆధీనంలోకి తెచ్చుకోనారంభించాడు.

తంజావూరులో శివాజీ తమ్ముడు వెంకోజీ తన తురుష్క మంత్రుల సలహాతో అప్పటి బీజాపూరు పఠాన్ ప్రభువుకు సామంతునిగా ఉండటం శివాజీకే కాదు, వెంకోజీ మంత్రి రఘునాధునికే నచ్చ లేదు. ఒక ప్రక్కన అన్నగారు శివాజీ హిందూ సామ్రాజ్య స్థాపనకు అహరహం శ్రమిస్తుంటే - ఎంత సవితి తమ్ముడయినా - తమ్ముడు ముస్లిం రాజునకు దాస్యం చేయడం రఘునాధునికి రుచించలేదు. అతనితో ఎంతో చెప్పి చూశాడు. వినేట్లు కనిపించలేదు. అతనిని వదిలివేసి, శివాజీ ప్రయత్నాలకు తన వంతు కైంకర్యం చేయడానికి గోల్కొండ చేరాడు.

అప్పుడు గోల్కొండకు అబ్దుల్లా కుతుబ్‌షా నవాబుగా ఉన్నాడు. రాజ్య దాహంతో మొగల్ చక్రవర్తి చేసే దాడులు తట్టుకోవడానికి అతని క్రిందనున్న తురక సర్దారులు సమర్థులు కాకపోవడంతో తన మంత్రుల (అక్కన్న మాదన్నల) సామర్థ్యం పైననే అతడు పూర్తిగా ఆధారపడవలసి వచ్చింది. తమ ప్రతిభతో వీరు గోల్కొండ సామ్రాజ్యాన్ని రక్షిస్తూ వచ్చారు. గోల్కొండ నవాబు యొక్క హిందూ అనుకూల్యత ఔరంగజేబుకు కంటగింపుగా ఉంది. ఇప్పుడు శివాజీ పట్టాభిషేకంతో కోపం పెట్రేగి పోయింది. పరిస్థితి విషమంగా ఉన్నది. ఎలా బయటపడటమా అని ఆలోచిస్తున్న అక్కన్న మాదన్నలకూ, కుతుబ్‌షాకూ, రఘునాధ పంత్ ఆగమనం ఆనందాన్ని కలిగించింది.

రఘునాధ నాయకుని ప్రణాళిక అక్కన్న మాదన్నలకు, కుత్‌బ్‌షాకు నచ్చింది. శివాజీ సహాయంతో మొగలాయిలను నిరోధించడం, చితికిపోయిన బీజాపూరు సామంత రాజ్యాలను ఇద్దరూ కలిసి జయించి పరిగ్రహించడం ఈ ప్రణాళిక. మహారాజా, నవాబుల సమావేశానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. మహమ్మదీయ నవాబు రాజ్యంలోనికి ఒక హిందూ స్వతంత్ర రాజు అతిథిగా విచ్చేయడం చరిత్రలో మొదటి సారి. కుత్‌బ్‌షా స్వయంగా ఏర్పాట్లను పర్యవేక్షించాడు. ఈ సమావేశానికి వ్యతిరేకత చూపి అలజడి చేసిన ముస్లిం సర్దారులను శివాజీ అణిచివేశాడు. ముస్లిం రాజ్యంలో ఉన్నప్పుడు ఆ ప్రజల యెడల, వారిసంస్కృతి యెడ, వారి మసీదుల యెడ ఎలా ఆదర భావంతో మెలగాలో మరాఠ సైనికులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది.

కుతుబ్‌షా శివాజీని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. శివాజీ నెల రోజుల పాటు నవాబు ఆతిథ్యం స్వీకరించి వారితో ఒడంబడిక చేసుకొన్నాడు. ఆ ఒప్పందం ప్రకారం - మొగలాయిలను ఇద్దరూ కలిసి నిరోధిస్తారు.

శివాజీ దక్షిణ దేశ దండయాత్రలో గోల్కొండ సేన సహకరిస్తుంది. క్రొత్తగా సంపాదించిన రాజ్యాలను సగం సగం పంచుకొంటారు. గోల్కొండ సేన వెంటరాగా వివిధ దేవాలయాలను దర్శిస్తూ బీజాపూరు పరిపాలనలో ఉన్న జింజి కోటను స్వాధీనపరుచుకొని, మధుర నాయకుల ఆహ్వానంపై మధురా విజయం చేసి మీనాక్షీ సుందరేశ్వరుల దర్శనం చేసుకొని, తన తమ్ముని పాలనలో ఉన్న తంజావూరు సీమ ప్రవేశించాడు.

వెంకోజీ శివాజీ దర్శనం చేసి ఆయనతో వారం రోజులు కలిసి ఉన్నాడు. శివాజీ షరతులకు ఒడంబడలేదు. ఇంతలో తన పుత్రుడు శంభాజీ గురించిన ఆందోళనకరమైన వార్త విని తాను తిరిగిపోతూ తన ప్రతినిధిగా రఘునాధుని ఉంచి సేనాపతి హంబీరావు మొహితే వెంకోజీని దండించడానికి ఏర్పాటు చేశాడు. తిరిగిపోతూ మైసూరు ప్రాంతాలలో వెంకోజీ కోటలన్నిటినీ హస్తగతం చేసుకొంటూ రాయగఢ్ చేరాడు. వెంకోజీని హంబీరావు జయించాడు. వెంకోజీ తన భార్య దీపాబాయి ప్రోద్బలంతో ముస్లిం మంత్రులను వదలి శివాజీని శరణు జొచ్చాడు. దీపాబాయి, రఘునాధ పంతుల సలహా మీద నడిచే షరతుతో వెంకోజీకి స్వాతంత్ర్యమీయబడింది.

ఔరంగాబాదులో దురలవాట్లకు లోనయిన శంభూజీ శివాజీ చేత గట్టిగా మందలించబడ్డాడు. శివాజీ ఎంతో అనునయంగా హైందవ ధర్మ పరిపాలనకు రాజు ఎంతటి సచ్ఛీలుడై ఉండాలో అనేక ఉదాహరణలతో చెప్పాడు. అయినా శంభూజీ తన పోకడలను మార్చుకొనలేదు. శివాజీ మంచి విద్యాబుద్ధులు నేర్పడానికి తన పుత్రుని, కోడలిని సతారాలో సమర్థ రామదాస స్వామి రక్షణలో ఉంచాడు. శివాజీ దక్షిణ ప్రాంతం పోయినప్పుడు మొగలాయి సేనాధిపతి దిలీర్ ఖాన్ ప్రోద్బలంతో శంభూజీ సతారా వదిలి తన భార్య యశోబాయితో సహా మొగలాయిల వద్దకు చేరాడు. ఇద్దరూ కలిసి బీజాపూర్ రాజ్యాలపైన, శివాజీ రాజ్యాలపైన దాడులు చేయడం మొదలుపెట్టారు. అయితే దిలీర్‌ఖాన్ చేసే ప్రజానాశనం, దేవాలయ ధ్వంసం శంభూజీకి నచ్చలేదు. అదీకాక దిలీర్‌ఖాన్ అతనిని ఔరంగజేబుకు అప్పచెప్ప బోతున్న వార్త వచ్చింది. రాత్రికి రాత్రి యశోబాయి ప్రోద్బలంతో మొగలాయిలను వదిలి బీజాపూర్ పారిపోతూ శివాజీ ప్రతినిధులను దారిలో కలిసి, వారిచే బోధించబడి పన్హాలా కోటకు తిరిగివచ్చాడు. తన తదనంతరపు మహారాజు దుశ్శీలుడు అవడం శివాజీకి ఎంతో మనఃక్లేశాన్ని కలిగించింది.

1879 ఏప్రిల్ 20వ తేదీన జీజాపన్ను తిరిగి విధించడం ద్వారా తన హిందూ విద్వేషాగ్నికి ఆజ్యం పోశాడు ఔరంగజేబు. ఇది రాజపుత్రులకు, శివాజీ మహారాజుకు బహిరంగ సవాలు వంటిది. ఇప్పటి శివాజీ

తనపై జరిగిన మూడుహత్యా ప్రయత్నాల వల్ల తనవారినెవ్వరినీ నమ్మక ఔత్తరాహికుడైన 'కవి - కలశ్' అనే తాంత్రికుడిని తన ముఖ్యసలహాదారుగా చేసుకొన్నాడు శంభూజీ. ఈ కవి-కలశ్‌కు, మరాఠా సైనికాధికారులకు అంత సయోధ్య లేకపోవడాన, ప్రతి వారిని ఏదోవిధంగా జైలుపాలు చేయడమో శిక్షించడమో చేశాడు. ఈ కవి-కలశ్ తాంత్రిక శక్తితనని రక్షించగలదని నమ్మాడు. శివాజీ భయపడినట్లుగానే కవి-కలశ్ తనకై కట్టుకొన్న సంగమేశ్వర్ రమ్యహర్మ్యంలో మగువల నడుమ మదిరామత్తుడై యున్న శంభూజీని కవి-కలశ్‌తో సహా నిర్బంధించారు ఔరంగజేబు సేనానాయకులు. వీరిద్దరికీ బఫూన్లవేషం వేసి, డప్పులు మ్రోగిస్తూ, వెక్కిరిస్తూ హేళన చేస్తూ బహదూర్‌గంజ్‌లో ఉన్న ఔరంగజేబు వద్దకు తీసుకొని వెళ్లారు.

ఔరంగజేబు అతని కోటలన్నీ స్వాధీనం చేసి, దాచుకున్న డబ్బంతా ఇచ్చివేస్తే ప్రాణభిక్షపెడతానన్నాడు. అప్పటికే అపరాధ భావంతోనూ, అవమాన భారంతోనూ క్రుంగిపోతున్న శంభూజీ తన జాతికి ద్రోహం చేయనని సమాధానమిచ్చాడు. హేళనగా నవ్వుతూ ''మరి రాజాగారు ఏ షరతులమీద సంధికి ఒప్పుకొంటారో'' అన్ని ప్రశ్నించాడు ఔరంగజేబు. ''మీకొకసిద్ధాంతమూ, మాకొకసిద్ధాంతమూనా? మీతో సంధి చేసుకోవాలంటే తరతరాలుగా మా హిందూరాజులు తమ పుత్రికలను నజరానాగా సమర్పించవలసి వస్తోంది కదా! తాముకూడా తమ పుత్రికలలోనో, మనుమరాళ్ళలోనో ఒకరిని నజరానాగా సమర్పిస్తే సంధికి ఆలోచిద్దా''మన్నాడు శంభూజీ. యావద్భారత సామ్రాట్టుననుకొంటున్న ఔరంగజేబు ఈ మాటలకు మ్రాన్పడిపోయాడు. మూడు వారాలు చిత్రవధ చేసి అతిక్రూరంగా శంభూజీని అంతమొందించాడు.

శంభూజీ బ్రతికి ఉండగా మరాఠా రాజ్యానికి ఏమి మేలు చేశాడనే విషయంలో భేదాలున్నాయి. అయితే ఆయన మరణం మాత్రం మరాఠుల ఆత్మగౌరవాన్ని పెల్లుబికించింది. ఆయన చిందించిన ప్రతి రక్తపుబొట్టు వేలాది మరాఠా వీరులను, మొగలాయి సింహాసనాన్ని కదిలించి వేసింది.

– చల్లా విశ్వనాథశాస్త్రి

యశోబాయి మంత్రాంగము - తారాబాయి పరాక్రమం

శంభూజీ వధానంతరం ఔరంగజేబు సైన్యాలు రాయగఢ్‌కోటను ముట్టడించాయి. రాజుపోయిన సైనికులు యుద్ధం చేయడానికి తత్తరపడసాగారు. అప్పుడు శివాజీ పెద్దకోడలు, శంభూజీ భార్య ధైర్యసాహసాలతో స్వయంగా రణభూమిలోనికి దూకారు. సేనాపతులతో మంత్రాంగాలు చేశారు. సైనికుల శిబిరాల వద్దకు వచ్చిన వీరోచితమైన వాక్యాలతో ఉత్సాహపరిచారు. ఆమె రూపొందించిన రణనీతినే మరాఠాలు ఔరంగజేబు తిరిగి వెళ్లేదాకా అమలుచేశారు. ఈ నీతి క్రింద వివరించబడింది.

1) జైళ్ళలో ఉంచబడిన వివిధ వర్గాలకు చెందిన సైనికులనందరినీ విడుదల చేసి, తమజాతి రక్షణకై మహోన్నత త్యాగాలను ఐకమత్యంగా చేసేందుకు సమాయత్తం చేయాలి.

2) రాజు, రాజపరివారం, వివిధ సేనానాయకులు వివిధ ప్రాంతాలకు తరలిపోవాలి. వారందరూ కేంద్రీకృతమై ఉండరాదు. దురదృష్టవశాత్తు ఒకరు చనిపోయినా దానిప్రభావం యుద్ధం పై ఉండరాదు.

3) గెరిల్లా యుద్ధపద్ధతిని స్వీకరించి, ఔరంగజేబుసైన్యాలు ఒక కోటపై దాడిచేస్తున్నపుడు, ఇంకొక్క కోటలో ఉన్నవాళ్ళు వెనక నుండి ముట్టడించాలి. వీలు కానపుడు జననష్టం జరగకుండా కోట వదిలి వెళ్ళిపోయి, అనుకూల పరిస్థితులలో తిరిగి ముట్టడించాలి.

దురదృష్టవశాత్తు ఆమె శంభూజీ తరువాత ఛత్రపతి కానున్న తన పుత్రునితోసహా ఔరంగజేబుచే నిర్బంధించబడింది. మళ్లీ తిరిగి వచ్చినట్లులేదు. అయితే వెళ్లిపోతూ తమ సవితి మరిది రాజారావును తమ ప్రతినిధిగా ప్రకటించి, అతనిని సురక్షితంగా దూరప్రాంతాలకు వెళ్ళవలసినదని సూచించింది. తదనుగుణంగా రాజారావు జింజి కోటకు చేరాడు. జింజి విజయంలో శివాజీ దీర్ఘదర్శిత్వం ఇక్కడ ఎంతో ఉపయోగించింది.

రామచంద్ర పంత్ మొదలైన వీరులు కోటలను రక్షిస్తూ చక్రవర్తి సైన్యపు కదలికలను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకొంటూ సంక్షోభం కలగజేశారు. శాంతాజీ గోర్పాడే, ధానాజీ జాధవ్ వంటి సేనాధిపతులు గెరిల్లా యుద్ధంలో చక్రవర్తి సైన్యాన్ని తెగనరుకుతూ, అపార ధనసంపదలను, ఆయుధ సామాగ్రిని దోచుకుపోయేవారు. మొగలుసైన్యాలు లక్షలాదిగా మైదానంలో విడిది చేసి ఉన్నపుడు, మరాఠా సైనికులు ఒకరోజు ఒక వైపునుండి ఒక వర్గపువారు వచ్చి కల్లోలం సృష్టించి పోతే, రెండోరోజు ఇంకో వైపునుండి ఇంకోవర్గం వారువచ్చి బీభత్సం చేసి పోయేవారు. తెలివి తెచ్చుకొని ఎదుర్కొనేంతలో గాలిలా మాయమైపోయేవారు. చివరికి ఔరంగజేబు బసచేసి వున్న డేరా కూడా కూలదోయబడింది. ఒకదుర్గాన్ని జయించి ముందుకు సాగేంతలో, మరాఠాలు ఇంకో వర్గంవారు వెనుక నుంచి వచ్చి ఆ దుర్గాన్ని స్వాధీనం చేసుకొనేవారు. రాజులేని సైన్యాన్ని ఎదుర్కోవడం ఎరుగని ఔరంగజేబు ఖిన్నుడై పోయాడు.

రాజారావు సతారాకు తిరిగివచ్చి అతిచిన్నతనంలోనే మరణించాడు. అతని భార్య తారాబాయి రాజ్య బాధ్యతలను స్వీకరించింది. నిరంతరం దేశభక్తితో కార్యదీక్షతో పరాక్రమంతో విజృంభించి మరాఠా సైనికులకు అమితోత్సాహం కలగజేసింది. ఈమె నేతృత్వంలో రాజారావు కాలంలో కూడా లేనంత ఐకమత్యంతో మరాఠా సైనికులు పోరాడారు. ఒకకోటనుండి వేరొకకోటకు, ఒక సైనిక శిబిరం నుండి మరొక శిబిరానికి విక్రమించి విహరిస్తూ సైనికులకు ఎంతో ఆత్మస్థైర్యాన్ని చేకూర్చింది. అత్యంత సమర్థంగా నిర్వహించింది. ఔరంగజేబుపై మరాఠావీరుల విజయంలో ఆమెది అత్యంత ముఖ్యభూమిక అనడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. శివాజీ కోడళ్లు ఇద్దరూ శివాజీ ఆశయసాధనలో విక్రమం చూపడం ఈ విక్రమనామ సంవత్సరంలో స్మరించదగినది.

...ఇస్తఖాను, జయసింగులు దండెత్తి వచ్చినప్పటి శివాజీ కాదు. మహా శక్తిశాలి. సామ్రాజ్యాధినేత. శివాజీ కఠిన పదజాలంతో ఔరంగజేబునకు ఒక లేఖ వ్రాశాడు. హైందవుల యెడల అపచారాన్ని చేతిలో ఖడ్గం దాల్చిన ఉత్తమ క్షత్రియునిగా చూస్తూ ఊరుకోజాలనని స్పష్టపరిచాడు. అప్పటి శివాజీ బలం పరిశీలిస్తే గోల్కొండ, బీజాపూరు వారే కాక యావత్ దక్షిణ భారతం అతని వెనుక నున్నారు. ఉత్తర భారతంలోనూ రాజపుత్రుల అండ ఉన్నది. మన దురదృష్టవశాత్తూ శివాజీకి పరమేశ్వరుడు ఆయువు ఇవ్వలేదు కానీ, ఒకవేళ మరికొన్ని సంవత్సరాలు శివాజీ ఉండి ఉంటే, మొగలాయి సామ్రాజ్యపు అంతం ఇంకా ఎంతో ముందే వచ్చి ఉండేది. ఇది

శివాజీ చరిత్రను, మరాఠుల చరిత్రను సమగ్రంగా పరిశోధించిన సమకాలీన, అనంతర చరిత్రకారుల విశ్లేషణ.

తన గురువుతో నెలరోజులు సత్సాంగత్యంలో ఉండి తిరిగి వచ్చి 1680 ఏప్రిల్ నాల్గవ తేదీ తన 53 ఏళ్ల వయస్సులో చిన్న జ్వరంతో పరలోక ప్రాప్తి నొందాడు ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజా.

ప్రసిద్ధ చరిత్రకారులు శ్రీ జదునాద్ సర్కార్ చెప్పినట్లు శివాజీ **"The Last great constructive genius and nation - builder that the Hindu race has produced"** - సమర్థ రామదాస స్వామి చెప్పిన ఇంకో ఈశ్వరావతారం కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉందాం. ✸

వ్యాస రచనకు ఉపకరించిన గ్రంధాలు :

1) Delhi Sultanate	- Bhavan's History Series Vol 6
2) The Mughal Empire	Bhavan's History Series Vol 8
3) The Maratha Supremacy	Bhavan's History Series Vol 8
4) History of Midieval Deccan Vol-I	- Govt. of Andhrapradesh
5) New History of Marathas	Sirdesai
6) Siva Bharatham	Sampurnanand
7) Dasa Bodha	Telugu Translation by Seshadri Venkata Ramana

అంకితము

దర్శించినప్పడల్లా దేశభక్తిని ఉపదేశించే సద్గురువులు

శ్రీ శివానందమూర్తి గారికి కృతజ్ఞతాపురస్సరముగా సమర్పితము.

మాతృదేవోభవ - పితృదేవోభవ

"తల్లిదండ్రులు మనిషికి ప్రధానం. వారు సంతుష్టులు కానిదే ఏ సాధనలూ ఫలించవు.

దేవతల ఋణం, ఋషుల ఋణం, పితరుల ఋణం, భూత ఋణం - అంటూ మానవుడు తీర్చాల్సిన ఋణాలు ఎన్నో వున్నాయి. తల్లిదండ్రుల ఋణాన్ని తీర్చకపోతే ఏ కర్మా ఫలించదు.

భార్య పట్లా తీర్చాల్సిన ఋణం వుంది. తన భార్యను విడిచిపెట్టి హరీశుడు (ఒక శిష్యుడు), యిక్కడున్నాడు. ఆమెకేదో జీవనోపాధి కల్పించకపోతే నేనతగాణ్ణి దుర్మార్గుడంటాను.

రామప్రసన్నుడు (మరో శిష్యుడు) ఎంతసేపూ ఒక హఠయోగికి నల్లమందూ, పాలూ సమకూర్చడంలో దేవులాడుతున్నాడు. ఈతడిలా తిరుగుతూంటే, ఇతడి ముసలితల్లి తినడానికి లేక పస్తుండవలసి వస్తోంది. ఆ తల్లి తానే బజారుకు పోవాలి. ఈ వ్యవహారం చూస్తే నాకు ఒళ్లు మండుతోంది..." అని శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస పలికారు.

మాతరం పితరం చైవ సాక్షాత్ ప్రత్యక్షదేవతామ్
మత్వా గృహీ నిషేవేత సదా సర్వ ప్రయత్నతః ।
తుష్టాయాం మాతరి శివే తుష్టే పితరి పార్వతి
తవ ప్రీతిర్భవేద్దేవి పరబ్రహ్మ ప్రసీదతి ॥ *(మహానిర్వాణ తంత్రం)*

"తల్లిదండ్రులు ప్రత్యక్ష దైవాలని గ్రహించి, నిత్యం సేవించాలి. వారు తృప్తి చెందితే, పార్వతీ పరమేశ్వరులు ప్రీతి చెందినట్లే."

"లోకంలో అందరికీ తల్లిదండ్రులెంతో పూజార్హులు. వారు జీవించి వున్నంతవరకు శక్తికొద్దీ వారిని సేవించాలి. మరణానంతరం యథోచితంగా వారికి శ్రాద్ధకర్మలు నిర్వర్తించాలి. పుత్రుడు గర్భదరిద్రుడై వున్నా, శ్రాద్ధం జరిపించటానికి శక్తిహీనుడైవున్నా, వనానికి పోయి తన అశక్తతనెంచి కన్నీరు విడవాలి. అప్పుడు తల్లిదండ్రులపట్ల ఋణవిముక్తుడవుతాడు.

కేవలం భగవద్విషయంలో తనకు అడ్డు వచ్చేటప్పుడు మాత్రమే ఎవడైనా తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయుడై ప్రవర్తించ వచ్చును. దానిచే అతడికి పాపం రాదు. ఇందుకు ఉదాహరణ : ప్రహ్లాదుడు తనను తండ్రి ఎంత వలదన్నా హరినామస్మరణ చెయ్యటం మానలేదు. అంతేగాక ధ్రువుడు తల్లి నిరోధించినా తపస్సు కోసం అరణ్యాలకు పోవటం మానుకోలేదు. ఇందులో వారు చేసింది తప్పిదం కాదు" అని కూడా పరమహంస ప్రబోధం. ✸

పాండురంగ విఠలుని దివ్యధామం పండరీపురం

మన దేశంలోని ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రాలలో పండరీపురం ఒకటి. ఈ పేరు వినగానే ముందుగా స్ఫురణకి వచ్చేది పాండురంగ విఠలుని దివ్యనామం.

పండరీపురాన్ని 'పంఢార్‌పూర్' అని పిలుస్తారు. మహారాష్ట్రలోని షోలాపూర్ జిల్లాలో, షోలాపూర్‌కు 75 కి.మీ. దూరంలో 'భీమ' నది ఒడ్డున నెలకొని ఉన్న ఈ క్షేత్రాధి దైవం 'విఠోబా' అని పిలువబడే విఠల భగవానుడు. పాండురంగడే విఠలుడు. కృష్ణా నదికి ఉపనది భీమ. పండరీపురం వద్ద భీమను 'చంద్రభాగ' అని పిలుస్తారు. ఈ నదీ ప్రవాహ మార్గం 'నెలవంక'ను పోలి ఉండడం చేత ఈ పేరు వచ్చింది.

చంద్రభాగా నదీ తటంలో విఠోబా దేవాలయం కన్నుల పండువ గొల్పుతుంది. విఠోబాగా కొలవబడుతూ గర్భగుడిలో కొలువైయున్న మూలవిరాట్ ''విష్ణు'' భగవానుని విగ్రహం చిన్నదైనా, ఆ దివ్య మంగళ స్వరూపాన్ని చూడడానికి రెండు కళ్లూ చాలవనిపిస్తుంది. రెండు చేతులనూ కటిపై ఉంచుకుని ఠీవిగా నిలబడిన ఆ భక్తవత్సలుని విగ్రహ తేజస్సు, అవయవాల పొందిక చూపరులను కట్టిపడవేస్తాయి. విఠల భగవానుని దేవేరి రుక్మిణీ దేవికి ప్రత్యేక ఆలయం ఉంది.

విఠోబా మహారాష్ట్రుల కులదైవం. విఠల భక్తులైన మహారాష్ట్ర భక్త పుంగవుల చరిత్రలు కోకొల్లలు.

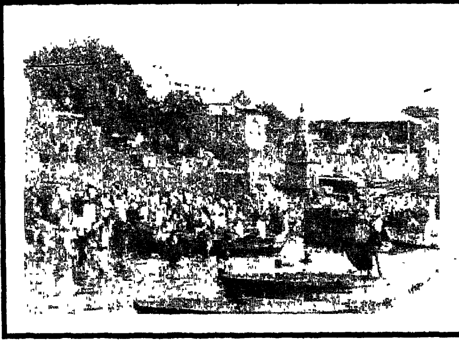
పరమ భాగవతోత్తములు, సాధు - కవి పుంగవులు అయిన భక్తతుకారాం, భక్త పుండరీకుడు, భక్త భానుదాస్‌లు మహారాష్ట్ర సాంస్కృతిక చరిత్రలో ముఖ్య భూమిక పోషించారు. ఈ మహనీయుల పవిత్ర రచనలు, పాటలు ఈనాటికీ - ఎన్నో వందల సంవత్సరాల తరువాత కూడా - కీర్తించి భజింపబడుతున్నాయి. చంద్రభాగా నది ఒడ్డుననే భక్త పుండరీకునికి కూడా ఒక ఆలయం నిర్మించబడింది. నదీజలాలలో కొంత భాగం మునిగి కనబడే ఈ ఆలయం చూడదగ్గది. నదీ తీరం వెంబడే భక్త తుకారాం, భక్త భానుదాస్, ఇంకా అనేక మంది భక్తాగ్రేసరుల సమాధులు, చూపరులను మంత్రముగ్ధులను చేస్తాయి.

పండరినాథుని చరిత్ర అత్యంత ప్రాచీనమైనది. ఇక్కడి మూలవిరాట్టు వేలాది సంవత్సరాలుగా పూజలందుకున్నట్లు చెప్పబడుతున్నా, ఇదమిత్థమైన చరిత్ర ఆంధ్ర శాతవాహనరాజుల కాలం నుంచి మాత్రమే లభ్యమౌతోంది. దానికి ముందటి చరిత్రకు సంబంధించిన ప్రమాణాలు లభ్యం కాకపోవడం వల్ల మూలవిరాట్ విగ్రహం, దేవాలయం యొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరాలు రహస్యంగా మిగిలిపోయాయి. విఠోభాకు శాతవాహన రాజులు ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇచ్చారు. అప్పటి నుండి ఈ దేవాలయం అనేక రాజవంశాల ప్రాపకంలో ఉంది.

విజయనగర రాజుల కాలంలో ఈ దేవాలయం మీద బీజపూర్, అహ్మదనగర్ సుల్తానుల కన్నుపడింది. వీరి బారి నుండి రక్షించడానికి మూలవిరాట్ విగ్రహాన్ని అప్పటి విజయనగర రాజులు సురక్షిత ప్రాంతానికి తరలించినట్లు చారిత్రక ఆధారాలున్నాయి. అయితే భక్త భానుదాస్ విజయనగర రాజులను ఒప్పించి మూలవిరాట్ విగ్రహాన్ని పండరీపురానికి తిరిగి రప్పించినట్లు తెలుస్తోంది.

17వ శతాబ్దంలో ఈ దేవాలయం శివాజీ మహారాజు, ఆయన వారసుల ప్రాపకంలోనూ, 18వ శతాబ్దంలో హోల్కార్ రాజుల ప్రాపకంలోనూ ఉంది.

ఆషాఢ మాసంలో పండరీపురంలో జరిగే ఉత్సవం ''ఆషాఢ ఉత్సవం'' పేరుతో ప్రసిద్ధి పొందింది. సంవత్సరం పొడుగునా యాత్రికుల రద్దీ ఉన్నా, జూలై నెలలో వచ్చే ఆషాడ ఉత్సవం రోజులో దేశం నలుమూలల

నుండి జనులు తండోపతండాలుగా వచ్చి చేరతారు.

సహస్రాబ్దాల పురాతన చరిత్ర, పవిత్రతల వెనుక దాగి ఉన్న సాంస్కృతిక వైభవం ఈ ఉత్సవ సమయంలో బహిర్గతమౌతుంది. సాధువులు, భాగవతులు, నాట్యకారులు, సంగీతకారులు, వ్యాపారులు, విభిన్న వస్త్రాలంకృతులైన భక్తులు, బాజాభజంత్రీలు, సంబరాలు, ఉత్సవాలు ఒకటేమిటి... సమస్తం ఒకచోట కూడి కనుల విందు, వీనులవిందు కల్గిస్తాయి. చంద్రభాగానదీ పవిత్ర తీరాన వెలసిన పురాతన స్నానఘట్టాల్లో ఆషాఢ స్నానమాచరించి తరించడానికి వేలాది భక్తులు లింగ-వయోభేదాల్ని, జాతి - కుల విభేదాల్ని మరచి చేరుకుంటారు. పండరీపురాన్ని గురించి చెప్పుకున్నప్పుడు వర్కారీలను గురించి చెప్పుకుని తీరాలి. ఆషాఢ ఉత్సవంలో వీరే ముఖ్య ఆకర్షణ. వర్కారీలకు అతి పవిత్ర పుణ్య క్షేత్రమిది. భాగవత ధర్మ పరాయణులైన వర్కారీల భక్తి విశ్వాసాలను ప్రతిబింబిస్తుందీ ఉత్సవం. సాంప్రదాయానుసారం తెల్లని వస్త్రాలను ధరించి వర్కారీలు సంవత్సరంలో రెండుసార్లు - ఆషాఢ, కార్తీక మాసాల్లో - పండరీపురం వస్తారు. వీరు వృత్తిరీత్యా వ్యవసాయదారులు, వ్యాపారులు అయినా ప్రవృత్తి భాగవత ధర్మానుసరణ, విఠోబా మహిమల ప్రచారం. వారి భక్తిశ్రద్ధలు వర్ణించడానికి మాటలు చాలవు. ఆషాఢోత్సవంలో భాగమైన పల్లకీ ఉత్సవంలో పండరీపురానికి అనతి దూరంలో ఉన్న వాఖేరీ నుండి పల్లకీని అనుసరిస్తూ వస్తారు వీరు. విఠోభా దేవాలయం కనపడగానే భక్తి పరవశంతో నేలపై పడి సాష్టాంగ ప్రణామాలు ఆచరిస్తారు. బాహ్య ప్రపంచాన్ని మరచి విఠోభా మహిమల్ని గొంతెత్తి గానం చేస్తారు. గర్భగుడిలోనికి ప్రవేశించగానే ''పుండరీకవరద హరి విఠలా'' అని గొంతెత్తి పలుకుతూ విఠలునికి వంగి వంగి దండాలు పెడతారు. పండరీపురంలో విఠలుడు కొలువుండడానికి కారకుడైన పుండరీకుడికి తామంతా ఋణపడి ఉన్నారని వీరి భావన.

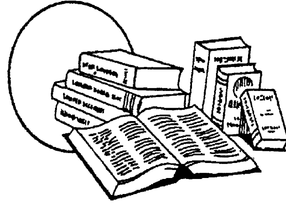
పండరీ పురంలో ఆషాఢ పౌర్ణమి వరకు ఉండి ఆపై పండరీనాథుని మహిమలను ప్రచారం చేయడానికి తిరిగి వెళ్లిపోతారు.

పండరీపురానికి ఆగ్నేయంగా సుమారు ఒకటిన్నర కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న గోపాల్ పూర్‌లోని గోపాలకృష్ణుని ఆలయం చూడదగ్గది. చుట్టుప్రక్కల ఇంకా అనేక దర్శనీయ స్థలాలున్నాయి.

ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం పండరీపురంలో తానేపూర్ మహరాజ్ మఠం, గజానన్ మహరాజ్ మఠం వంటి అనేక మఠాలు, సత్రాలు ఉన్నాయి. ఇవికాక అనేక నివాస సౌకర్యాలున్నాయి.

పుస్తకాల భవిష్యత్తు?!

మా పక్కింటి వాళ్ళు ఇల్లు ఖాళీ చేసి వెళుతూ ఇంట్లో ఉన్న పాత సాహిత్య గ్రంథాలన్నింటిని నా కిచ్చేసి వెళ్ళారు. ''మా ఇంట్లో పుస్తకాలు చదివే వాళ్లేరు. మా జ్ఞాపకంగా ఉంచండి'' అని చెప్పారు. ఇది కాలంతో పాటు మారుతున్న అభిరుచుల ప్రభావం.

నా పుస్తకాలతో పాటుగా వాటిని సర్దుతూ ఉన్నాను. నిజం చెప్పాలంటే ఒక చిన్న గ్రంథాలయమే మా ఇంట్లో ఉందని చెప్పవచ్చు. నా చిన్నప్పట్నుంచి ఇప్పటిదాకా సంపాదించిన పుస్తకాల సంఖ్య మూడంకెలు దాటింది.

పెళ్ళవుతూనే పుట్టింటిసారెతో పాటుగా నేను తీసుకువెళుతున్న పుస్తకాలను తనిఖీ చేసిన మా బంధువర్గంలోని కొందరు పగలబడినవ్వారు కూడా. కారణం మంచి మంచి సాహిత్య గ్రంథాలతో పాటు – పెద్ద బాలశిక్ష, చందమామ పుస్తకాలు కూడా అందులో ఉన్నాయి. ఒకొక్క సంవత్సరపు చందమామలు ఓపిగ్గా బైండుచేయించి పెట్టాను. వాళ్ళలా నవ్వినందుకు కోప్పడ్డాను కూడా. ఎందుకంటే నేను మొట్టమొదట చదివిన పుస్తకాలు పెద్దబాలశిక్ష, చందమామలే. నేనే కాదు, ఆ రోజుల్లో ఈ పుస్తకాలు చదవని పిల్లలే లేరని చెప్పవచ్చు.

ఆ రోజులు, ఆ జ్ఞాపకాలు అంటూ జీవితమనే పుస్తకంలోని మధురానుభూతుల పుటలని త్రిప్పి చదవసాగింది మనస్సు.

రోజూ సాయంత్రం వీధిదీపాలు వెలగగానే ఆడుతున్న ఆటలు ఆపి, పిల్లలందరం వారి వారి ఇళ్ళకి చేరుకొనే వాళ్ళం. కాళ్ళు చేతులు కడుక్కొని, దేవుడికి దణ్ణం పెట్టుకొని, పలక, బలపం పట్టుకుని, తాతయ్యముందు కూర్చునే వాళ్ళం. తాతయ్య వాలుకుర్చీలో కూర్చుని, చేతిలో పెద్దబాలశిక్షతో మా కోసం సిద్ధంగా ఉండేవాడు.

ఆ రోజుల్లో పెద్దబాలశిక్ష పిల్లలందరికి ఒక పాఠ్యపుస్తకం లాంటిది. భాషను నేర్చుకోవడంతోపాటు, లోకజ్ఞానం కలిగించే ఉత్తమ గ్రంథం అనికూడా చెప్పవచ్చు. తెలుగు అక్షరాలు, గుణింతం లేకుండానే అచ్చులతో, హల్లులతో రెండక్షరాల మాటలు, తర్వాత గుణింతం, వత్తులు, రెండక్షరాలు, మూడక్షరాలు, నాలుగక్షరాల పదములు, సాధకం, ఆ పిమ్మట ప్రాసవాక్యములు. తర్వాత సుమతి వేమన నీతులు, నీతికథలు, లోకస్వభావము, సామెతలు, గణితము, ఎక్కములు, తిథి, వార, నక్షత్రములు, నెలలు, ఇలా ఒకటేమిటి, పిల్లలు నేర్చుకోవలసినవన్నీ ఒక క్రమంలో పూసగ్రుచ్చినట్లు వ్రాసిన గ్రంథం.

రోజూ తాతయ్యచెప్పినట్లు పలకలో రాసి చూపించి, అప్పజెప్పేవాళ్ళం. చదవని వాళ్ళకి కథలు చెప్పేదిలేదని తాతయ్య బెదిరించేవాడు. చదువయిన తర్వాత అమ్మ పిల్లలందరిని కూర్చోబెట్టి, చేతిముద్దలు పెట్టేది. పెద్దకంచంలో వేడివేడి అన్నం, నెయ్యి, పప్పు వేసి కలిపి, పెడుతూ ఉండే అమృతంలా ఉండేది. అన్నంతోపాటు అమ్మ చెప్పే తన బాల్యం తాలూకు అనుభవాల కబుర్లు ఇంకా బాగుండేవి.

ఇక భోజనాలయ్యాయంటే చాలు మహదానందం. తాతయ్య కథలు చెబుతాడు. ఆ కథలకోసం ఎవరే పని చెప్పినా శ్రద్ధగా చేసేవాళ్ళం. ఆరు బయట తాతయ్య ప్రక్కన వరుసగా పడుకొని కథలు వినడం అంటే ఓ గొప్పసరదా. తాతయ్య ప్రక్కన పడుకోడానికి నేనంటే నేనని తగవులాట. అందరికంటే చిన్నవాళ్ళకే ఆ అర్హత అంటూ తాతయ్య ఆ సమస్యకి పరిష్కారమార్గం చెప్పడంతో తగవు సద్దుమణిగేది.

రామాయణం, భారతం, భాగవతం అన్నీ చెప్పేవాడు తాతయ్య కథలు వింటూ నవ్వేవాళ్ళం. కథల్లోని విషాద ఘట్టాలకు ఏడ్చేవాళ్ళం. ఉపమన్యుని కథవింటే మాత్రం మహా ఏడుపొచ్చేది మాకు. తాతయ్య కావాలనే కథలోని చివరి భాగాన్ని మరీ వర్ణించి చెప్పేవాడు. కళ్ళనీళ్ళు చెక్కిళ్ళ మీద జరుగుతుండగా ''ఇప్పుడు అశ్వనీ దేవతలు ప్రత్యక్షమయ్యారు కదూ!'' అంటూ విషయాన్ని త్వరగా చెప్పమని తొందరపెట్టేవాళ్ళం. అంతగా ఆ కథల్లో లీనమైపోవడం, చెప్పిన కథల్నే మళ్లీమళ్లీ చెప్పించుకోవడం అంతా ఒక చక్కని మధురానుభూతి.

అమ్మ భోజనాలకి పిలిచేదాకా కథలు చెప్పడం తాతయ్య వంతయితే, ఆ తరువాత నాయనమ్మవంతు. కాకమ్మకథలు, పంచతంత్రం కథలు, పేదరాశిపెద్దమ్మ కథలు, భేతాళకథలు ఇలా బోలెడన్ని కథలు చెప్పేది నానమ్మ. ''కాకులు దూరని కారడవి, చీమలు దూరని చిట్టడవి'' అని చెప్పగానే అడవి ఎలా ఉంటుంది? అందునా కారడవి

ఋషిపీఠం

ఎలా ఉంటుంది? ఇలా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించే వాళ్ళం.

కథలు వింటూ ఊ...ఊ అంటూ ఊ కొడుతూ మెల్లగా నిద్రకొరిగేవాళ్ళం. కొన్ని కథలు మహాసరదాగాను, ఉత్కంఠతని కలిగించేవిగాను ఉన్నప్పుడు వచ్చేనిద్రని ఆపుకొనే ప్రయత్నంలో మూసుకుపోతున్న కళ్ళని బలవంతంగా మూస్తూ, తెరుస్తూ, ''వింటున్నారా'' అన్న నాన్నమ్మ ప్రశ్నకి ఉలిక్కిపడి ''ఊ'' అంటా జోగుతుంటే, మా అవస్థచూసి, కథని రేపటికి వాయిదా వేసేది నాన్నమ్మ.

అలా ఆ రోజుల్లో కథల పట్ల ఆసక్తిని కలిగించే వారు పెద్దవారు. క్రమంగా మాకే చదవడం, వ్రాయడం బాగా తెలిసే సరికి మమ్మల్నే కథల్ని చదవమని ప్రోత్సహించే వారు. అప్పుడే బొమ్మల రామాయణం, భారతం లాంటి బాలల పుస్తకాలు కొనిపెట్టే వారు. అర్థం కాని పదాల అర్థాలు చెప్పేవారు. కథల్లో వచ్చే ప్రదేశాల వర్ణనలు, ఆయా పాత్రల వేషభాషలు, అన్నింటిని ఊహించు కొంటూ కలల్లో కూడా కలవరించేవాళ్ళం.

ఆ రోజుల్లో పుట్టినరోజు, ఉపనయనం లాంటి సందర్భాలలో ఎక్కువగా పుస్తకాలనే బహుమతిగా ఇచ్చేవారు. పిల్లల అక్షరాభ్యా సానికి పెద్దబాలశిక్షని బహుమతిగా ఇవ్వడం తాతయ్య అలవాటు. పుస్తకాలని ఎలా భద్రంగా దాచుకోవాలో కూడా నేర్పాడు తాతయ్య. వాటికి అట్టవేసి, ఎప్పుడుకొన్నదీ, ఒకవేళ ఎవరైనా బహుమతిగా ఇచ్చినట్లయితే వారిపేరు, తేదీ లాంటివివరాలన్నీ రాసే పద్ధతి కూడా ఆయన చలవవల్లే అలవడింది.

చిన్నప్పటి పుస్తకపఠనం అన్న అలవాటు నాతోపాటు పెరిగి పెద్దయి, ఇప్పుడీ చిన్ని గ్రంథాలయం రూపంలో జీవితాంతం తోడుండే ఓ మంచి స్నేహితునిగా నాముందు నిలిచింది.

ఈ పుస్తకాలన్నింటిని చూస్తూ ఉంటే ఎంత గర్వంగా ఉందో! సర్దుతున్న పుస్తకా లలోనుంచి అట్టలు చిరిగిపోయిన వాటిని తీసి ప్రక్కనపెట్టాను. తెలుగు నిఘంటువు, విశ్వనాథవారి వేయిపడగలు. నేను బడిలో చదువుతున్నప్పుడు సంగీత పోటీలోను, తెలుగు వ్యాసరచన పోటీలోను, వచ్చిన బహు మతులివి. అప్పుడు పాఠశాలల్లో ఇచ్చే బహు మతులు కూడా పుస్తకాలరూపంలో ఉండేవి.

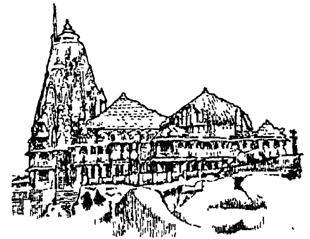
కాలచక్రపరిభ్రమణంలో ఎన్ని మార్పులు! శాస్త్రసాంకేతికరంగాల విప్లవం, ఇంటింటా టీ.వి.లు, కంప్యూటర్‌లు, ఇంటర్‌నెట్‌లు. ఒకప్పుడు తీరికసమయాల్లో పుస్తకాలు చదివే పెద్దవారు కూడా టీ.వి. వీక్ష ణంలో కాలం గడిపేస్తున్నారు. పెద్దవారే ఇలా ఉంటే పిల్లలసంగతి సరేసరి. కాలక్షేపంపేరిట మనం ఎన్నెన్ని కోల్పోతున్నామో మనకే తెలి యటం లేదు. కుటుంబసభ్యులంతా ఒక రితో ఒకరు మాటాపలుకులేకుండా యంత్రా లతో కాలం గడిపేస్తూ మానసిక చైతన్యానికి, మనోవికాసానికి దూరమవుతూ అనుబం ధాలు, అనుభూతుల మాధుర్యం ఏమిటో కూడా తెలుసుకోలేకపోతున్నారు.

వాస్తవం గుర్తుకురాగానే మనస్సులో ఏదో బాధ. ఎదురుగా ఉన్న పుస్తకాలు మా భవిష్యత్తు ఏమిటో చెప్పగలవా అంటూ నన్ను నిలదీసి ప్రశ్నిస్తున్నట్లనిపిస్తోంది. ఏం చెప్ప గలను? పెద్దవారు పిల్లలకి కేవలం పెద్దపెద్ద చదువులు చెప్పించి, ఆస్తులు పంచివ్వడమే కాదు, మంచి సంస్కారాన్ని, మంచి అల వాట్లని కూడా వారసత్వంగా అందించే రోజులు తప్పకుండా వస్తాయన్న ఆశాభా వంతో నన్నునేను సమాధానపరచుకొన్నాను.

పుస్తక పఠనం వల్ల పెరిగే ఊహాశక్తి, భావనా పటిమ బలీయమైనదని శాస్త్రవేత్తలు రుజువు చేస్తున్నారు. మెదడుకి ఉన్న శక్తిని నిర్వీర్యం చేయకుండా ఉండాలంటే టీ.వీ. ముందు చతికిలబడే కన్నా, పుస్తక ప్రపంచాన్ని మన ముందు తెరుచుకోవడం ముఖ్యం. ✦

'మా ఊరి దేవుడు' శీర్షికకు ఆహ్వానం

మీ ఊళ్ళో ఉన్న దేవాలయం, దాని ప్రశస్తి, మహిమలు క్లుప్తంగా వివరించి రాసి, ఆ గుడి ఫోటోతో సహా పంపి ఈ శీర్షికలో పాల్గొనండి.

పూజలందుకుంటున్న గుడులే కాక, ఎంతో ప్రశస్తి ఉన్నప్పటికీ నిరాదరణకు గురౌతున్న గుడుల గురించి కూడా రాసి, ఫోటోతో సహా పంపవచ్చు. పూర్తి పేరు, చిరునామా రాసి పంపించాలి.

ఈ శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి రచనకి పారితోషికం ఉంటుంది.

మీరు పంపవలసిన చిరునామా :

'మా ఊరి దేవుడు' శీర్షిక

ఋషిపీఠం

భారతీయ మానస పత్రిక
'పార్క్‌వ్యూ', నెం. 6, 4వ ఫ్లోర్,
85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్,
టి.నగర్, చెన్నై – 600 017.

స్వామీజీ–చార్వాకరావు

సత్యం - నారాయణం వ్రతం

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

స్వామి సత్యనాథానంద ఆశ్రమంలో, అంతా కలిసి సత్యనారాయణ వ్రతం చేసుకుంటున్నారు. స్వామీజీ దగ్గరుండి, అందరి చేతా జాగ్రత్తగా యథావిధిగా చేయిస్తున్నారు.

రాబర్ట్ కూడా ఒకచోట కూర్చుని అంతా శ్రద్ధగా గమనిస్తున్నాడు.

పంచలోకపాలకుల పూజ జరిగింది.

నవగ్రహ పూజ జరిగింది.

దిక్పాలక పూజ జరిగింది.

తర్వాత పంచామృతాలతో సత్యనారాయణస్వామి ప్రతిమా శోధనా, ప్రాణప్రతిష్ఠా జరిగాయి. షోడశోపచార పూజలూ, ధూప దీప నైవేద్యాది ఉపచారాలూ జరిగాయి.

వ్రతకథ ఐదు అధ్యాయాలూ స్వామి వారే స్వయంగా చెప్పారు. రసవత్తరంగా సాగిన ఆ కథాశ్రవణం తర్వాత అంతా అక్షతలు శిరస్సున ధరించారు.

రాబర్ట్ ఆశ్చర్యపోయాడు. ఈ వ్రతం చాలా విచిత్రంగా ఉందే! ఇందులో స్వామి వారి సర్వాంగ పుష్పపూజ తప్ప, అసలు వ్రతం ఏముంది? మిగిలినదంతా అటు ఇతర పూజలూ, ఇటు కథాభాగమేనాయె! ఏమిటీ వ్రతంలోని రహస్యం?

రాబర్ట్ ఇలా ఆలోచిస్తుండగా ప్రసాద వినియోగం మొదలైంది.

సరిగ్గా ప్రసాదం సమయానికి చార్వాకరావు కూడా వచ్చాడు.

''ప్రసాదంగా కాదుగాని, ఫలహారంగా స్వీకరిస్తాను'' అని ఒక దోసెడు సత్యనారాయణస్వామి ప్రసాదం నోట్లో వేసుకుని బొక్కడం మొదలుపెట్టాడు.

బొక్కుతూ, ''ఆహా! వ్రతం సంగతి ఎట్లా ఉన్నా, దీని దుంపతెగ, ఈ ప్రసాదం మాత్రం మహా మధురంగా ఉంటుందయ్యా'' అన్నాడు రాబర్ట్‌తో.

''జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే, వ్రతంలో ఏదో కనబడేటట్టుందయ్యా!'' అన్నాడు రాబర్ట్.

''మాధుర్యమా, మట్టి గడ్డలా! నువ్వు మరీ మూఢంగా తయారవుతున్నావీ మధ్య'' అని మరో దోసెడు ప్రసాదం పట్టి, ''ప్రసాదం తప్ప ఏముందీ వ్రతంలో? ఒక పద్ధతా, పాడా?! బంగారం దగ్గర మొదలై మట్టిదాకా దిగిపోయి, ఎలాగో అలాగ నా బొమ్మ చేసి నన్ను పూజించండిరోయ్, అని గోలపెట్టేసి, కాళ్ళట్టేసుకుని, బతిమాలేస్తూ ఉంటాడీ స్వామి. దానికితోడు చేస్తానని చెయ్యకపోతే కోపంట, అపైన శాపంట! బుద్ధుండాలి. అయినా శాపం పెట్టేవాడు దేవుడేమిటయ్యా?'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

స్వామివారు నవ్వుతూ, ''ఓహో! అయితే దేవుడున్నాడన్న మాట! వాడు మాత్రం శాపం పెట్టకూడదన్న మాట!'' అన్నారు.

తింటున్న ప్రసాదం పొరమారి, ''ఛ ఛ! దేవుడా, గోంగూర కట్టా!'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

స్వామివారు అతగాడిని వింతగా చూస్తూ, ''ఇది మరీ బాగుంది. నీ దృష్టిలో దేవుడు లేడు. ఒకవేళ ఉంటే వాడు ఎలా ఉండాలో నువు నిర్ణయిస్తున్నావు. అంతేనా!'' అన్నారు స్వామివారు.

''యస్! దేవుడు ఫిక్షన్. ఆ ఫిక్షన్ ఎలా ఉండాలో మీకు నిర్ణయం చేసి పెడుతున్నాను.'' అన్నాడు చార్వాకరావు కాలర్ ఎగరేస్తూ.

''దేవుడెలా ఉండాలో నిర్ణయం చేసేది నువ్వూ నేనూ కాదు. మనం ఎలా ఉండాలో నిర్ణయం చేసే వాడే దేవుడు. అందుకే ఈ వ్రతం'' అన్నారు స్వామీజీ సీరియస్‌గా.

వెంటనే రాబర్ట్ అందుకొని, ''క్షమించండి స్వామీ! మీరేమీ అనుకోకపోతే నాదో చిన్న అనుమానం. వ్రతంగా ఆచరించడానికి ఇందులో ఏముంది? నాకర్థం కావడం లేదు'' అన్నాడు.

స్వామి వారు నవ్వుతూ, ''మానవుడు ఏం చెయ్యాలో అది చెప్పే సూత్రం ఉంది. ఆ చెయ్యవలసినది చెయ్యకపోతే ఏం జరుగుతుందో వివరించే సూత్రం ఉంది'' అన్నారు.

రాబర్ట్, ''నా కదే అర్థం కావడం లేదు. ఇందులో లోకపాలకుల పూజా, నవగ్రహ పూజా, దిక్పాలక పూజా, కథా తప్ప అసలు వ్రతం అంటూ ఏమీ కనబడటం లేదు. దయచేసి వివరించమని ప్రార్థిస్తున్నాను'' అన్నాడు.

స్వామివారు కళ్ళలో కాంతులు విరజిమ్ముతుండగా యిలా అన్నారు: ''అదే అసలు రహస్యం. జాగ్రత్తగా విను. సత్యమే నారాయణ స్వరూపం. ఈ విశ్వమే నారాయణుడు. ఈ విశ్వమును గురించీ, ఆ సత్యమును గురించే మానవుడి నిత్యపరిశోధన. అనంతంగా సాగే పరిశోధనలో ఎప్పుడూ ఏదో ఒక విఘ్నమే. భూత వర్తమాన భవిష్యత్తులే సృష్టిస్థితి లయలు. మానవుడి ఆవిర్భావానికి కారణం మాతృ దేవత. వీళ్ళే పంచలోక పాలకులు. మాతృదేవతకి ప్రతీకగా ''గౌరీ దేవి'', సృష్టిస్థితి లయలకు ప్రతీకలుగా ''బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ్వరులు''. సత్యాన్వేషణలో అడ్డుతగిలే అహంకారాదులను నియమించే జ్ఞాన ప్రతీకగా ''విఘ్నేశ్వరుడు''. వీళ్ళే పంచలోక పాలకులు. ముందు వీళ్ళని అర్థం చేసుకోవాలి. అందుకే ఆ పూజ.

మానవుడి జీవన మార్గంలోని ఒడుదుడుకులికి కారణం సూర్యచంద్రాది గ్రహ సంచారం. దివారాత్రములూ, ఋతుభేదములు దగ్గరనుంచి అనేక మార్పులికి ఆ గ్రహసంచారమే కారణం. ఆ నవగ్రహాలనీ అర్థం చేసుకోవాలి. అందుకే ఆ పూజ.

ఈఒడుదుడుకులనుంచి తప్పించుకోవాలని ఉన్నచోటు విడిచి, అనేక ఆశల (దిక్కుల) వైపు మానవుడు పరుగులు తీస్తాడు ఆ దిక్కులకి అధిపతులైన వారిని అర్థం చేసుకోవాలి. అందుకే దిక్పాలక పూజ.

భూత భవిష్యద్వర్తమానములయందు, ఎన్ని ఒడుదుడుకులు ఎదురైనా, వ్యర్థమైన పరుగులు తియ్యకుండా మానవుడు నిత్యం ఈ నారాయణ స్వరూపమైన సత్యాన్వేషణలో ఉండాలి - ఇదే బోధిస్తుంది ఈ వ్రతం....

ఇక ఈవ్రత కథాభాగంలోకి వస్తే, ఆ వ్రతం మొదట చేసినవాడు ఒక బ్రాహ్మణుడు - అనగా జ్ఞాని. ఆయన ఈ వ్రతాన్ని నిష్కామంగా చేశాడు. మోక్షం పొందాడు. ఆయన్ని చూసి వెంటనే ఒక కట్టెలమ్ముకునే వ్యక్తి - అనగా ఒక కార్మికుడు - ఆ పూట వచ్చిన ద్రవ్యంతో వ్రతం చేస్తానని అనుకుని చేశాడు. అతడూ నిష్కామంగానే చేశాడు. జ్ఞానంతో కాకపోయినా, యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః- శ్రేష్ఠుడు జ్ఞాని అయినవాడు ఏది చేస్తున్నాడో చూసి అది చేశాడు. ఫలితం పొందాడు. - ఆ తర్వాత ఒక రాజు సంతానం కోరి ఈ వ్రతం చేశాడు. అంటే లౌకిక లాభాలకై సత్య మార్గంలో పడ్డాడన్నమాట. ఒక మెట్టు దిగాడన్నమాట.

ఇక అక్కడి నుంచి మొదలైంది అసలు కథ. జీవితాన్ని లాభనష్టాలతో తూకం వేసే వ్యాపారి సత్యాన్వేషణ ప్రారంభించాడు. నాకు సంతానం అనే లాభం కలిగితే, వ్రతం చేస్తానన్నాడు. అంటే రుజువు దొరికితే, సత్యం పాటిస్తాడన్న మాట. అయితే వెంటనే సంతానం కలిగింది. అయినా పాటించలేదు. అదే లోభిత్వం - దాంతో నానా బాధలూ పడ్డాడు. ద్వీపాంతరంలో ఖైదు శిక్ష అనుభవించాడు. అక్కడెక్కడో అతని భార్యా, కూతురూ ఆచరించిన వ్రత ఫలితంగా విడుదలయాడు. అంటే - నువ్వాచరించిన సత్యం, నిన్నేకాక ఎక్కడో ఉన్న నీ వాళ్ళని కూడా కాపాడుతుందన్నమాట.

విడుదలైనా ఆ వ్యాపారికి బుద్ధి రాలేదు. ''నీ ఓడలో ఏమున్నాయి'' అని అడిగిన ఒక సాధువుతో వృధాగా అసత్యం చెప్పాడు. దాని ఫలితం వెంటనే ఓడ మునిగిపోయి అనుభవించాడు. ఎదురుగా సాధువు కనబడుతుంటే, వాడు దొంగేమో నన్న అనుమానంలో పడిపోయే స్థితికి వచ్చి అసత్యం ఆడేవాడికి నిష్కృతి లేదని ఈ విషయం చెపుతోంది.

చివరికి ఎలాగైతేనేం యిల్లు చేరుకున్నాడు. వ్రతం చేస్తున్న అతడి కూతురు, భర్త వచ్చాడన్న వార్త విని ఆనందంతో ప్రసాదం తీసుకోకుండా, పరుగులు తీసింది. ఆ భర్త ఓడతో సహా మునిగిపోయాడు. కాబట్టి దీని అర్థం ఏమిటి? సత్యాచరణలో అనవసర మమకారాలొద్దు. ఆ ఆచరణ సంపూర్ణంగా ఉండాలి. ఫలితం కలిగే సమయానికి అనగా ప్రసాద స్వీకరణ అన్నమాట - వ్రతభంగం చెయ్యకు. అంతా వృధా అవుతుంది - అని. ఇది ధనలోభ మమకారాల బాధ.

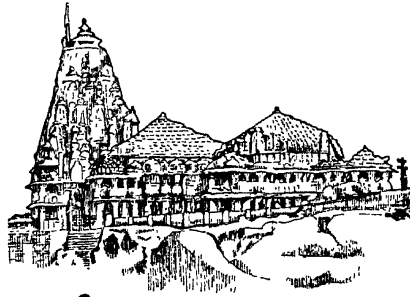
అలాగే ఒక రాజు, గోపాలకులు వ్రతం చేసి ప్రసాదం యిస్తే స్వీకరించలేదు. ఇది అహంకారం. ప్రజలను కన్నబిడ్డలుగా చూడవలసినవాడు సత్యాన్ని విడిచి అహంకరిస్తే జరిగే ఫలితం ఏమిటో వివరింపబడింది.

కాబట్టి, ఈ వ్రతంలో గ్రహించవలసింది ప్రధానంగా ఇది. జగత్తులో సుఖానికి గాని, తర్వాత మోక్షానికి గాని సత్యాచరణమే గతి. అది ఆచరించనినాడు ఇక్కడా అక్కడా కూడా బాధలు తప్పవు. కాబట్టి మానవుడికి సత్యాచరణమే గతి. ఏదిక్కున ఉన్నా ఏ సమయంలోనైనా, ఎన్ని ఒడుదుడుకులు వచ్చినా సత్యం తప్పకూడదు. అట్టే మాట్లాడితే సత్యం తప్పితేనే కష్టాలు వస్తాయి. అని వివరిస్తుంది ఈ వ్రతం. అదే ఈ వ్రతం యొక్క గొప్పదనం.

ఇక బంగారంతో గానీ, లేదా వెండితో గానీ, లేదా మట్టితోగానీ ప్రతిమ చేయమన్నారంటే అర్థం - మనల్ని బతిమాలడం కాదు. మన పూజకోసం దేవుళ్లు వెంపర్లాడరు. 'నీ శక్తివంచన చేయకు' అనీ, 'అయ్యో! నాకు స్తోమత లేదే - అని విచారించకు, నీ తాహతుకు తగినట్టుగా, ద్రవ్యలోపం చేయకుండా, మనసారా అర్చించమ'నీ ఋషి బోధ.

మనం సత్యాన్ని తప్పితే, ఆ శాశ్వత సత్యనియమోంఘన ఫలితంగా మనం దెబ్బ తింటాం. అసత్యానికి ఫలమే భగవంతుని కోపంగా, శాపంగా వర్ణింపబడింది.'' అని వివరించారు స్వామివారు.

రాబర్ట్‌తో సహా సత్యం గ్రహించి అంతా పరవశించిపోయారు. ప్రసాదం బొక్కుతూ చార్వాకరావు నిష్క్రమించాడు. ✦

మా ఊరి దేవుడు

శ్రీహరిహరేశ్వరస్వామి

ర్ణాటక రాష్ట్రం, చిత్రదుర్గ జిల్లాలోని హరిహరేశ్వరాలయం అతి విశిష్టమైనది. తుంగభద్రానదీ తీరాన వెలసిన శ్రీహరిహరేశ్వరాలయం కారణంగా, ఆ పట్టణం ''హరిహర''గా ప్రసిద్ధిచెందింది. మిరాజ్-బెంగుళూరు రైలు మార్గములో వున్న ఈపట్టణం నలుదిక్కులా బస్‌సౌకర్యం వుంది.

అమరశిల్పి జక్కన నిర్మితమైన ఈ ఆలయం శిల్పకళాఖండాల భాండారం. దాదాపు ఎనిమిదివందల సంవత్సరాల క్రితం నిర్మింపబడినదిగా భావింపబడింది.

ఈ ఆలయ మంధ్రలి శ్రీహరిహరేశ్వరుడు దాదాపు ఆరు అడుగుల ఎత్తుగల సాలగ్రామ శిలామూర్తి. ఈమూర్తికి పాదములులేవు. పాదతలం నుండి అరడుగు ఎత్తువరకు కాళ్ళులేవు. పూర్వాభిముఖుడు స్వామి. ఈ మూర్తి కుడిభాగం పార్వతీపతియైన పరమేశ్వరుని అర్ధదేహంగాను, ఎడమ భాగం శ్రీలక్ష్మీపతి అయిన హరిరూపంగాను వుండి వెలుగుతోంది.

శ్రీహరి హరేశ్వరుని హరాంశమైన కుడి వైపున వున్న ఒకచేతిలో త్రిశూలమున్నది. మరొక చేయి అభయహస్తం. కుడిచెవిపై నాగ భూషణం వున్నది. కుడివైపునున్న శిరస్సులో సగభాగం జటా, గంగాదేవి, మరియు చంద్రునిచే అలంకృతమై వున్నది.

హరిఅంశమైన ఎడమభాగమున ఒక చేతిలో శంఖము, మరొకచేత చక్రము వున్నాయి. హరి అంశం చెవి కుండలాలచే శోభితం. హరిభాగం శిరసున కిరీటమున్నది. హరిహరేశ్వరమూర్తి మెడలో రుండమాల, వైజయంతీమాల, సాలగ్రామ మాలలున్నాయి. ఈ మూర్తి కుడివైపున పార్వతి, గణపతుల మూర్తులున్నాయి. ఎడమవైపున శ్రీమహాలక్ష్మి బుష్యశృంగ బుషులున్నారు. వీటితో మనకు కానవస్తున్నాడు

ఈ క్షేత్రమునకు సంబంధించిన కచ్చిత మైన చారిత్రకాధారాలు లేవు. ప్రాచీన కాలంలో 'కూడలూరు'గాను, ఇచట వెలసిన స్వామిని శంకరనారాయణులు గాను పేర్కొన్నట్లు ఆలయశాసనములు తెలుపుచున్నవి. శంకరనారాయణులే కాలక్రమమున హరి హరేశ్వరుడుగా పిలువబడి యుండవచ్చు.

హరిహరేశ్వర చరిత్ర స్కంద పురాణములోని కాశీకాండములో చెప్పబడింది. గుహుడనే బుషిపుత్రుడు, మదోన్మత్తుడై, తనకు ఎవరితోనైనా, చివరకు హరి, హరాదులతోనైనా మరణము సంభవించకుండా వరమును కోరుతూ బ్రహ్మదేవుని గురించి తపస్సు చేశాడు. బ్రహ్మ ప్రత్యక్షమై, యక్ష, రాక్షస, గంధర్వాదుల చేతగాని మరణము లేకుండా వరము నందుకొంటాడు. గుహుడు దేవతలను, మహర్షులను బాధిస్తూ లోకంటకుడవుతాడు. దేవతలు శ్రీమహావిష్ణువును ఆశ్రయిస్తారు.

తుదకు, హరిహరులిద్దరూ ఏకరూపమును ధరించి గుహుని, హతమారుస్తారు. గుహుడు చనిపోయే ముందు తన అపరాధమును క్షమించమని ప్రార్థించగా, అతని కోరిక మేరకు ఒకేరూపమున, గుహుడున్న స్థలముననే అవతరిస్తారు. అదే హరిహరేశ్వర క్షేత్రంగా పురాణ ప్రసిద్ధమైనది.

క్రీ.శ 1224లో చోళరాజ్యప్రతిష్ఠాపనాచార్యుడైన శ్రీవీరనరసింహదేవుల ప్రధాన దండనాథుడు హరిహరులకు ఆలయం నిర్మించినట్లు ఆలయ ప్రాంగణములోని

శాసనము తెలుపుచున్నది. క్రీ.శ 1554 నాటి శాసనంమేరకు, విజయనగర పాలకులైన సదాశివరాయల క్షౌరికుడు భైరప్పనాయకుని కుమారుడు బెళవది గ్రామాన్ని, వెండి పళ్ళె మును స్వామికర్పించెను.

ఉత్కళ దేశమహారాజు ఈక్షేత్రమును దర్శించి ఆలయానికి పెక్కుమాన్యము లిచ్చి నట్లు శాసనమున్నది. కాలక్రమములో ఎం దరో రాజులు ఈ ఆలయాన్ని విస్తృత పర చారు.

హరిహరేశ్వరాలయ శిల్పం అత్యద్భు తం. ఆలయమందలి స్తంభములు, ద్వార పాలకులు శిల్పనిక్షేపాలుగా, దర్శకులను అల రిస్తాయి.

హరిహరేశ్వరుల బ్రహ్మోత్సవాలు ఏటా మాఘశుద్ధదశమి మొదలు, మాఘబహుళ పాడ్యమి వరకు వైభవోపేతంగా జరుగు తాయి.

ఇటీవల ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త శ్రీ జి.డి. బిర్లా ఆలయ ప్రాంగణములో కళ్యాణ మంటపం నిర్మించారు.

యాత్రాక్షేత్రంగా ప్రసిద్ధమైన హరి హరము ఇటీవల పారిశ్రామిక కేంద్రంగా పేరు గాంచినది. మైసూరు కిర్లోస్కర్ లిమిటెడ్ వారి కర్మాగారం, శ్రీ ఘనశ్యామ్ బిర్లాగారి, హరిహరపాలిఫైబర్స్ కర్మాగారము ప్రసిద్ధ మైనది. ఈ కర్మాగారాల్లో పదివేలకు పైగా కార్మికులున్నారు.

''లక్ష్మీపతే! మధురిపో! పురుషోత్తమాద్య !
శ్రీకంఠ! దిగ్వసన! శూల! పినాకపాణే!
ఆనందకంద! ధరణీధర! పద్మనాభ!
త్యాజ్యాభటాయ ఇతిసంతత మామనంతి''

-డా. జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి

శ్రీ శంకర జయంతి ఉత్సవాలు

వైశాఖ శుద్ధ పాడ్యమి ది. 5.5.2000 శుక్రవారం నుండి, పంచమి సోమవారం ది. 8.5.2000 వరకు శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువులు శ్రీశ్రీశ్రీ భారతీ తీర్థ మహాస్వామి వారి ఆదేశానుసారం విజయవాడ పట్టణములో గల శ్రీ శృంగేరీ జగద్గురు పాదుకాక్షేత్రం నందు శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల వారి జయంతి మహోత్సవములు వైభవోపేతంగా నిర్వహింపబడినవి. ప్రారంభ దినమున శ్రీ శంకర భగవత్పాదులవారికి ఏకాదశరుద్రాభిషేకం, వేదపండితులచే నిర్వహింపబడినది.

ప్రతిరోజూ ప్రముఖులచే ఆదిశంకర తత్వానికి సంబంధించిన ప్రవచనాలు జరిగాయి. శ్రీ వెంపటి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి, శ్రీ బుర్రా రాధాకృష్ణమూర్తి, శ్రీ సామవేదం షణ్ముఖశర్మగారలు ప్రసంగించారు. శ్రీ శివరామ కృష్ణ క్షేత్రం నుండి రంగు రంగుల విద్యుత్ దీప అలంకరణ, పూలతో అలంకరించిన రెండు ప్రత్యేక వాహనములపై ఆదిశంకరుల ఛాయాపటము శ్రీ శారదాంబ ఛాయా పటములు వుంచి భగవన్నామ సంకీర్తనలతో భీమవరం వాస్తవ్యులు శ్రీ కొత్తపల్లి కోదండరామగాంధీరాజుగారి ఆధ్వర్యమున సత్య నారాయణపురం తదితర ప్రాంతములందు బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు ఉత్సవము నిర్వహింపబడినది.

ఈ ఉత్సవ కార్యక్రమములు అన్నియూ శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పాదుకాక్షేత్రం (విజయ వాడ) ధర్మాధికారి శ్రీ వేమూరి వేంకట రామకృష్ణ శాస్త్రి, గౌరవ మేనేజరు శ్రీ ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణమూర్తిగార్లు నిర్వహించినారు.

అన్నమయ్య జయంతి

చెన్నైలోని ప్రసిద్ధ సంగీత సభా సంస్థ - ''శర్వాణీ సంగీత సభా ట్రస్ట్'' ఇటీవల - పదకవితా పితామహ అన్నమాచార్య జయంత్యుత్సవాలను అత్యంత వైభవంగా నిర్వహించింది. సంగీత, సాహిత్య, వేదాంత శాస్త్రాలలో చక్కని అభినివేశమున్న మేధావి, ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త శ్రీ మల్లాది సచ్చిదానందమూర్తి (ఎం.ఎస్.ఎమ్. గ్రూప్) సమర్పణలో ప్రతియేటా, ఈ సంస్థ అన్నమయ్య జయంతులను విజయవంతంగా నిర్వహిస్తోంది.

ఈ ఏడాది వేడుకల్లో ప్రసిద్ధ కర్ణాటక గాయనీమణులు 'ప్రియా సిస్టర్స్' (షణ్ముఖప్రియ, హరిప్రియ) తను ప్రతిభావ్యుత్పత్తుల్ని అద్భుతంగా ప్రదర్శిస్తూ - విభిన్న తరహాలో అన్నమయ్య కీర్తనలను ఆలపించి, సంగీతాభిమానుల మన్ననలు పొందారు.

ప్రేతలోక విశేషాలు

డాక్టర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

శరీరం ధరించిన ప్రతిజీవి తప్పించుకోలేనిది మరణం. సృష్టిలో కొంచెం ముందుగానో వెనకగానో తమ దేహాలు విడిచిపెట్టి లోకాంతర గతుడు కావలసిందే. సామాన్య మనుష్యుల దగ్గరనుంచి అసామాన్యులైన వ్యక్తులదాకా యీ స్థితి తప్పించుకోగల వారెవరూ లేరు. కాకుంటే కొందరు అల్పాయుష్కులు కావచ్చు. కొందరు దీర్ఘాయుష్కులు కావచ్చు. జీవులకు మరణమనేది అత్యంత బాధాకరమైన స్థితి. మరణించిన తరువాత స్థితి ఏమిటి? అనేదాన్ని గురించి అన్ని మతాలు, అందరు యోగులు ఆలోచించారు. ఎవరికి తోచిన జవాబులు వారు చెప్పుకొని సంతృప్తి చెందారు.

జంతువుల సంగతి తీసుకుంటే మనుష్యులకు వాటికి తేడా ఉంది. చనిపోయిన తరువాత మనుష్యులకు ప్రేతత్వం పొందటం, యమలోకానికి పోవటం వంటి దశలుంటాయి. యమలోకానికి మనుష్యులు మాత్రమే వెడతారు. క్రిమికీటక పశుపక్ష్యాదులు వెళ్ళవు. ప్రేతత్వమో, పిశాచత్వమో పొందటం మనుష్యులకే కాని యితర జీవులకు లేదు. చచ్చిన వెంటనే అవి మరొక గర్భంలో ప్రవేశించి జన్మలెత్తుతాయి. స్కాందంలో మహేశ్వర ఖండంలో ఈ విషయం స్పష్టంగా చెప్పబడింది.

శ్లో. మనుష్యా ఏవగచ్ఛంతి
యమలోకం నచాపరే
మరణానంతరం తేషాం
జంతూనాం యోని పూరణం
తథాహి ప్రేతమనుజాః
శ్రూయంతే నాన్యజంతవః ॥

పుణ్యాత్ములైన వ్యక్తులు అనాయాసంగా మరణిస్తారు. కుంతీదేవి తన మేనల్లుడైన శ్రీకృష్ణుణ్ణి ''అనాయాసేన మరణం వినా దైన్యేన జీవనం'' వరాలుగా అడిగిందట. మరణబాధ లేకుండా ప్రేతత్వం పొందకుండా సూర్యమండలాన్ని భేదించుకొని యోగ సిద్ధుడైన పరివ్రాజకుడు, యుద్ధరంగంలో వీరమరణం పొందినవాడు పోతారని పూర్వగ్రంథాలలో చెప్పబడింది.

శ్లో. ద్వావిమౌపురుషౌలోకే
సూర్యమండల భేదినౌ ।
పరివ్రాడ్ యోగయుక్తశ్చ
రణేచాభిముఖేహతః ॥

సామాన్యంగా అంతో యింతో పుణ్యం చేసినవాళ్ళు కూడా పదిరోజుల ప్రేతత్వాన్ని తప్పించుకోవటం కష్టం. ఆ తరువాత పుణ్యఫలితంగా ఊర్ధ్వలోకాలకు వెడితేవెళ్ళవచ్చు. ఇక పాపాత్ముల సంగతి చెప్పవలసిన పనిలేదు. గరుడ పురాణంలోని ప్రేతఖండంలో పాపులగు ప్రాణుల గతులు చెప్పబడినవి. మరణం దగ్గరబడ్డ మనుష్యునికి ఒక క్షణం యుగం లాగా బాధాభరితంగా వుంటుంది.

శ్లో. శతవృశ్చిక దష్టస్య
యాపీడాసానుభూయతే
ఫేనముద్గిరతే సోథ
ముఖంలాలాకులమ్ భవేత్
అధోద్వారేణ గచ్ఛంతి
పాపినాం ప్రాణవాయవః

నూరుతేళ్ళు కుట్టిన బాధ అనుభవిస్తూ నురుగులు గ్రక్కుచూ ముఖం చొంగతో తడుస్తుంటే తమ దేహాన్ని చూస్తూనే బయటకి లాగబడతాడు. ఆ తరువాత వచ్చేది యాతనా దేహం. అంగుష్ఠ ప్రమాణంగల ఈ జీవుణ్ణి యమభటులు పట్టుకొని తమోమయమైన భయంకర మార్గాన రెండు మూడు ముహూర్తాలలో యమపురికి తీసుకు వెడతారు.

అక్కడ యమభటులు పాపికి ఘోరమైన నరకయాతనలను చూపించి యముని ముందు నిలబెడతారు. ఒక ముహూర్తంలో ఇదంతా పూర్తవుతుంది. యముని ఆజ్ఞచేత మళ్ళీ ఈ జీవి అంతరిక్షమార్గంలో భూమిలోని తన శరీరం దగ్గరకు తిరిగి చేర్చబడతాడు. యమపాశబద్ధుడై ఆకలి దప్పులతో పీడింపబడి ఏడుస్తూ వుంటాడు.

ఇక్కడ గమనించవలసిన అంశం ఏమిటంటే ఒక్కో మతంలో ఒక్కోవిధంగా నరకాన్ని గురించి, అక్కడికి తీసికెళ్ళే భటులను గురించి వర్ణించబడింది. ఆయా మతస్థులు మరణించినప్పుడు వాళ్ళ పూర్వసంస్కారానికి అనుగుణమైన వేషభాషలతో యమదూతలు కనిపిస్తూ వుంటారు. అందుకే కొన్ని సార్లు ఇంచుమించు మరణించి అతికష్టంమీద బ్రతికినవాళ్ళు యమలోకపు వింతలు చెబుతుంటే ఆశ్చర్యంగా వుంటుంది. ఆ యమభటులుకూడా సర్వజ్ఞత్వము, దేవజ్ఞత్వము కలవాళ్ళు కారు. అల్ప శక్తులుగల చిన్న ఉద్యోగులు. కనుక అప్పుడప్పుడు పొరపాట్లు జరగడం కూడా కద్దు. ఒక్కో పర్యాయం ఒక వ్యక్తి మరణించినటులై - అందరూ - చనిపోయినాడని ఏడుపులు, పెడబొబ్బలు బయలుదేరిన తరువాత కాసేపటికి బ్రతకటము, ప్రక్క వీధిలో అదే పేరుగల వ్యక్తి మరణించటము ప్రపంచంలో అరుదుగానైనా జరిగిన సంఘటనలు.

చనిపోయిన తర్వాత - జీవుడు శరీరంలోనించి బయటికి వచ్చిన తర్వాత కొన్నిసార్లు యమదూతలకు పేచీలు వచ్చిన సంఘటనలు పురాణాలలో కనిపిస్తూ వుంటవి. ఎంత పాపాత్ముడైనా ఏ దివ్యక్షేత్రమరణం వంటిదో పొందినప్పుడు వాడికోసం రెండు

వర్గాలవారు వాదించుకోటం, సహజంగా దేవదూతలు ఎక్కువశక్తిగలవారు కనుక యమదూతలనొప్పించి జీవిని తీసుకెళ్ళటం జరుగుతుంది.

బ్రహ్మాండపురాణంలోని లలితోపాఖ్యానంలో ఒక కథ వుంది. ద్విజవర్మ అనే కిరాతుడు ఒక అడవిలో వుండేవాడు. ఆ ప్రాంతంలో వజ్రుడనే దొంగ తను దొంగిలించిన ధనాన్ని భూమిలో పాతిపెడుతూ ఉండగా కిరాతుడు దాన్ని అపహరించాడు. ఎందరు ధనవంతుల యిండ్లలోనో దొంగిలించబడిన ధనమది. కిరాతుడా ధనంతో అడవిని బాగు చేయించి, అగ్రహారములు కట్టించి, చెరువు త్రవ్వించి, శివవిష్ణు దేవాలయములు కట్టించి పుణ్యకార్యాలెన్నో చేశాడు. ఆ ద్విజవర్మ చనిపోయిన తర్వాత దేవదూతలు, యమదూతలు వచ్చి ఆ జీవుని తీసుకెళ్ళటానికి పోట్లాడుకొన్నారు. అప్పుడు నారదుడు వచ్చి వాళ్ళను సమాధానపరచి తీర్పు చెప్పాడు. దొంగిలించబడిన ఆ ధనమెవరిదో వారంతా చనిపోయేదాకా కిరాతుడు వాయుభూతుడై ప్రేతరూపుడై అంతరిక్షంలో వుంటాడని తరువాత పుణ్యానుభవానికి వెళతాడని దేవర్షి చెప్పినమీదట వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయినారు.

జీవులీవిధంగా కొంతకాలం పాటు స్వర్గానికీ, నరకానికీ వెళ్ళకుండా, అంతరిక్షంలో ప్రేతలై తిరుగుతూ వుండవచ్చు. ఆ విధంగా తిరిగే ప్రేతాత్మలే మాంత్రికుల ఆవాహనకు దొరికేది. ఇతర లోకాలకు వెళ్ళిన వాళ్ళు మాంత్రికులకు దొరకరు.

ఆకాశంలో తిరిగే ఈ ప్రేతములకు తమక్రిందవున్న భూలోకవాసులను చూడగల శక్తి మాత్రమే ఉంటుంది తప్పపైన, మరికొన్ని లోకాలున్నవనీ, వాటిలో అధికశక్తి సంపన్నులైన దేవగణాలుంటవనీ తెలియదు. మనుషులకు ఏవిధంగా ఇతరలోక జీవులను చూచే శక్తిలేదో ప్రేతములకు కూడా తమ పై భూమికలలో వుండేవాళ్ళను చూచే శక్తి ఉండదు.

కనుక ప్రేతముల నావాహనంచేసి దేవతలున్నారా? సిద్ధులున్నారా? అని అడిగితే వాళ్ళకు తెలియదు కాబట్టి - తెలియదనో, లేరనో సమాధానం వస్తుంది. అజ్ఞానులు ఆ మాటలనే నమ్ముతారు. ఈ లోకం ఎంత చిత్రమైనదంటే కొందరు దేవుని అస్తిత్వాన్ని నమ్ముతారు. దయ్యాలను, భూతాలను నమ్మరు. మరికొందరు వీటిని విశ్వసిస్తారు. సర్వశక్తిమంతుడైన పరమేశ్వరుని నమ్మరు.

మృతిచెందిన తర్వాత అంగుష్ఠమాత్ర దేహుడైన జీవుడు తన శరీరాన్ని తాను చూస్తూ, చుట్టూచేరి అందరూ దుఃఖిస్తూవుంటే తానూ దుఃఖిస్తూ వుంటాడు. అతనికి పిశాచత్వం రాకుండా వుండటంకోసం సంతానం కర్మ చేయాలి. పదిరోజులపాటు చేసే పిండోదక దానాలవల్ల ఇంకో శరీరం పుట్టి జీవుడు దాంట్లో ప్రవేశిస్తాడని గరుడపురాణం పలుకుతున్నది.

శ్లో. అహోరాత్రైశ్చనవభిః
ప్రేతః పిండమవాప్నుయాత్
జంతుః నిష్పన్న దేహశ్చ
దశమే బలమాప్నుయాత్
దగ్ధేదేహేపునర్దేహః
పిండై రుత్పద్యతేఖగ హస్తమాత్రః

పదిరోజుల కర్మ పూర్తి అయ్యేసరికి హస్తమాత్ర ప్రమాణం గలిగిన దేహంతో పదకొండవ, పన్నెండవ రోజు తీవ్రమైన ఆకలి దప్పికలతో పిండదానాదులు తింటూ పదమూడవరోజు ప్రయాణంచేసి 'యమలోకం - నరకం చేరుకొంటాడు. ఆ పిదప తన కర్మననుసరించి పుణ్యపాపఫలితమైన సుఖ దుఃఖాల ననుభవించి మళ్ళీ భూలోకం చేరి జన్మయెత్తుతాడు.

మంత్రపూతమైన కర్మచేయబడని వాళ్ళగతి ఏమిటి? వాళ్ళకు సద్గతులు రావా? అన్ని మతాలలో ఇటువంటి కర్మకాండ లేదు గదా? వాళ్ళ పరిస్థితి యేమిటి?

లోకంలో దరిద్రుడైన వ్యక్తికి ధనవంతుడైన మిత్రుడో, దాతో సహాయం చెయ్యవచ్చు. తాను స్వయంగా సంపాదించినది కాకపోయినా స్నేహదానముల ద్వారా వచ్చిన ధనాన్ని దరిద్రుడనుభవించగలడు. స్వయంగా పుణ్యం చేసుకున్న వాడికి పుణ్యలోకములు, సద్గతులు ఎలాగూ లభిస్తవి. శ్రాద్ధకర్మ అనేది పైన చెప్పిన సహాయం వంటిది.

తమను కని పోషించినందుకు కృతజ్ఞతగా పుత్రులు తమ తల్లిదండ్రులకు శ్రాద్ధకర్మచేస్తే దాని ఫలితంవల్ల ప్రేతత్వవిముక్తి కలిగి పుణ్యాత్ములకు మరింత సుఖము, పాపాత్ములకు పాపవిమోచనము కలిగి మంచి స్థితికి పోతారు. తపోనిష్ఠులైన మహర్షులు కనిపెట్టిన అద్భుతమైన ఉపకారపద్ధతి ఇది. ఈ మార్గాన్ని అనుసరించి పెద్దల ఋణాన్ని పిన్నలు తీర్చుకోగల్గుతారు. తమ పెద్దలకు అలా పితృకర్మలు చేయనివారు పాపిష్ఠులై, ఆ పాప ఫలాలను ఇహపరాలలో అనుభవిస్తారు.

శ్లో. భవంతీ ప్రేత రూపాస్తే పిండదాన వివర్జితా
అకల్పం నిర్జనారణ్యే భ్రమంతి బహుదుఃఖితాః
నా
అభుక్త్వాయాతనాం జంతుః మానుష్యం లభతేనహి॥

కర్మకాండ లేనివారు దానము, శ్రాద్ధము, జలతర్పణము లభింపక ప్రేతరూపమును పొంది నిర్జనారణ్యమునందు బహుదుఃఖితులై కల్పాంతము తిరుగుచుందురు. చేసిన కర్మ అనుభవింపక కోట్ల కల్పములు గడిచినను తీరదు. ఏ ప్రాణికైనను కర్మ అనుభవించకుండా యాతనాదేహము పోదు. మనుష్యదేహము రాదు.

ప్రేతత్వ ప్రారంభదశలో జీవుడు స్వప్నావస్థవంటి ఒక స్థితిలో వుంటాడు. తాను

శరీరాన్ని విడిచిపెట్టాను, చనిపోయినాను అన్న సంగతి అర్థంచేసుకోవటానికి కొంత కాలం పడుతుంది. తాను ఏస్థితిలో, ఏ కారణంవల్ల మరణించాడో ఆ బాధ, భయము, దుఃఖము వదలవు. ఒక తమోమయమైన వ్యగ్రదశలో కొంతకాలం గడుపుతాడు.

సాధారణంగా తాము జీవించి వుండగా ఏ విశ్వాసాలతో వుండేవారో వాటి కనుగుణమైన స్థితే మొదట వస్తుంది. అంటే ఒక నాస్తికుడు మరణిస్తే మరణానంతరం అతని సిద్ధాంతం ప్రకారం ఏమీ లేదు గనుక దాని కనుగుణంగా అతడు ఏమీ లేని స్థాణు స్థితిలో కొంతకాలం వుంటాడు. అయితే ఎల్ల కాలమూ అలా ఉండదు. ప్రకృతి సహజమైన పరిణామం చెంది కొద్దికాలానికే మరణానంతరం తను జీవించి వుండటాన్ని అతడు గ్రహించగలుగుతాడు.

అయితే ఆ స్థితిలో కూడ దేవుని మీద విశ్వాసము కలుగకపోవచ్చు. ఎందు కంటే ప్రేతాత్మ ఎన్నడూ దేవదర్శనం చెయ్య లేదు. సామాన్యంగా మొదటి పదిరోజులు గడిచే సరికి తమోదశ దాటి తనచుట్టూ వుండే [illegible]ని అర్థం చేసుకునే స్థితి వస్తుంది. మను[illegible]లను, పాంచభౌతికమైన ప్రకృతిని తాను చూడగలుగుతాడు. తనలాగా గాలిలో తిరిగే ప్రేతజీవులను చూడగలడు. వాటితో మాట్లాడగలడు. అంతవరకే, ఆ పైన వుండే జీవులను గురించి అతడికేమీ తెలీదు.

ఇక్కడకూడా మతవిశ్వాసాలశక్తి ప్రబలంగానే పని చేస్తుంది. తీర్పు రోజు కోసం వేచి వుండటం వంటి మానసిక స్థితిలో కొంతకాలం వుంటాడు. హిందువులకు ఇతర లోకాలు, పునర్జన్మ మొదలైన వాని యందున్న నమ్మకాల చేత పరిణామం కొంచెం వేగంగా వస్తుంది. దీనికి కారణం శక్తివంతమైన మనస్సే తప్ప మరొకటి కాదు. ఈదశలో నుండి పరోపకార పరాయణులు, సకృతాత్ములు అయిన వ్యక్తులు సుదూరంగా ఊర్ధ్వ లోకాలు వెళ్ళిపోయి అక్కడ దివ్యసుఖాల ననుభవించి మళ్లీ క్రిందికి దిగివస్తారు.

మిగతా వారు ప్రేతత్వం వదలక తమ పూర్వస్మృతుల కల్లోలపు సుడిగుండాలలో పడి కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యవశులై తీవ్ర స్వభావులై సంచరిస్తూ వుంటారు. ఆకలి దప్పికలు, విపరీత వాంఛలు నియత శక్తి గలిగిన మానవ శరీరం దాటి వాయు శరీరంలో వుండటం చేత వందలరెట్లు ఎక్కువ కాగా తమ మనస్సు సృష్టించుకున్న బాధ, భయ, భూమికల నుండి, ఇంద్రియ వికారాలనుండి బయట పడలేక మానసిక చిత్రవధను అనుభవిస్తూ వుంటారు. ఈ దశలో కలిగే భయంకర అనుభూతులన్నీ వైయక్తికములు, కర్మ ఫలితములు. ఈ దశల్లో వుండలేక తిరుగుతూ మానవ శరీరం దొరికితే బాగుండుకదా అని తపన చెందుతూ వుంటాడు. తన కోరికలు తీరటానికి పాంచభౌతిక శరీరం కావాలి. అందువల్ల ఎవరి శరీరంలోనైనా ప్రవేశం దొరుకుతుందేమోనని తీవ్రప్రయత్నం చేస్తుంటారు. బ్రతికి వుండగా తమకు అపకారం చేసిన వాళ్ళకు ప్రత్యపకారం చెయ్యటానికి కామవాంఛలు తీర్చుకోటానికి క్షుత్పిపాసలు పోగొట్టుకోటానికి మనుష్యులను పట్టుకొని పీడిస్తూ వుంటారు. ఆ అవకాశం అందరికీ దొరకదు.

మరి కొంతమంది యీ భూమిక దాటి సుదూరంగా వున్న నరకలోకానికి వెడతారు. భూమినుండి అది 86వేల యోజనముల దూరమున్నట్లుగా పురాణములలో చెప్పబడింది. భూమిని ఆవిరించి భువర్లోక, సువర్లోక, మహర్లోక, జనలోక, తపోలోక, సత్యలోకములున్నవి. ఈ నరకలోకం భువర్లోకంలోని అడుగుభాగం. భూమికి దక్షిణంగా వుంటుంది. ఆ పక్కనే నైఋతి దిక్కున కేవలం ప్రేతాలయం ఉంటుంది. నరకంలోకి ప్రవేశించిన జీవులు తాను ఏ పాపములైతే చేశారో ఆ పాపముల కనుగుణమైన శిక్షలు పొందుతూ వుంటారు. ఆ వివరాలన్నీ పురాణాలలో చాల భయంకరంగా వర్ణించబడింది.

ఉదాహరణకు ఇటీవల పత్రికలలో కట్నమివ్వలేదనో, ఇతర విధాలైన ధనం కోసమో స్త్రీలను బలవంతంగా హింసించి, తగులబెట్టి చంపడం వింటున్నాము. ఆ పని చేసిన వారు మరణానంతరం కొన్ని వందల సంవత్సరాలపాటు ఆ హింసాదహన బాధను అనుభవిస్తూ వుంటారు. ఐతే ఒక సందేహం కలుగవచ్చు. సంవత్సరాల తరబడి తగుల బడటం ఏమిటి అని. మానవశరీరం ఒక పరిమితి దాటితే బాధను భరించలేదు. స్మృతి తప్పటమో, మరణించటమో జరుగుతుంది. కాని ప్రేతాత్మ బాధలననుభవించే యాతనా దేహం చావు లేనిది. ఎంత బాధనైనా అనుభవించి తీరాల్సిందే తప్ప స్మృతి తప్పటమో, చావటమో అన్న స్థితి ఉదయించదు. పాపానుభవం పూర్తయినదాకా ఆ యాతనను అనుభవించక తప్పదు.

ఇనుప ముక్కుల కాకులు, తప్తతైల కటాహాలు, ఇంగలమున కాగిన మంగలములు పాపులకు సుసత్కారాలు. రౌరవము, మహారౌరవము, కాలసూత్రము, కుంభీపాకము, అధతామిస్రము, సంహారము మొదలైనవి నరక విభేదాలు. యమధర్మ రాజు దండధరుడై, దంష్ట్రాకరాళ వదనుడై క్రోధరక్తాంత కోచనుడై దుష్టులనిలా శాసి స్తాడట...

సీ. పాదంబు లిరుకేలబట్టి గుంజుండు జ
ర్జరింతంబుగా వీని జట్టుతాత
మెడమ
గ్రుడ్ల రక్తములు చెక్కుల స్రవింప
గడికండలుగ వీని కంఠంబు వ్రేయుండు

గరసాన బట్టి ఖడ్గధార
బులుత్రాళ్ల బంధించి తలక్రిందుగా వ్రేల
గట్టుడు వీని వృక్షంబు కొమ్మ

గీ. అంపమున వీని కంఠంబు ద్రెంపివిడుడు
మడమతాపుల వీని మర్మముల నొంపు
డెల్లగా నగ్నిగ్రాచిన యినుపయినుక
గులికి పోయుడు వీని ముక్కునను చెవుల.

గీ. పరకళత్రంబు కుచకుంభ పాళియందు
నఖముదివిచిన పాపాత్ము నఖమునందు
నెల్లగా నగ్నిగ్రాగిన యినుప సూదు
లుగ్ర దృష్టిని జొన్పుడత్యా గ్రహమున
(కాశీఖండము. 3. అ.)

ఈ బాధలన్నీ అనుభవించిన తరువాత పుణ్యమేమైనా కొంత వుంటే జీవుడు భువర్లోకపు పైభాగానికి వెడతాడు. ఈ బాధలను భవించే దశలేనివాడు ఈ నరక భూమికకు రాకుండానే సరాసరి పైకి వెడతాడు. ఈ భూమికలో లలితాకళాత్మకమైన అనుభూతు లెక్కువగా వుంటవి. 'సంగీతమూ, నాట్యమూ, విద్యాధరులు, గంధర్వులు, అప్సరసలు విందులూ, వినోదాలు, విహారాలు - అంతా ఆనందమయమైన లోకము. తాను చేసుకున్న సుకృతం పూర్తయిన దాకా జీవుడీలోకంలో వుంటాడు.

చాలా కొంచెం పుణ్యం చేసినవాళ్ళు భువర్లోకంలో కొంచెం క్రింద పిశాచలోకంలో నివసిస్తారు. వీరి శరీరాలు ప్రేత శరీరాలు కావుగానీ, సౌందర్యవంతమైన దివ్యశరీరాలు కూడా కావు. జుంజురు వెంట్రుకలతో, బండి కందెనచాయ కాయములతో, గచ్చకాయల వంటి కనుగ్రుడ్లతో, గాడిద గొంతులవంటి వికృత కంఠస్వరములతో ఉంటూ కర్మాను రూపమైన ఫలితములను అనుభవిస్తాడు.

అత్యుత్తమమైన పుణ్యకార్యాలు చేసినవారు మహాతపస్సు చేసినవారు భువర్లోకందాటి పైకి వెళ్ళిపోతారు. ✸

మన పద్యం

నీవ పావకుడవు నీవ సూర్యుండవు
నీవ చంద్రుండవు నీవ జలము
నీవ నేలయునింగి నీవ సమీరంబు
నీవ భూతేంద్రియ నికరములును
నీవ బ్రహ్మంబును నీవ సత్యంబును
నీవ యజ్ఞంబును నీవ ఫలము
నీవ లోకేశులు నీవ సర్వాత్మవు
నీవ కాలంబును నీవ జగము

నీవ బహుయజ్ఞభోజివి నీవ నిత్య-
మూలతేజంబు నీకునే మ్రొక్కువాడ
నీరజాక్షుండు చాల మన్నించునట్టి
శస్త్రముఖ్యమ! కావవే చాలు మునిని...

ఇది సుదర్శనచక్రాన్ని స్తుతించే 'శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతం' - నవమస్కంధంలో 'అంబరీషోపాఖ్యానం' లోనిది. పోతనగారి మందారమకరందాలలో ఇది ఒకటి.

సుదర్శన దేవుడు సర్వజగచ్చైతన్య స్వరూపమైన దైవశక్తి. విష్ణుతేజస్వరూపుడు. విష్ణునకు అభిన్నుడు. విష్ణుభక్తులను కాపాడే దేవుడు.

దూర్వాసుడు నిష్కారణంగా ఆగ్రహించి, అంబరీషుని హింసించేందుకు 'కృత్య'ను ప్రయోగించిన తరువాత, నారాయణ ప్రేరితమైన సుదర్శనచక్రం అగ్ని శిఖలతో వచ్చి ఆ.కృత్యను సంహరించింది. ఆ తరువాత దూర్వాసమహర్షివైపు తిరిగే సరికి, దూర్వాసుడు భయంకంపితుడై రక్షణ కోసం బ్రహ్మ, రుద్ర, విష్ణులోకాలకు పరుగు పెట్టాడు. కానీ వారెవరూ రక్షణ నివ్వలేమనీ, భాగవతాపచారం తగదనీ, అంబరీషునే శరణు వేడమని చెప్పారు. దాంతో తన తప్పుతెలిసి అంబరీషుని వద్దకు వెళ్ళాడు. అంబరీషుడు సుదర్శనదేవుని ప్రసన్నం చేసుకొనేందుకు చేసిన స్తోత్రంలో తొలి పద్యమిది.

"ఓ సుదర్శనదేవా! నీవే అగ్నివి, సూర్యుడవు, చంద్రుడవు, నీటిని, నేలవు, నింగివి, గాలివి, భూతేంద్రియ సమూహానివి. నీవే బ్రహ్మమవు, సత్యమవు, యజ్ఞమవు, ఫలమవు. లోకేశులు నీవే. సర్వాత్మవు, కాలం, జగం నీవే. బహుయజ్ఞభోక్తవు. నిత్యమై మూలమైన తేజానివి నీవే. నిన్ను నేను నమస్కరిస్తున్నాను.

. పద్యా

ముఖ్య ఆయుధమైన సుదర్శనా! ఇంక ఆగ్రహం చాలు, ఈ మునిని రక్షించుమా,"

ఈ పద్యంలో చివరి పదమైన "మునిని" అన్న మాట బదులు, "మమ్ము" అని పెట్టుకుంటే, మనమూ దీనిని స్తోత్రంగా చదువుకోవచ్చు. ✸

(గత సంచిక తరువాయి)

విశ్వశక్తిని జాగృతం చేసి అద్భుతాలు సాధించే 'రేకీ'

'రేకీ నిపుణులు' మధురకవి శ్యామలరావు

రేకీ గురించి పూర్తిగా అవగాహన చేసుకోవాలంటే కొంతకాలం పడుతుంది. స్వానుభవం వలన రేకీశక్తి అనుభవం అవడం ఆ వ్యక్తి మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. అసలు రేకీ ఉపదేశం అయినప్పుడే రేకీ స్పర్శ చేత ఆ జ్ఞానం తప్పకుండా కలుగుతుంది.

రేకీశక్తి, స్పందనలు తత్సంబంధమైన కళ్ళకి కన్పించని యంత్రాంగం గురించి తెలుసుకోవాలంటే మనం కొంచెంగానైనా చక్రాలు, శరీరాలు, వ్యాధి సంక్రమణ మార్గాలు మొదలైన అంశాలు చర్చించాలి. రేకీ నేర్చుకునే వారికి ముఖ్యంగా వీటి అవగాహన చాల ముఖ్యం. ఎందుకంటే రేకీ మాష్టర్లు (కొందరు) అనుకునేవారికి సహితం అప్పుడప్పుడు సందేహాలు వస్తూ ఉంటాయి. రేకీ అతిత్వరగా నేర్చుకోవడం (పరిస్థితులు, కాలం అనుకూలించక), మరిచిపోవడం, అశ్రద్ధ చెయ్యడం లాంటి వాటి వలన ఎవరికైనా సందేహాలు రావచ్చును. అయితే పైన ఉదహరించిన అవగాహన లేకపోయినా, రేకీ ఒకసారి అనుభవం అయేక (దీక్ష పొందేక) తలచగానే, స్పందించి, మన ఆలోచన ప్రకారమే కాకుండ తనకి తోచినది (అదే సరియైనది, రేకీకి అన్నీ తెలుసు) చేస్తుంది. అదే రేకీలో ఉన్న అత్యున్నతమైన అద్భుతం. అన్నీ తనే చేసుకుంటుందని మీరు పైనుదహరించిన అంశాలు గురించి తెలుసుకోవడం మానకండి!

చక్రాలు, పద్మాలు, శక్తి కేంద్రాలు ఏదన్నా ఒక్కటే. వీటి అవగాహన, ఉనికి మహా యోగులు, ధ్యానపరులకు తప్ప సామాన్య మానవుడికి అందదు. ఈ సూక్ష్మ కేంద్రాలు ప్రతిఒక్కటీ నాడుల ద్వారా ఒకొక్క స్థూల పక్షములకు శక్తిని సరఫరా చేసే అద్భుత యంత్రాంగాలు. ఇవి భౌతిక శరీరంలో కాకుండా సూక్ష్మశరీరాల్లో ఉంటాయి. ఈ శక్తి పద్మాలను చూసిన యోగులు, ధ్యానపరులు వీటిని అద్భుతంగా వర్ణించుతారు. వివిధ వర్ణాలు కలిగి, ప్రకంపిస్తున్న దళాలు కలిగి, పద్మాలలాగ కన్పించే చక్రాలు ఏడు. ఈ ఏడు చక్రాలు వాటికి సంబంధించిన ఏడు సూక్ష్మశరీరాలతో వాటి మేరుదండాలను అంటిపెట్టుకుని, అన్నీ ఒక దాని కొకటి అంటి పెట్టుకుని ఉంటాయి. రెండు మూడు అంగుళాలు వెడల్పు కలిగి పరిభ్రమిస్తూ యోగధ్యానంలో దర్శనం ఇస్తూ ఉంటాయి. ఆ అద్భుతాలను దర్శించిన జ్ఞానులు వాళ్ళలో వాళ్ళు ఆనందిస్తూ, తోటి వాళ్ళతో రహస్యంగా ముచ్చటిస్తూ మురుస్తూ ఉంటారు.

ఈ చక్రాలను లలితా సహస్రంలో చాల చక్కగా వర్ణించారు. మూలాధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపూర, అనాహత, విశుద్ధి, ఆజ్ఞా, సహస్రారములు. సహస్రార చక్రం తలపైన సమతలంగా తిరుగుతూ ఉంటుంది. భగవత్ శక్తితో సంపూర్ణంగా అనుసంధానించబడి ఉంటుంది. వెన్నెముక ఒక గొట్టంలా భావిస్తే ఈ సహస్రారం మీద భాగంలో, మూలాధారం క్రింద భాగంలో ఉన్నాయనుకోవచ్చు. మిగతా చక్రాలన్నిటికీ ముందు భాగం, వెనుకభాగం (వెన్నెముకకు) ఉంటాయి.

ఈ చక్రాలు శరీరాల్లో ఉన్న కలుషాలని బైటికి (Taxins)పంపి, విశ్వంలో ఉన్న జీవశక్తి (రేకీ)ని లోపలికి తీసుకునే ద్విదిశ (Twoway)పంపుల్లాంటివి. ఒకొక్క చక్రం అధీనంలో ఒకో గ్రంథి (Gland) ఉంటుంది. ఆ గ్రంథి అధీనంలో కొన్ని అవయవాలుంటాయి. అంటే ఈ గ్రంథులు భౌతిక శరీరంలో ఉన్నా, సూక్ష్మ శరీరాల్లో ఉన్న చక్రాలు, నాడులద్వారా ప్రాణశక్తిని పొందుతాయన్న మాట. ఆరోగ్యవంతుడిలో ఈ చక్రాలన్నీ సమానంగా పనిచేస్తూ ఉంటే విశ్వచైతన్య శక్తి శరీరానికి పుష్కలంగా లభిస్తున్నదని అర్థం. ఏకారణాలవలనైనా పైన ఉదహరించిన శరీరాలలో అడ్డంకులు ఏర్పడి, తగిన ప్రాణ పోషక శక్తి లభించకపోయినా, లోనున్న కలుషాలు, విషపూరితాలయిన పదార్థాలు మలినాలు బైటికి నెట్టబడకపోయినా, ఆయా శరీరాలు, (భావోద్రేక మానసిక కారణ) తత్సంబంధమయిన అవయవాలు వ్యాధిగ్రస్తమవుతాయి. అంటే సహజ రేకీ ప్రవాహానికి అడ్డంకులు కలిగాయని అర్థం. **(సశేషం)**

పల్లవి:

కరుణ జూడవమ్మా,
కమలవైరికలాధరునికొమ్మ!
ధరను సరియుదొరకని
పంచనద నగరనాయికా! ధర్మసంవర్ధని!

చరణాలు:

అనేక జగదాధారివి నీ
వనేమదిని నెరనమ్మితిగా నే
మనేవాడనో యని నీమది నెం
చనేవద్దనుచు నాతనివేడు
దునే నాదుపై వినే చాడిచా
లునే నీదుదయకు నేపాత్రుడౌ
దునే కువలయనయనే సువసన-
జఘనే విధునిభవదనే సంతతము...

మదాన తెలియక జేసిన కర్మ
విదారి నీవని నమ్మితినే నీ
పదారవింద యుగళభక్తిమ్మ
ని దానమడిగితినే తోచదేమి
ఉదారి నీదయను దాచరాదు ద
రిదాపులేకను సదా మొరలిడ వి
నదా చెవులు ఎవరుదా శ్రోతురిక
సదాశివహితే ముదాన సతతము

పరాశక్తి నాయొకచిత్తము తా
మరాకు నీరువితము తల్లడి
ల్లరాదు అందున కేమి ఫలము శం
బరారికి యర్ధశరీరి!
పురాణపురుషుడగు రామునికి, యా
పురారికిని, నీకు రాజధరి మ
చ్చరాన వేరెంచరాదు అను త్యా
గరాజునిక విడువరాధు సతతము

ఇది త్యాగరాజులవారు విరచించిన

వాగ్గేయవైభవం

పంచనదక్షేత్రము తిరువయ్యూర్‌లో వేంచేసియున్న క్షేత్రాధిదేవత ధర్మ సంవర్ధనిని స్తుతించుచున్నారు. 'కమలవైరి' అంటే చంద్రుడు. 'కమలవైరికలాధరుడు' - చంద్రకళాధరుడు - శంకరుడు. కమల వైరికలా ధరునికొమ్మ - శంకరుని అర్థాంగి.

'ధరను సరియు దొరకని' అనగా భూలోకమందు సాటిలేని 'పంచనదనగర నాయిక' యని సంభోధించి ''సమస్త బ్రహ్మాండములకు ఆధారశక్తివైన నిన్ను నెర నమ్మితిని. నిన్నుంగూర్చి నావిధేయత, ప్రపత్తినిగూర్చి నేనేమందునోయని నీవు ఎంచవలదు. అతనిని ఇట్లే వేడుదును.''

ఆతఁడనగా తనకిష్టదైవమంయిన రాముడు. ''నాదుపై వినే చాడి చాలునే'' యనుటలో నొక విశేషమున్నది. త్యాగరాజ స్వామి సదా ఇష్టదైవముగా శ్రీరామునే భావించి ఆ మంత్రజపము చేసి, రాముని పరముగానే అనేక కీర్తనలు పాడుకొనుట చూచి కొందరు అసూయాపరులు త్యాగరాజునకు శివునిపైగాని, అమ్మవారిపై గాని, భక్తిలేదనియు సదా రామునే కీర్తించుటవలన దేవతాంతరములందీతనికి భేదదృష్టి గలదని ప్రచారము చేసిరట. ఆ 'చాడి' త్యాగరాజ స్వామివారి చెవిని బడినది. వెంటనే లోకులతో వివాదమునకు చర్చకుదిగక ధర్మసంవర్ధని వద్దనే మొరబెట్టుకొన్నట్లు అయ్యగారి శిష్య పరంపరలో వాడుకకలదు.

అందుకు తగినట్లు ''వినే చాడి చాలునే'' యను ప్రయోగము అన్వయించు చున్నది. మరియు చివరి చరణమందు ''పురాణపురుషుడగు రామునికి, యా పురారికి, నీకు-రాజధరి మచ్చరాన వేరెంచ రాదు'' అని స్పష్టముగా - రామునికి, శివునికి, నీకు భేదమును భావించరాదని సమాధానించినారు. పైగా ''ఉదారివైన తల్లీ! నీ దయను దాచరాదు. దరిదాపులేక మొరల నిడితే నీ చెవులకు వినవచ్చుటలేదా! తల్లీ! నీ కంటె నన్ను కాపాడువారెవరు కలరు? నా చిత్తము తామరాకుపై నీటివలె తల్లడిల్లు చున్నది.'' అని ఎంతో ఆర్తిగా అమ్మవారిని కీర్తించుకొని పై సూచించిన చాడికి పరమేశ్వరినే పరిష్కర్తగా ప్రార్థించుట ఎంతో గంభీర ముగా నున్నది.

పరమ భాగవతశిఖామణులగు వారికి దైవభేదముండదు. తమ అనుభవములో సర్వ దేవతలను ఇష్టదైవమందు భావించుకొని కీర్తించుట సంప్రదాయము.

– కల్లూరి వీరభద్రశాస్త్రి
(స్వధర్మ స్వరాజ్యసంఘం)

క్త్వార్థకము - అసమాపక క్రియ

అసంపూర్తియయిన అర్థము నిచ్చు క్రియను అసమాపక క్రియ యందురు. **వచ్చి, నడచి, వెళ్ళి, తిని** మొదలయినవి. దీనిని సంస్కృతమున "**క్త్వార్థకము**" అందురు. క్రియ చివర ''క్త్వా'' అని వచ్చును. కొన్నిచోట్ల 'య' కూడ వచ్చును. (భవతి – భూత్వా, గచ్ఛతి – గత్వా, ఖాదతి – ఖాదిత్వా, ఆహ్వాయతి – ఆహూయ, ఆగచ్ఛతి – ఆగత్య)

భూత్వా అయి

పఠిత్వా – చదివి

లిఖిత్వా – వ్రాసి

చలిత్వా – చెప్పి

పతిత్వా – పడి

ఉత్పత్య – ఎగిరి

ధావిత్వా – పరుగెత్తి

నీత్వా – తీసికొని వెళ్ళి

ఆనీయ – తీసికొని వచ్చి

దత్వా – ఇచ్చి

మారయిత్వా – చంపి

క్రీడిత్వా – ఆడి

కృత్వా – చేసి

క్రందిత్వా – ఏడ్చి

హసిత్వా – నవ్వి

జ్ఞాత్వా – తెలిసికొని

స్మృత్వా – స్మరించి

విస్మృత్య – విస్మరించి

తీర్త్వా – దాటి

జ్వలిత్వా – మండి

గృహీత్వా – తీసికొని
ఖాదిత్వా – తిని
పీత్వా – త్రాగి
దృష్ట్వా – చూచి
గత్వా – వెళ్ళి
ఆగత్య – వచ్చి
ఆరుహ్య – ఎక్కి
అవరుహ్య – దిగి
తాడయిత్వా – కొట్టి
వినశ్య – నశించి
ఆహూయ – పిలిచి
చింతయిత్వా – ఆలోచించి
నత్వా – నమస్కరించి
భ్రమిత్వా – తిరిగి

అభ్యాసము - 1

1) బాలకః పాఠం లిఖిత్వా పఠతి – బాలుడు పాఠము వ్రాసి చదువుచున్నాడు
2) బాలికా అన్నం ఖాదిత్వా పాఠశాలాం ప్రతిగచ్ఛతి – బాలిక అన్నం తిని పాఠశాలకు వెళ్ళుచున్నది.
3) సః వృక్షాత్ పతిత్వా క్రందతి – వాడు వృక్షము నుండి పడి ఏడుస్తున్నాడు.
4) అహం ప్రతిదినం కార్యాలయం గత్వా ఆగచ్ఛామి – నేను ప్రతిరోజు కార్యాలయానికి వెళ్ళి వస్తాను.
5) త్వం ఇదానీం ఏవ తవగృహం గత్వా కిం కరోసి – నీవు ఇప్పుడే మీ ఇంటికి వెళ్లి ఏమి చేస్తావు?
(ఏవ = ఏ, ఆ)
6) బాలకః శ్రీవిరించిః క్షీరం పీత్వా క్రీడతి – బాలుడు శ్రీవిరించి పాలు త్రాగి ఆడుకుంటున్నాడు.
7) మార్జాలః మూషికం మారయిత్వా ఖాదతి – పిల్లి ఎలుకను చంపి తినుచున్నది.
8) శక్తిధరః ధావిత్వా కుత్రగచ్ఛతి? – శక్తిధరుడు పరుగెత్తి ఎక్కడకు వెళ్ళుచున్నాడు?

అభ్యాసము - 2

1. ఉత్తముడు ఆలోచించి చేయును.
2. రాముడు చలనచిత్రం చూచి ఇంటికి వచ్చెను.
3. నీవు విమానం ఎక్కి ఎప్పుడు వెళ్ళావు?
4. కాకి ఎగిరి వృక్షము నెక్కెను.
5. వాడు ఎప్పుడు వచ్చి అన్నము తినును?
6. సత్యశ్రీ ఏడ్చి నిద్రపోయెను.

తుమున్నర్థకము

వర్తమాన కాల ప్రథమ పురుష ఏకవచన క్రియకు చివర ''తుమ్'' అని వచ్చును.

(ఉదా: గచ్ఛతి – గంతుమ్, ఆగచ్ఛతి – ఆగన్తుం, వదతి – వక్తుం)

భవితుం – ఆగుటకు
పఠితుం – చదువుటకు
లిఖితుం – వ్రాయుటకు
వక్తుం – చెప్పుటకు
చలితుమ్ – కదలుటకు
పతితుమ్ – పడుటకు
ధావితుం – పరుగెత్తుటకు
నేతుం – తీసికొని వెళ్ళుటకు
ఆనేతుం – తెచ్చుటకు
దాతుం – ఇచ్చుటకు
గ్రహీతుం – తీసికొనుటకు
ఖాదితుం – తినుటకు
పాతుం – త్రాగుటకు
ద్రష్టుం – చూచుటకు

కర్తుం – చేయుటకు
క్రందితుం – ఏడ్చుటకు
హసితుం – నవ్వుటకు
నిద్రితుం – నిద్రించుటకు
జ్ఞాతుం – తెలిసికొనుటకు
స్మర్తుం – స్మరియించుటకు
విస్మర్తుం – మరచుటకు
తర్తుం – దాటుటకు
జ్వలితుం – జ్వలించుటకు
వినష్టుం – నశించుటకు
చింతితుం – చింతించుటకు
భ్రమితుమ్ – తిరుగుటకు

గంతుం – వెళ్ళుటకు

ఆగంతుం – వచ్చుటకు

ఆరోహితుం – దిగుటకు

తాడయితుం – కొట్టుటకు

మారయితుం – చంపుటకు

క్రీడితుం – ఆడుటకు

అభ్యాసము - 4

1) కృష్ణః మమ గృహం ఆగన్తుం ఇచ్ఛతి – కృష్ణుడు మా ఇంటికి వచ్చుటకు ఇష్టపడుతున్నాడు.
2) నదీం తర్తుం సః ప్రయత్నం కరోతి – వాడు నదిని దాటుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు.
3) త్వం పాఠం పఠితుం మమ గృహం న ఆగచ్ఛతి కిం? – నీవు పాఠం చదువుటకు మా ఇంటికి రాలేదు ఏమి?
4) జనకః బాలకం ఆనేతుం పాఠశాలాం గచ్ఛతి – జనకుడు బాలుని తీసుకొని నచ్చుటకు బడికి వెళ్ళెను.
5) వాహనం భ్రమితుం ఇంధనం నాస్తి – వాహనం తిరుగుటకు ఇంధనం లేదు.
6) అహం లేఖాం లిఖితుం తత్ర ఉపవిశామి– నేను లేఖను వ్రాయుటకు అక్కడ కూర్చున్నాను.

అభ్యాసము - 5

1) నేను భోజనము చేయుటకు రాముని ఇంటికి వెళుతున్నాను.
2) సుధాకరుడు నీరు త్రాగుటకు పాత్రను (పాత్రాం) తీసికొనుచున్నాడు.
3) రామచంద్రుడు ఊరు (గ్రామం) వెళ్ళుటకు వాహనమును ఎక్కెను.
4) సత్యశ్రీ పాలు త్రాగుటకు ఏడ్చుచున్నాడు.
5) పిల్లి ఎలుకను పట్టుకొనుటకు పరిగెత్తుచున్నది.
6) నేను త్రాగుటకు ఏమి ఇస్తున్నావు?
7) నీవు చదువుటకు ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?
8) వాడు పనిచేయుటకు ఎప్పుడు వస్తాడు?

అభ్యాసము - 6

ఉక్త్వా – స్మృత్వా – విస్మృత్య – తాడయిత్వా – అహ్వాయితుం – చింతితుం – ద్రష్టుం – నేతుం, కథం – ఏవ – (ఈ పదములతో వాక్యములు చేయుడు).

1) శ్రీరామః సముద్రం అతరత్ – శ్రీరాముడు సముద్రము దాటెను
2) శ్రీరామః రావణం అమారయత్ – శ్రీరాముడు రావణుని చంపెను
3) అహం పాకం అకరోత్ – నేను వంట చేసితిని
4) క్షీరం అనేతుం కః అగచ్ఛత్‌ఝ – పాలు తీసికొని వచ్చుటకు ఎవడు వెళ్ళెను?
5) సః అమెరికా దేశం గన్తుం విమానం ఆరోహత్ – వాడు అమెరికా వెళ్ళుటకు విమానం ఎక్కెను.
6) శ్రీవిరించిః హ్యః క్షీరం న అపిబత్ – శ్రీవిరించి నిన్న పాలు త్రాగలేదు.
7) ఉపాధ్యాయః పాఠం అవదత్ – ఉపాధ్యాయుడు పాఠం చెప్పెను.

అభ్యాసము - 7

సంస్కృతంలో వ్రాయుము

1) అతను ఉత్తరం వ్రాసెను.
2) బాలుడు చెట్టుమీద నుండి పడి ఏడ్చెను?
3) నిన్న కోతి ఎలా పరుగెత్తెను?
4) అమ్మ ఎందుకు బాలుని కొట్టెను?
5) వాడు పుస్తకము తీసికొని వచ్చెను.
6) నేను నిన్న అన్నము తినలేదు.
7) నీవు నిన్న అన్నము ఎందుకు తినలేదు?
8) అమ్మ (మాతా) నిన్న నన్ను కొట్టినది.
9) నీవు ఏమి చేసితివి?
10) నేను పాఠము చదువలేదు, వ్రాయలేదు.

భూతకాల క్రియలు - గడచిన కాలము

ఏకవచనము

ఉదా : భవతి – ప్రథమ పురుష – అభవత్ – అయెను
భవసి – మధ్యమ పురుష – అభవః – అయితివి
భవామి – ఉత్తమ పురుష – అభవమ్ – అయినాను

ఈ ప్రకారముగా అన్ని ప్రథమ పురుష క్రియలకూ మధ్యమ – ఉత్తమ పురుష రూపములను సాధించుడు.

ప్రథమ పురుష	**మధ్యమ పురుష**	**ఉత్తమ పురుష**
అపఠత్ – చదివెను	అపఠః	అపఠమ్
అలిఖిత్ – వ్రాసెను	అలిఖః	అలిఖమ్
అవదత్ – చెప్పెను	అవదః	అవదమ్
అచలత్ – కదిలెను	అచలః	అచలమ్
అపతత్ – పడెను	అపతః	అపతమ్
ఉదపతత్ – ఎగిరెను		
అధావత్ – పరుగెత్తును		
అనయత్ – తీసుకొని వళ్ళెను		
ఆనయత్ – తీసుకొని వచ్చెను		
అఖాదయత్ – తినెను		
అపిబత్ – త్రాగెను		
అపశ్యత్ – చూచెను		
అగచ్ఛత్ – వెళ్ళెను		
ఆగచ్ఛత్ – వచ్చెను		
అరోహత్ – ఎక్కెను		
అవరోహత్ – దిగెను		
అతాడయత్ – కొట్టెను		
అమారయత్ – చంపెను		
అక్రీడయత్ – ఆడెను		
అకరోత్ – చేసెను		
అక్రందత్ – ఏడ్చెను		
అస్మరత్ – స్మరించెను		
వ్యస్మరత్ – మరచెను		

శాశ్వతగ్రంథాలు - 2

అమ్మ మహిమకు సాక్ష్యం

మూకపంచశతి

సంస్కృతంలో వచ్చిన అపారమైన వాఙ్మయంలో మహాకావ్యాలు, లఘు కావ్యాలు, శాస్త్రగ్రంథాలు ఎన్నో సార్వకాలిక, సార్వజనీన విలువలతో దీపిస్తున్నాయి.

ఈ ''మూకపంచశతి'' అనే గ్రంథం 500 శ్లోకాలతో కంచి కామాక్షీదేవిని స్తుతించే కావ్యం. రచించినవారు 'మూకకవి'గా ప్రసిద్ధులు. శ్రీ కాంచీకామకోటి పీఠంలో 19వ ఆచార్యులైన శ్రీ మార్తాండ విద్యాఘనేంద్ర స్వాములవారిని సేవించి, వారి అనుగ్రహ ఫలంగా కామాక్షీదేవిని ఉపాసించారు. పుట్టు మూగ అయిన ఈ మహానుభావుడు - అమ్మ వారిని సాక్షాత్కరింపజేసుకున్నారు. అమ్మ అనుగ్రహంతో వెంటనే మూగతనం పోయి, మధురవాక్శక్తిని సంపాదించారు. ఆ వాక్ శక్తితో అపూర్వంగా 500 శ్లోకాలతో అమ్మను స్తుతించారు.

ఉదాత్తమైన కవిత్వం, చక్కని ఛందస్సులతో మధుర శబ్దచాలనం, మంత్రశాస్త్ర రహస్యాలు, భక్తిభావ గాంభీర్యం - ఈ గ్రంథంలోని విభూతులు.

ఈ మూకకవి కూడా క్రీ.శ. 399-489 వరకు కాంచీపీఠాన్ని అధిష్ఠించారనీ, 489లో - అనగా ధాతృ సంవత్సర శ్రావణ పూర్ణిమ నాడు గోదావరీ తీరాన సిద్ధి పొందారనీ కొందరంటారు.

ఈ గ్రంథంలో...

1. ఆర్యాశతకం, 2. పాదారవిన్ద శతకం, 3. స్తుతి శతకం, 4. కటాక్ష శతకం, 5. మందస్మిత శతకం.... అని 5 శతకాలు (5x100) ఉన్నాయి.

ఆర్యా శతకం:

'ఆర్యా' అనే ఛందస్సులో ఆర్యాదేవిని స్తుతించిన వంద శ్లోకాలు.

ఐశ్వర్యమిందుమౌలే
రైకాత్మ్యప్రకృతి కాంచిమధ్యగతామ్ ।
ఐందవకిశోర శేఖర
మైదంపర్యం చకాస్తి నిగామానామ్ ॥

''ఇందుశేఖరుని (శివుని) ఏకాత్మభావ స్వభావమైన ఐశ్వర్యమే అమ్మవారు. ఈ తల్లి బాలేందు కళను శిరస్సున ధరించింది. వేదాల యొక్క సిద్ధాంతార్థమైన ఈ కామాక్షి అనే దివ్యతత్వం కాంచీనగరంలో భాసిల్లుతోంది.'' ఈ పద్యంలో పరదేవతా మంత్రంలోని 'ఐం' అనే బీజాక్షరం నిబద్ధమై ఉంది.

ఇలాంటి దివ్యభావాలు, సంగీతం పరమళించే సుమధురశబ్దాలు ఈ ఆర్యా శతకంలో శోభిస్తాయి. మేధాశక్తిని, ఐశ్వర్యాలను కలిగించే మహిమ ఈ శ్లోకాలలో ఉంది.

పాదారవిన్దశతకం:

ఇందులో కేవలం అమ్మవారి పాద ద్వంద్వంపై వంద శ్లోకాలున్నాయి.

జపాలక్ష్మీ శోణీ జనిత పరమజ్ఞాన నలినీ
వికాసవ్యాసంగో విఫలిత జగజ్జాడ్యగరిమా ।
మనః పూర్వాద్రిం మే తిలకయతు కామాక్షి తరసా
తమస్కాణ్డద్రోహీ తవచరణ పాథోజ రమణః ॥

''అమ్మా! నీ చరణం అనే సూర్యుడు, దాసాని పువ్వువలె ఎరుపొంది, పరమార్థజ్ఞాన రూపమైన పద్మమునకు వికాసం కలిగించి, జగత్తులోని గాఢమైన జాడ్యాన్ని హరించి, ఇప్పుడు నామనస్సు అనే ఉదయాద్రిపై ప్రకాశించుగాక!''

కేవలం కామాక్షీదేవి అనుగ్రహం ఉంటేగానీ ఇటువంటి అత్యద్భుతభావాలు రావు. అమ్మకరుణ అణువణువూ దీపించే కవితాశక్తి, కవి హృదయంలోని గాఢభక్తి ఇందులో ప్రత్యక్షరంలోనూ ప్రత్యక్షమౌతాయి.

స్తుతి శతకం:

ఇందులో విభిన్న వృత్తాలలో అమ్మ వైభవాన్ని వంద శ్లోకాలతో స్తుతించారు.

త్రియంబక కుటుంబినీం త్రిపురసున్దరీ మిందిరాం
పులిందపతిసుందరీం త్రిపురభైరవీం భారతీమ్ ।
మతంగకులనాయికాం మహిషమర్దినీం మాతృకాం
భణన్తి విబుధోత్తమా విహృతిమేవ కామాక్షి తే ॥

''త్రిలోచనుడైన శివుని కుటుంబిని అనీ, త్రిపురసున్దరి అనీ, ఇందిరయనీ, పులిందనాథసుందరి అనీ, త్రిపురభైరవి అనీ, భారతి అనీ, మతంగకులనాయిక అనీ, మహిషాసురమర్దిని అనీ, మాతృక అనీ ('అ'కారాది 'క్ష' కారాంత వర్ణమాలామంత్ర రూపిణి) నీ అవతార విశేషాలనే విబుధవరులు పలువిధాలుగా పేర్కొంటున్నారు''.

ప్రభావంతమైన ఈ పద్యరత్నాలలో దేవీ వైభవం సాక్షాత్కరిస్తుంది.

కటాక్ష శతకం:

కేవలం అమ్మవారి కడకంటి చూపులను మాత్రమే వందశ్లోకాలలో స్తుతించారు. ఇదో అద్భుతప్రతిభ.

కేశప్రభాపటలనీలవితానజాలే
కామాక్షి! కుండల మణిచ్ఛవి దీపశోభే ।
శంకే కటాక్షరుచిరంగితలే కృపాఖ్యా
శైలూషికా నటతి శంకరవల్లభే తే ॥

''అమ్మా! నీ తలకట్టుయొక్క కాంతి నల్లని మేల్కట్టు (చాందినిగా) ఉంది. చెవి కున్న కుండలాల రత్నకాంతులు దీపాలుగా ప్రకాశిస్తున్నాయి. ఆ నడుమ నీకడ కన్నులను వేదికగా చేసుకుని నీ 'కృప' అనే నాట్యకత్తె (శైలూషగ) నాట్యం చేస్తోంది''

అమ్మవారి కరుణా కటాక్ష వైభవం, ఈ శ్లోకాలలో ప్రకాశించి, పఠితకు దేవీ అనుగ్రహాన్ని కలిగించే మహిమతో దీపిస్తోంది.

మన్దస్మిత శతకం :

ఇది కేవలం అమ్మవారి చిరునవ్వును

వర్ణించి కీర్తించే నూరుశ్లోకాల అనుపమాన స్తుతి.

చేతః శీతలయన్తు నః పశుపతే -
రానన్ద జీవాతవో
నమ్రాణాం నయనాధ్వసీమసు
శరచ్చంద్రాతపోపక్రమాః ।
సంసారాఖ్య సరోరుహాకరఖలీకారే
తుషారోత్కరాః
కామాక్షి! స్మరకీర్తిబీజనికరాః
త్వన్మన్ద హాసాంకురాః ॥

"అమ్మా! కామాక్షీ! నీ చిరునవ్వుల మొలకలు - శివుని ఆనందానికి ప్రాణాధారాలు, భక్తుల కనులకు శరత్కాలపు వెన్నెలలు, సంసారమనే తామరలను మూతపడజేసే మంచుజల్లులు, మన్మధకీర్తికి బీజప్రాయాలు. ఆ నీ దరహాసాంకురాలు మామనస్సును చల్లబఱచుగాక!"

ఈ విధంగా 500 శ్లోకాలతో దీపించే ఈ అపూర్వ కావ్యం - మహిమాన్వితం కూడా. ఈ గ్రంథ పారాయణంతో విద్య, ఐశ్వర్య, ఆరోగ్యాది సంపదల్ని పొందినట్లు అనేక మంది అనుభవం.

అద్భుతమైన ఈ సంస్కృతశ్లోకాలను తెలుగులో విద్వాన్ కల్లూరి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య దీక్షితులు గారు అందమైన పద్యాల లోనూ, వాటికి వచన తాత్పర్యాలలోనూ అనువదించారు.

ఒక కృప చిత్స్వరూపము అహో!
వరదేవత కామకోటి పీ-
ఠిక విహరించుచున్నయది లీవిగ
గుంకుమ పూవు గుత్తిపో-
లిక నునుమేను తీవ హవళింపగ
గాంచి పురమ్ములోపలన్
సకలచరాచరాత్మకవిశాల
జగద్రచనాది హేతువై.

-ఇది శ్రీ దీక్షితులవారి ఓ పద్యరత్నం.

భారతీయ వాఙ్మయంలో, శాక్తేయ సాహిత్యంలో గణనీయమైన అనర్ఘరత్నంగా ఈ 'మూకపంచశతి' శోభిస్తోంది. ✸

సంస్కృతం - మంత్రశక్తి

(డేవిడ్ ఫ్రాలీ)

మంత్ర ప్రాధాన్యత:-

మనం సాధారణంగా, ఒక అర్ధరహితమైన శబ్దాన్ని యాంత్రికంగా, పారవశ్యంకలిగే వరకు, పునశ్చరణ చెయ్యడమే మంత్రం అనుకుంటాం. నిజానికి 'మంత్రం' అంటే అర్థం వేరు.

యోగసాధన సఫలమవడానికి 'యోగ శక్తి' ఎలా అవసరమో, మంత్రసాధన ఫలించడానికి ఒక అసాధారణ 'మంత్రశక్తి' అవసరం. శబ్దం, దాని అర్థాల సచేతన, సృజనాత్మక శక్తీకరణ ప్రక్రియ ఇది. కవిత్వానికీ, సాధారణ మాటలకూ మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం వంటిదన్న మాట. ఈ శక్తి కలిగించడానికి ఒక విశేషమైన మానసిక ఏకాగ్రత కావాలి. అది ఒక గురువు యొక్క ఉపదేశ బలం, కరుణా కటాక్షాల ద్వారా కావచ్చు, మన స్వంత అంత ర్దృష్టి బలం, జిజ్ఞాస, ఆత్మప్రబోధం వల్ల కావచ్చు.

ఈ వాక్శక్తీకరణ కలిగినప్పుడు మనం కొన్ని సాధారణ శబ్దాలలో కూడా లోతైన నిగూఢమైన అర్థాలను చూడగలగడం ఆరంభమౌతుంది. శబ్దమే అర్థమైపోతుంది. మానసిక శబ్దాలను అన్వయించడానికి మనకిక వేరు భావాల అవసరం ఉండదు. 'ఓం'కారం వంటి ప్రాథమిక శబ్దాలు వ్యాపక అర్థరూపాలకు దారిచూపుతాయి. అవి భాషల అడ్డంకులను చెరిపివేసి మనను సమస్త విశ్వంతో సంభాషించే స్థితికి - నిశ్శబ్ద ప్రశాంతస్థితికి - తీసుకుపోతాయి.

హిందూ, బౌద్ధమతాల ముఖ్యమంత్రాలన్నీ సంస్కృతం నుండి ఉద్భవించినవే. మంత్రాలు సంస్కృతంలోనే ఉండాలన్న నియమం లేకపోయినా, మాంత్రికమార్గాన్ని సులభంగా ఆలంబనం చేసుకోగల శక్తి మరే ఇతర భాషకన్నా సంస్కృతానికే ఎక్కువ. ఎందువల్లనంటే సంస్కృతం మంత్రంలో నుండి ఉద్భవించింది కాబట్టి. ఇతర భాషలు తమ జడత్వాన్ని, అచేతన నిర్మాణ స్వరూపాన్ని దాటుకురాగలిగితే గానీ మంత్రశక్తిని సులభతరం చెయ్యలేవు.

మంత్రాలు రెండు రకాలు. దీర్ఘమంత్రాలు, హ్రస్వ బీజాక్షరాలు. మనకు తెలిసిన వాటిలో ఎక్కువ భాగం 'ఓం'కారం వంటి హ్రస్వ-బీజాలు లేక బీజ-మంత్రాలు. ఓం, హూం, శ్రీం వంటి మూల శబ్దాలను కలిగి ఉంటాయివి. ఈ రకమైన మూలశబ్దాల నుండే సంస్కృతభాష రూపుదిద్దుకుంది. ఆ శబ్దాలుగా తిరిగి మారిపోగలుగుతుంది.

ఈ ప్రాథమిక శబ్దాలు నామవాచక రూపాలలోనికి, క్రియారూపాల లోనికీ కూడా మారగలవు. ఉదాహరణకు 'త' (ఇచ్చు) అనే మూలం నుండి 'తల' (అరచెయ్యి అని అర్థం) మొదలైన నామవాచక పదాలూ 'తనోతి' (ఇస్తాడు) మొదలైన క్రియా పదాలూ వస్తాయి.

దీర్ఘమంత్రాలు వేదపాఠాల వలె గాన రూపంలో ఉంటాయి. వీటిలో గాయత్రి మంత్రం అతి ముఖ్యమైంది. అవి ప్రార్థనా గీతాలవలె నుండి బాషను దాని పరిణత రూపంలో చూపుతాయి.

హ్రస్వ బీజమంత్రాలు మరింత విస్తార అర్థాలు కలిగి ఉంటాయి. మనం వాటిని వాటివాటి సామర్థ్యాన్ని బట్టి, వాటి నుండి వ్యుత్పన్నమయ్యే భాషను అర్థం చేసుకోలేక పోయినా, ఉపయోగించుకోవచ్చు.

దీర్ఘమంత్రాలు వాటి అర్థాలపట్ల మనకుగల అవగాహన, ఉద్దేశ్యాల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. వాటిని జీవులన్ని సుఖంగా ఉండాలి("సర్వేజనాః సుఖినో భవంతు") వంటి విశ్వశాంతి కాముక ప్రార్థనల్లా సాధారణ భాషల్లోనికి సులభంగా తర్జుమా చేసుకోవచ్చు. ✦

రాశులు - స్వభావాలు

వృషభం

సరిరాశి – స్థిరరాశి – భూతత్త్వపు రాశి

వృషభం ఈ రాశికి చిహ్నంగా శాస్త్రాలందు చెప్పబడింది. స్థిరత్వము, ఆనందము, వాత్సల్యము, దృఢత్వము, అచంచలమగు నిశ్చయత్వము ఈ రాశికి మూల సూత్రములు. వీరి విశ్వాసములు, అభిప్రాయములు, సంబంధ బాంధవ్యములు స్థిరములు. దయ, దానగుణము, క్షమాగుణము గలవారు. వీరి నెవ్వరైనను విశ్వసించి వారిపై పూర్తిగా నాధారపడవచ్చును. నచ్చిన వ్యక్తుల అపరాధములను క్షమించగలరు గానీ, నచ్చని వారిని క్షమించలేరు. వీరి అభిప్రాయములను మార్చుట ఎవ్వరికిని సాధ్యము కాదు.

ఆనందంగా జీవించుట వీరి స్వభావము. వీరి అభిరుచి ఇల్లు తీర్చుకొనుట యందు, మంచి వస్త్రములు ధరించుట యందు, శుచియైన ఆహారము గ్రహించుట యందు మనము గమనింపగలము. అందమైనవి, కళాత్మకమైనవి అగు వస్తువులు సేకరించుటకు ఎక్కువ కాలమును ఖర్చు చేయుదురు. సంగీతము, కవిత్వము, చిత్రలేఖనము వీరి అభిమాన కళలు.

అలసట ఎరుగక ఓర్పుతో కష్టపడి పని చేయుట వీరి జీవ లక్షణము. సాధారణముగా వీరు సహనము కోల్పోరు. వారి సహనమును ఎవరైనను పరీక్షించినచో అంత తీవ్రముగను ప్రవర్తింతురు. వీరికి కోపము తెప్పించుట ఎంత కష్టమో, వచ్చిన కోపమును తగ్గించుట అంతే కష్టము. దృఢమైన వీరి నిర్ణయములలో మొండి పట్టుదలగా మారకుండ వారు జాగ్రత్త పడవలెను. వీరు ప్రేమ వ్యవహారములలో చిక్కుకున్నచో ఎదుటి వ్యక్తి చేతిలో కీలుబొమ్మ లగుదురు.

శారీరక శిక్షణ, ఆటలు వీరికి ఆవశ్యకములు, ప్రీతిపాత్రములు కూడా. ఎంతటి ఘనవిజయమైనను వీరికి సహజముగా రావలసియున్నట్లుగనే కనిపించును. అందువలన పొగడ్తలకు వీరు లొంగరు. కార్య నిర్వహణమున తొందరపాటు యుండదు.

వీరు స్త్రీ సాంగత్యమందు అభిలాష చూపినను, అవి కేవలము గడిపినచో వీరి యందలి కళాత్మక విలువలన్నియు వీరి పతన కారణములై వర్తించును. ఈర్ష్య, అనుమానము, క్రూరత్వము వీరియందు చోటుచేసికొనును. జీవితభాగస్వాములను అనుమానించి హింసించు స్వభావము కలుగును. శారీరక వాంఛలను వీరు నిగ్రహించుకొనగలిగినచో వీరిలోని ప్రకృతిశక్తి యుద్బుద్ధమై సంగీతము, చిత్రకళ, కవిత్వము మున్నగు ఉత్తమ మార్గముల ద్వారా ప్రకాశించును.

వీరి మార్గమున అవరోధములు వీరిని ఆప లేవు. వృషభరాశివారు ఇతరులచే పనిచేయించుట యందేకాక, ఇతరులవద్ద పనిచేయుట యందు కూడా నేర్పరితనము కలవారు. వ్యాపారమున రాణింతురు. వక్తృత్వము, న్యాయవాదవృత్తి, అధ్యాపకవృత్తి, నాటక, సినీ కళారంగములు, వ్యవసాయము నగర నిర్మాణము మొదలైన రంగాలలో విశేషముగా రాణింతురు. క్రమబద్ధముగా చేయవలసిన పనులలో వీరు మంచి నేర్పు చూపించగలరు.

సాంఘిక కార్యక్రమాలలో బాగా రాణిస్తారు. ఫొటోగ్రఫీ, చిత్రలేఖనం, మధుర పదార్థములు తయారుచేయుట, భుజించుట యందు వీరికి ఆసక్తి ఎక్కువ. ధన విషయమున వీరు అదృష్టవంతులు. వివాహము, స్నేహము మొదలైన విధానములతో వీరికి ధనము వచ్చిపడును. దానిచే ఆర్థిక స్తోమత పెరుగును.

వీరికి చక్కని ఆరోగ్యకరమైన శరీర నిర్మాణము ఉంటుంది. ఆయుః, ఆరోగ్యములు సంపూర్ణముగా కలిగి ఉంటారు. వీరు ఏదైనా కార్యనిమగ్నులైన పుడు నిద్రాహారములయందు శ్రద్ధచూపక పోవడంతో ఆరోగ్యము దెబ్బతినే అవకాశాలు ఉంటాయి. అందుచేత వీరికి ఊపిరితిత్తులు, శ్వాసాయవయాలకు, కీళ్ళకు మొదలైన అవయవాలకు సంబంధించిన దీర్ఘవ్యాధులు వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ.

వృషభము వారు కార్యదీక్ష, పుస్తక పఠనము, అనేక విషయములయందు జ్ఞానము, కొత్తపథకములు వేయుట, నిర్మాణ నిర్వహణాసామర్థ్యము, స్థిరచిత్తము, ధైర్యము, భగవదనుగ్రహము, మంత్రశక్తి, సంపూర్ణముగా కలవారు. భోగులు, అదృష్ట

జాతకులు వీరు. వీరు వజ్రమును ధరించవలెను. వీరి రాశికి అధిపతి శుక్రుడు. శుక్రుడు యజుర్వేదాధిపతి. మహాలక్ష్మీ పూజ, శివాభిషేకము వీరికి ఉత్తమమైన పూజాపద్ధతులు.

మిథునం:

ఇది ద్విస్వభావరాశి, బేసిరాశి, వాయుతత్త్వపురాశి. దంపతులు ఈరాశికి చిహ్నము.

భిన్న తత్త్వప్రకృతుల మానవులతో కలసి మెలిసి మెలగగలరు. ఒకే విషయమందలి భిన్నాంశములను త్వరగా గ్రహించగలరు. ఇతరులను అర్థము చేసికొనుటలో, ఇతరులను విమర్శించుటలో వీరికి వీరేసాటి. ఇతరులను విమర్శించుటయందు కార్యమగ్నులైనచో జీవితము వృధాచేసికొనుటలోకూడా వీరే సమర్థులు. వీరి సూక్ష్మపరిశీలనాదృష్టిచేత, ఎదుటివానిని బట్టి స్వభావమును వెంటనే మార్చుకొని ప్రవర్తించుట వీరికి వెన్నతో పెట్టిన విద్య. భిన్నతత్త్వములు కలిగిన వ్యక్తులను సమాధాన పరచుట, ఒకే త్రాటిపై నడచు ఇద్దరిని విడదీయుట కూడా చేయగలసమర్థులు వీరు. ద్విస్వభావ రాశివారగుటచేత త్వరగా ఒక కార్యనిర్ణయమునకు రాలేరు.

ప్రేమ, త్యాగము, సేవ, ఆనందము వీరి తత్త్వములు. సాంఘిక రాజకీయ, తాత్త్విక ప్రణాళికలలో వీరి కర్తవ్యము అమోఘమైనది. కాలమును, ధనమును, వ్యక్తుల సామర్థ్యములను వీరు వినియోగించగలరు. ఇతరులకు సలహాలిచ్చెదరు కాని వీరు ఆచరించలేరు - వ్యక్తులకు సహాయము చేయటంకన్నా సంస్థలకు సహాయం చేయటంలో వీరికి విశ్వాసమెక్కువ. ఇతరులను విశ్వసించి వారికి ఏపనీ అప్పగించలేరు. ఈ విషయము వలన, ఇతరులచే వీరు విసుగుదలను కూడ పొందగలరు. వీరి మనస్సును, అత్యంత ప్రియులకు కూడ చెప్పుకోలేని సిగ్గరులు. ఇతరుల గుట్టును పూర్తిగా తెలుసుకోగలరు. స్వవిషయములందు గుట్టుగా ఉంటారు. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభం పొందగలరు.

వస్తుమార్పిడి వ్యాపారాదులలో వీరు మంచి నేర్పు చూపించి అధికరాబడి పొందగలరు. న్యాయవాదవృత్తి, వార్తాప్రసారము తంతితపాలా ముద్రణ, టైపు, గ్రంథరచన, వ్యాపార వాణిజ్య విద్యావృత్తులలోను, అనువాదము, పత్రికా రచనలలోను, వాఙ్మయము, గణితము, ఖగోళము వీరికి అనుకూల విద్యలు, వృత్తులు. తెలివితేటలున్నంత ధనార్జన వుండదు. ధనమును గూర్చిన అసంతృప్తి, భవిష్యత్తును గూర్చిన భయము వెన్నాడుచునే వుండును.

స్త్రీపురుష సంబంధ వ్యామోహము వీరికి తక్కువ. వీరికి వివాహముతోబాటు ధనము గాని, ఆస్తిగాని, ఉద్యోగ వ్యాపారాది లాభములు గాని కలుగును. అభిమానము, వంశ గౌరవము... వీటియందు ఆత్మసమర్పణం చేయగల వ్యక్తి వీరికి వివాహ సంబంధం ఏర్పడును. అయిననూ వీరు ఆ వ్యక్తిని సందేహించుటకు విమర్శించుటకు వెనుదీయరు.

అనారోగ్యములు వీరికి తరచుగా కలుగవు. చక్కని శరీర నిర్మాణము కలిగి వుందురు. వార్ధక్యము వచ్చువరకు వీరు చిన్నవారి వలె ఇతరులకు కనిపించుదురు. ఎక్కువ దూరము నడచుట వలన నడి వయస్సు నుండి నడుము, మోకాళ్ళు, చీలమండలు, వెన్ను, మెడ నొప్పులు తరచు కల్గుచుండును. ఎక్కువగా ఆలోచించుట వలన మానసిక వ్యధ, నిద్రపట్టకపోవుట కలుగవచ్చును. వార్ధక్యము నందు మనస్సు పట్టుతప్పుట, చిరాకు, అకారణ కోపము, వణుకు, కడుపులో మంట, జీర్ణాశయమున పుండు మొదలగునవి కలుగును. వేళకు భోజనము, నిద్రకలిగి మనస్సునందు సంతుష్టి, వైరాగ్యము కలిగి యితరులను గూర్చి ఆలోచించుట మానినచో వీరి ఆరోగ్యమునకు ఏ లోపము వుండదు.

ఈ రాశిలో పుట్టిన స్త్రీలకు చక్కని లలితకళానైపుణ్యముండును. సంగీతమున మంచి నైపుణ్యము కలిగివుండును. చిత్రలేఖనములు, శిల్పకళ, అల్లికపని, అలంకరణముల యందు ప్రావీణ్యముండును. స్త్రీపురుషులెవరైనను మంచి విద్యావంతులు, ఉదారులు కాగలరు. గణితశాస్త్రము, వాణిజ్య వ్యాపారము విద్యా ఉద్యోగాల యందు రాణించగలరు. వీరికి బుధుడు రాశి అధిపతి. బుధుడు అథర్వణ వేదాధిపతి. విష్ణుపూజ, శివాభిషేకము, ఆదిత్యపూజ వీరికి ఉత్తమ విధానములు. విష్ణు సహస్రనామము రోజూ చదువుట, ఆదిత్యహృదయము చదువుకొన్నచో వీరికి ఎపుడూ విజయమే. వీరి రాశికి రత్నము పచ్చ. ✹

★ **క్షణికచిత్తః కిమపి న సాధయతి**

క్షణ క్షణానికి ఆలోచనలు మారిపోయేవాడు ఏమీ సాధించలేడు.

★ **అలసః సర్వకర్మణామనధికారీ.**

సోమరి ఏ పనులూ చేయడానికి తగడు.

- సోమదేవుని నీతిసూత్రాలు

పులిమీద పుట్ర

మా చంటివాడు ఏమన్నాడో ఏమో గాని, ''ఒరేయ్! పులిమీద పుట్రలాగా నువ్వు తయారయ్యావా నా ప్రాణానికి?'' అని అంటున్నాడు మా బావమరిది.

''పులి మీద పుట్ర అంటే ఏమిటి మామా!'' అని అడిగింది మా చిన్నది వెంటనే.

''ఏముందీ! దెబ్బమీద దెబ్బలాటిదే!'' అని మా బావమరిది కూతురు అందుకుంది.

''నే నొప్పుకోను. అలా అయితే పులి మీద పులి అనాలి'' అని లాపాయింట్ లాగాడు మా చిన్నవాడు.

''పోనీ, కత్తిమీది సాము అనుకుంటే పోలా?'' అని సర్దబోయింది మా పెద్దది.

''అలా అనుకోవడానికి వీల్లేదు. ఎందుకంటే, కత్తిమీది సాము అనే మాటకి, బహు జాగ్రత్తగా, 'ఎలర్ట్' గా ఉండాలి అని అర్థం. వరసల్లో వేగంలో ఏమాత్రం తేడా వచ్చినా కత్తి ఫట్‌మని వేసుకుంటుంది! కాని పులిమీద పుట్రలో అర్థం అలాంటిది కాదే!'' అనివాడు అంటుండగానే-

''మరి ఎలాంటిది?'' అని అడిగిది మా బావమరిది కూతురు.

వాడు దానికేసి చూస్తూ, ''అసలే అప్పోజిషన్‌తో ఛస్తుంటే, ప్రెసిడెంట్ రూల్ లాంటిది'' అన్నాడు.

''ఇక్కడ ప్రెసిడెంట్ రూల్ పుట్ర లాంటిదా?'' అంది మా బావమరిది కూతురు.

''యస్'' అన్నాడు వాడు.

''మరి ఆ మాటకి అర్థం ఏమిటి?''

''మీ నాన్న నడుగు'' అన్నాడు వాడు.

''ఆఁ- ఏముందీ! పులి లాటిదే మరో జంతువయ్యుంటుంది లేదా దానివెనక, ఏదో కుట్ర ఉండి ఉంటుంది. అది కాస్తా పుట్ర అయింది'' అన్నాడు మా బావమరిది.

మా పెద్దవాడు పెద్దగా చప్పట్లు కొడుతూ, ''శభాష్ మామా! శభాష్ వెనకటికో బండశిష్యుడు 'ప్లవంగం' అంటే ఏమిటి గురూగారూ అని అడిగాట్ట. దానికి సమాధానంగా ఆ మొండి గురువు, లవంగాల్లో ఒక జాతి నాయనా! అని సెలవిచ్చాట్ట. అలా ఉంది నువ్వు చెప్పిన అర్థం'' అన్నాడు.

''మామా! ప్లవంగం అంటే నీకు తెలుసో తెలీదో? కోతి అని అర్థం'' అని అన్నాడు మా చిన్నవాడు.

''అలా ముందే చెప్పేస్తే, తెలుసో తెలీదో ఎలా తెలుస్తుంది?'' అంది మా పెద్దది.

''ఎందుకైనా మంచిది, కాబోయే మామగారిని కాపాడదామని అలా చెప్పాడులే! నువ్వేమీ అనుకోకు'' అన్నాడు మా చంటివాడు.

''ఊరికే వాడి భయమే గాని, ఆయన గురించి ఆయనకి తెలీదంటావా!'' అన్నాడు మా పెద్దవాడు.

నలుగురూ నవ్వారు. మా బావమరిదీ, వాడి కూతురూ అలా చూస్తూ ఉండి పోయారు. అంతలో బ్రీఫ్‌కేస్‌తో మా అల్లుడు దిగాడు. అతని ముఖం చూస్తే అందరికీ భయం వేసింది.

''అదేమిటి! రాత్రి వస్తానన్నారుగా? ఇంత ఆలస్యం అయిందేం? ముఖం అలా ఉందేమిటి? ఏం జరిగింది?'' అని మా పెద్దది ప్రశ్నల వర్షం కురిపిస్తుంటే, అతడు చిరాకుగా 'మంచినీళ్ళు' అన్నట్టు సైగ చేశాడు.

మంచినీళ్ళు తాగి, యిన్ని జంతికలు నములుతూ అతడు యిలా మొదలు పెట్టాడు.

''రాత్రే వచ్చేవాడిని కాని రైలు రెండు గంటలు లేటు. లేటయినా, భోజనం వేళకి చేరిపోతాం గదా అని ఎక్కాను. దారిలో ఎటూకాని అడవిలో రాస్తారోకో! రైలు ఆరు గంటలు ఆగిపోయింది. రైల్లో తిండేలేదు, నీళ్ళూలేవు. ప్రక్కసీట్లో ఒకావిడ యిద్దరు పిల్లల్ని పెట్టుకుని కూర్చుంది. వాళ్ళేమో ఆకలో, దాహమో అంటూ గోల. వాళ్ళ అవస్థ చూసి అటూ యిటూ తిరిగి గుప్పెడు వేరు శెనగ కాయలు, గ్లాసెడు నీళ్ళూ సంపాదించే టప్పటికి నా ప్రాణం కడబట్టింది. అక్కడెక్కడో కొందరు వెధవలు రాజకీయంగా కొంప పీకో!, ఇక్కడ పని లేని మరికొందరు వెధవలు రైలురోకో! ఛఛ'' అని ముగించాడు.

మా పెద్దవాడు నిట్టూర్చి, ''మామా! ఇదే పులి మీద పుట్ర అంటే! పుట్ర అంటే కుట్రాకాదు, పెద్ద జంతువూ కాదు. పుట్రే పులు, పుట్రింతలు అన్న మాటలు వినే వుంటావు. వాటిల్లోంచి వచ్చింది ఈ పుట్ర. దాని అర్థం 'ఉసి గొల్పడం' అని. కుక్కని ఉస్కో, ఉస్కో అని అంటామే అల్లా అన్న మాట... అది అసలే పులి. దాని ప్రక్కన ఎవడో ఉండి ఉస్కో ఉస్కో అని అనడమే పుట్ర. ఉసి గొలపక పోతే, ఆ పులి, దాని దారిన అది పోవచ్చు. కాని ఇప్పుడా 'ఛాన్స్' లేదు. ఎలాగూ ఈ రైళ్ళు తిన్నగా నడిచి చావవు. దానికి తోడు ఈ రోకోలు! లేటు మీద రోకో! పులి మీద పుట్ర.

✷

డివిరగస్తోగి

భగవంతుని కృప

నిరంతర భగవన్నామంచేత, భగవంతుని కృపలభిస్తుందా? లభిస్తుంది. కానీ దానికి మనం సిద్ధంగా వుండాలి.

అది ఎలా? అంటే, ధారాపాతంగా వర్షం వర్షిస్తుంది. వాగులు వంకలు అన్నీ పొంగి పొర్లుతూ వుంటాయి ఆ వర్షంలో ఒక పాత్రని బోర్లించి వుంచితే, అందులో ఒక్క చుక్కయినా నీరురాదు. అలాగే భగవంతుని కృపావృష్టి నిరంతరం వర్షిస్తూనే వుంటుంది. మన హృదయమనే పాత్రని తెరచి వుంచితే అందులో ఆ కృపావృష్టి వర్షిస్తుంది. బోర్లించి వుంచితే ఒక్కచుక్క కూడా రాదు. ఇందుకు ఉదాహరణగా ఒక కథ చెప్తాను.

ఒక ఊరిలో ఒక వ్యక్తిని యింకొక వ్యక్తి కొడుతున్నాడు. అది సహాయానికి ఎవరూ రాని నిర్జన ప్రదేశం. అప్పుడు ఆ వ్యక్తి ''వాసుదేవా! కరుణాసాగరా! నన్ను రక్షించవా?'' అని ప్రార్థిస్తున్నాడు.

వైకుంఠంలో శ్రీమహావిష్ణువు అకస్మాత్తుగా లేచి, హడావిడిగా కొంత దూరం నడచివెళ్లి తిరిగివచ్చి కూర్చున్నాడు. లక్ష్మీదేవి ఆశ్చర్యంగా చూసి ''ఏమిటి?'' అని ప్రశ్నించింది. అందుకు శ్రీమహావిష్ణువు ''ఒక భక్తుడిని రక్షించడానికనీ బయలుదేరేను.''

''మరి తిరిగి వచ్చేసారేమి?'' అని ప్రశ్నించింది. ''ఇంక ఆ అవసరం లేదు. ఆ భక్తుడు తన రక్షణ తనే చేసుకుంటున్నాడు.'' అన్నాడు స్వామి.

రక్షించమని ప్రార్థించిన భక్తుడు దెబ్బలకి తాళలేక తానే, ఆ కొడ్తున్న వ్యక్తిని కొట్టడం ప్రారంభించాడు. ఇక రక్షించవలసిన పనేమున్నది?

(శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస కథ ఆధారం)

– ఎం. సత్యవతి

'విజ్ఞానం పోటీ – 10' ఫలితాలు

గత సంచిక (ఏప్రిల్ '2000)లోని 'విజ్ఞానం పోటీ – 10'కి వచ్చిన సమాధానాలలో, అన్నివిధాలా సరిగ్గా వ్రాసిన 1. ఇ.హేమశ్రీధరరెడ్డి (కడప), 2. కె. శ్రీనాథ్ (శిరువెళ్ళ) లకు ప్రకటించిన ప్రకారం రూ. 50/-లు చొప్పున (మొత్తం రూ.100/-లు) బహుమతి పంపుతున్నాం. విజేతలైన చిన్నారులకు అభినందనలు. – సంపాదకుడు

సరియైన సమాధానాలు :

1. మహాభారతం, 2. వీరభద్రుడు, 3. చిదంబరం, 4. బ్రహ్మమానస పుత్రుడు, 5. చైత్రశుద్ధ పాడ్యమి, 6. శ్రావణ బహుళ అష్టమి, 7. గణపతి, 8. జనక మహారాజు, 9. గరుత్మంతుడు, 10. కాళికా మాత.

అధ్యయనం

విద్యాభ్యాసానికి 'మితి' లేదు. నిరంతరం అధ్యయనం సాగాల్సిందే. జీవితాంతం శాస్త్రాలనుండీ, అనుభవాల నుండీ నేర్చుకోవడం సాగాలి. ఎలా నేర్చుకోవాలీ – అనే శిక్షణనిచ్చేదే విద్యార్థి దశ.

విద్యార్జనకీ, ధనార్జనకీ మితిలేదు. శక్తవంచనలేకుండా, ధార్మికత వీడకుండా ఈ రెండూ సంపాదిస్తూనే ఉండాలి అని మన శాస్త్రాలవచనం. సంపదలతోపాటూ, వాటిని సద్వినియోగం చేసుకొని, జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకోవడానికి పనికివచ్చేదే విద్య. కాబట్టి నిరంతరం అధ్యయనం అవసరం. ☆

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

శ్రీ వేంకటాచలాధీశం
శ్రియాధ్యాసిత వక్షసమ్ ।
శ్రిత చేతనమందారం
శ్రీనివాసమహం భజే ॥

''శ్రీ వేంకట పర్వతాన వెలసిన ప్రభువు, వక్షస్థలాన లక్ష్మీదేవి కొలువుండగా ప్రకాశించే స్వామి, ఆశ్రయించినవారి మనోభీష్టాలను నెరవేర్చే కల్పవృక్షం వంటి వాడు శ్రీనివాసుడు. ఆయనను నేను ఆశ్రయిస్తున్నాను.''

నిత్యస్మరణగానే కాక, వేంకటేశ్వర ఆలయానికి వెళ్లినప్పుడు కూడా స్వామి సన్నిధిలో ఈ స్తోత్రాన్ని చదవవచ్చు.

విజ్ఞానం పోటీ - 12

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునామాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ -12'కి అని వ్రాయడం మరచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసిన వారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/-లు చొప్పున (రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 15 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి. సమాధానాలు జూలై 10వ తారీఖులోపు పంపాలి.

1. శ్రీకృష్ణునకు ప్రీతిపాత్రమైన వనం?
2. తిరుమలలో స్వామి కోవెల సన్నిధిలో నున్న కోనేరు పేరు?
3. మహానంది క్షేత్రం ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
4. కేదారేశ్వర జ్యోతిర్లింగం ఏ పర్వతాలలో ఉంది?
5. 'అపర్ణ' అనే పేరుగల దేవత ఎవరు?
6. ఇంద్రుని వాహనమైన దివ్యగజం పేరు?
7. 'పినాకం' అనే ధనుస్సు గల దేవుడు?
8. శుక మహర్షికి తండ్రి?
9. ధృతరాష్ట్రునకు భారతయుద్ధాన్ని వర్ణించి చెప్పినవాడు?
10. భగవద్గీతలో అధ్యాయాలు ఎన్ని?

హితవచనం

అవిచార్య న వక్తవ్యం వక్తవ్యం సువిచారితమ్ ।
కించ తత్రైవ వక్తవ్యం యత్రోక్తం సఫలం భవేత్ ॥

''ఆలోచించకుండా మాట్లాడరాదు. బాగా ఆలోచించి మాట్లాడాలి. ఏవిధంగా మాట్లాడితే సఫలమవుతుందో ఆవిధంగా మాట్లాడాలి.

మాటకి ముఖ్యం - ఆలోచన, సాఫల్యం. మాట సఫలమవ్వాలి. అందుకు తగ్గ విధంగా ఆలోచించి మాట్లాడాలి. వృథా ప్రసంగం, అనాలోచిత ప్రసంగం మంచిది కాదు.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 8

నిర్వహణ :
డా॥ తిప్పాభట్ల రామకృష్ణమూర్తి

42. ఉప పాండవుల పేరులేవి?
43. కర్ణునికి అర్జునుడు తప్ప మిగిలిన నల్వురూ దొరికితే వారిని దెప్పి పొడిచి విడిచాడు - వారు ఏ వరుసలో దొరికారు?
44. మహాప్రస్థానానికి పోతున్న వారిలో ముందెవరు పడిపోయారు?
45. దుర్యోధనుడు ఒక రాజును వంచించి తన వైపు యుద్ధం చేసేటట్లు చేసుకున్నాడు. ఎవరా రాజు?
46. నమ్మరాని వారెవరు?
47. ఉత్తర గోగ్రహణంలో అర్జునుని ముందుగా గుర్తించిన దెవరు?
48. గాంధారి కూతురి పేరేమి?
49. ఈశ్వరుడు తప్ప నాకు సాటి ఎవరూ లేరని ఆత్మస్తుతి చేసుకొన్నాడు అర్జునుడు - ఎప్పుడు?
50. ధర్మ విషయంలో ధృతరాష్ట్రుని తఱుచుగా ఇద్దరు నిందించేవారు చివరిదాకా - ఎవరు వారు?

(జవాబులు 59వ పేజీలో చూడండి)

నాగవల్లీ దళం

పండగల్లో, పూజలలో, శుభకార్యాలలో ముందుగా దర్శనమిచ్చేవి మామిడి తోరణాలు, అవి కాక తప్పకుండా ఉండి తీర వలసినవి పచ్చని తమలపాకులు - అవే నాగవల్లీ దళాలు. తమలపాకులు ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలలో ఎక్కువగా కనబడ తాయి. మనదేశంలో తమిళనాడు, మధ్య ప్రదేశ్, పశ్చిమబెంగాల్, ఒరిస్సా, మహారాష్ట్ర, ఉత్తరప్రదేశ్‌లలో తమలపాకు తోటల పెంప కం ఎక్కువ.

భోజనానంతరం, తాంబూల సేవన చాలామందికి అలవాటు. భుక్తాయాసాన్ని తక్షణమే నివారించే సిద్ధ ఔషధం. తాంబూలంలో పొగాకు వాడకం అలవాటు శరీరానికి హాని చేస్తుంది. అటువంటి ద్రవ్యాలు లేకుండా తాంబూలం సేవిస్తే - జీర్ణానికి తోడ్పడుతుంది (తాంబూలం గురించి త్వరలో ఒక ప్రత్యేక వ్యాసం రాబోతోంది. అందులో వివరంగా తెలియ జేస్తాను)

★ తమలపాకులలో - శరీరానికి హాని కలిగించే సూక్ష్మజీవులను నశింపజేసే ప్రత్యేక మయిన శక్తి ఉంది.

★ తమలపాకులు ఆకలిని పెంచు తాయి. కడుపులో వాయువులు చేరకుండా చూస్తాయి.

★ మూత్రం సక్రమంగా విసర్జింప బడకపోతుంటే తమలపాకు రసంలో కొద్దిగా పాలు, పటికబెల్లం కలిపి తీసుకుంటుంటే - సాఫీగా మూత్రవిసర్జన జరుగుతుంది.

★ ఒక చెంచాడు తమలపాకు రసంలో తేనె కలిపి ప్రతిరోజు సేవిస్తూంటే అలసట, నీరసం తగ్గుతాయి. రోజుకి రెండు సార్లు సేవించాలి.

★ తమలపాకుకి నెప్పి తగ్గించే గుణమూ, చల్లదనాన్నిచ్చే గుణమూ ఉన్నాయి. తలనెప్పిగా ఉన్నపుడు, నెప్పిగా ఉన్న ప్రదేశం మీద తమలపాకులు ఉంచినట్ల యితే ఉపశమనం కలుగుతుంది.

★ చిన్నపిల్లలకి కాస్త దగ్గు, ఆయాసం ఉన్నప్పుడు తమలపాకుల్ని, ఆవనూనెలో ముంచి, వెచ్చబెట్టి, పిల్లవాడి ఉరోభాగంమీద ఉంచడం వలన దగ్గు తగ్గుతుంది.

ఏ విషయంలోనయినా ''అతిసర్వత్ర వర్జయేత్'' అంటూంటారు. తమలపాకులు అతిగా, నిరంతరం నములుతూండే వారికి - నోరు, పెదవులలో క్యాన్సర్ వ్యాధి వచ్చే ప్రమాదం ఉంది.

★ తమల పాకుల్ని నూరి తేనె కలిపి, నాకించడం వలన గొంతునెప్పి తగ్గుతుంది.

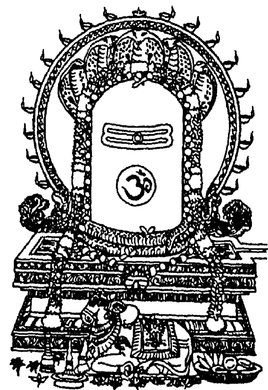
★ గాయాలు త్వరగా మానడానికి - తమలపాకు రసాన్ని గాయానికి పూసి, పైన ఒక తమలపాకు ఉంచి కట్టుకట్టాలి. ఇలా చేయడం వలన గాయం త్వరగా మాని పోతుంది, చీముపట్టదు.

★ పుళ్ళు, గడ్డలు వచ్చినట్లయితే తమలపాకుని మెత్తబడే వరకూ వెచ్చబెట్టి, తరువాత దానిమీద ఆముదం రాసి, ఆ ఆకుని పుండు/గడ్డ మీద ఉంచాలి. ప్రతి 2-3 గంటలకి ఒకసారి ఆకు మార్చాలి. రాత్రిపూట వేసిన ఆకుని, మరునాటి ఉదయం వరకూ ఉంచాలి. ఇలా చేయడం వలన, గడ్డ చితికి, చీము బయటికి వచ్చేసి త్వరగా మానిపోతుంది.

★ తమలపాకుల్ని నూరి ముద్దగా చేసికానీ, ఆకులనుంచి రసం తీసుకుని కానీ- కొబ్బరి నూనెతో కలిపి నడుముకి రాసుకుంటే నెప్పి తగ్గుతుంది. ✹

ఆరోగ్యానికి దివ్యనామాలు

బాలాంబికేశ! వైద్యేశ!
భవరోగ హరేతి చ।
జపేన్నామత్రయం నిత్యం
మహారోగనివారణమ్ ॥

''బాలాంబికేశ, వైద్యేశ, భవరోగ హర'' - అని వైద్యనాథుడైన శివుని నామాలు. నిరంతరం ఈ మూడు నామాలను స్మరించితే మహారోగాలు సైతం పోతాయి. పూర్తి ఆరోగ్యవంతు డౌతాడు.

దారిద్ర్యమోచన స్తోత్రమ్
శ్రీలక్ష్మీ అష్టోత్తర శతనామాలు

''విద్యావారిధి'', అద్వైతసిద్ధిరత్నాకర
డా॥ గోడా వేంకటేశ్వర శాస్త్రి

పుణ్యగంధాం సుప్రసన్నాం
ప్రసాదాభిముఖీం ప్రభామ్।
నమామి చంద్రవదనాం
చంద్రాం చంద్రసహోదరీమ్॥

పుణ్యగంధాయైనమః

శోభనమైన సువాసనను వెదజల్లునది. శ్రీదేవి స్మరణమాత్రమున భక్తులకు రూప, రస, గంధ, శబ్ద, స్పర్శములు దివ్యముగ మనసునందు తోచును. దానివలన వారికి పుణ్యములు చేరును.

సుప్రసన్నాయైనమః

భక్తుల పట్ల ఎల్లప్పుడు ప్రసాదమును వర్షించును. లోకమాత భక్తులను తన పిల్లలవలె చూచుకొనుట చేత వారి తప్పులను మన్నించి వారి యభీష్టముల నెరవేర్చుటకు సర్వదా సిద్ధముగయుండును. అందులకే 'ప్రసన్నా'యనక 'సుప్రసన్నా' యని చెప్పబడినది.

ప్రసాదాభిముఖ్యైనమః

ఎల్లప్పుడు భక్తులకు ప్రసాదము గావింప వేచియుండునదని భావము. భక్తులకు సర్వము ప్రసాదించ సిద్ధముగయున్న తల్లి. వారివద్ద నుండి ఏదేని నామస్మరణమో, జపమో, పుష్పాంజలియో లేక నామోచ్చారణమో, నమస్కారమో జరిగినచో మరుక్షణ మందు వారి పాపముల తొలగించి వారికభీష్ట ములనొసగ వేచియుండును.

ప్రభాయైనమః

దేవి యొక్క స్వరూపము ప్రకాశరూపమే. ''జ్యోతిషాం జ్యోతిః'' అని వేదములు నుడువును.

''న తత్ర సూర్యోభాతి నచంద్ర తారకం
నేమా విద్యుతో భాంతి కుతోయమగ్నిః
తమేవ భాంత మనుభాతి సర్వం
తస్య భాసా సర్వమిదం విభాతి''

అని అమ్నాయములు దేవి కాంతి వలననే, సూర్యాచంద్రాదులు ప్రకాశించున నియు, జగన్మాత 'స్వయంప్రభ' యనియు తెల్పును.

చంద్రవదనాయైనమః

చంద్రుని వలె చక్కగా ప్రకాశించు, ఆహ్లాద కరమైన మోము గలది. శరత్కాలమందలి పౌర్ణమి చంద్రునివలె అతి సుందరమైన ముఖ మండలము గల్గినది. చంద్రుడు అమృతము నకు ప్రతీక. దేవి ముఖమును స్మరించిన వారికి నిశ్చయముగ అమృతత్వము (మోక్షము) సిద్ధించును. ఆ తల్లి ధ్యానము వలన ఈ లోకమున సమస్త ఐహికభోగముల ననుభవించి చివర మోక్షమును పొందగలరు.

''శ్రీ సుందరీ సేవన తత్పరాణాం భోగశ్చ మోక్షశ్చ కరస్థ ఏవ'' అని రుద్ర యామళ తంత్రవచనమిందులకు ప్రమాణము.

చంద్రాయై నమః

చంద్రుడు దేవీవాసస్థలములలో నొకటి జగన్మాత శ్రీమన్నగరమందు, గగనాంతస్థా, భాను మండలమధ్యస్థా, అగ్ని మండలవాసినీ, పద్మాసనా మొదలగు నామములచే తెల్ప బడిన స్థలములవలె నిత్యము చంద్రమండల మందును యుండును. కావుననే చంద్రాయని పేరే గల్గినది.

అంతేకాక తన శిరస్సునందెల్లప్పుడు చంద్రుని ధరించును. చంద్రునికి పదహారు కళలవలె దేవికి పదహారు కళలు గలవు. దీనినే **'ప్రతిపన్ముఖ్య రాకాంత తిథిమండల పూజితా''** యనునామము తెల్పును. చంద్రుని వలె ఎల్లకునూ, ఎల్లప్పుడు సంతసమును, మనశ్శాంతిని, ప్రకాశ జ్ఞానము లను ప్రసాదించుచుండును గాన 'చంద్రా' యను నామము దేవికి సమంజసమైనదే.

చంద్రసహోదర్యైనమః

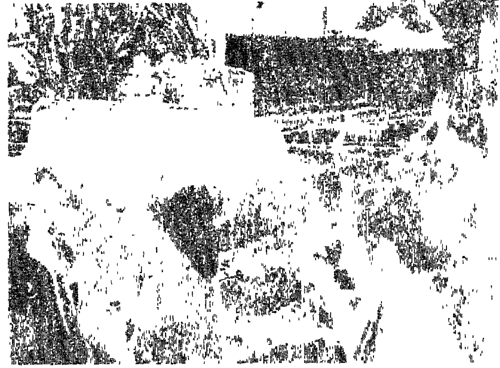
చంద్రుడు, మహాలక్ష్మి ఇరువురు క్షీరాబ్ధియందు పుట్టిన వారు. అందులకే చంద్ర సహోదరియైనది జగన్మాత.

దేవాసురులు అమృత లాభమునకై పాలకడలిని చిలుకనారంభించిరి. అందు మొట్టమొదటి హాలాహల విషముద్భ వించెను. పరమేశ్వరుడు లోక హితము నుద్దేశించి త్రిజగముల దగ్ధము చేయుచున్న హాలాహలమును తాను తీసుకొని భుజించెను. ఆ హాలాహలవిషము మూడు లోక ములకాల్చగల్గినదైనను పరమేశ్వరునేమియు చేయలేకపోయెను. ఆయన కంఠమున నిల్చి తాను పరమేశ్వరుని నీలకంఠుని గావించెను. సమస్త ప్రాణులు పరమేశ్వరుని లోకసేవకు మెచ్చి ఆయనను స్తుతించుచుండ, మరల పాలకడలి మథనము గావించిరి దేవాసురులు.

అప్పుడు మూడు లోకములను తన శరీర కాంతితో ముగ్ధులుచేయుచు పరమ దివ్యస్వరూపముగనుద్భవించినది మహాలక్ష్మి. అప్పుడే అచ్చటనున్న అందరినీ చూసి, సర్వలక్షణ లక్షణ్యుడు, పురుషోత్తముడునైన మహావిష్ణువును భర్తగా వరించి, తన చేతియందున్న చక్కని తామరపూవులమాలను ఆయన కంఠమందు వేసెను. మహావిష్ణువు సంతసించి తన హృదయమందు అమ్మవారికి శాశ్వత నివాసమేర్పరిచెను. ఇట్లు మహాలక్ష్మి కల్యాణము లోకకళ్యాణమునకేర్పడి, శ్రీమాత చంద్రసహోదరియైనది. ✸

సావిత్రీ వ్రతం

యు. ఎస్. ఎన్. మూర్తి

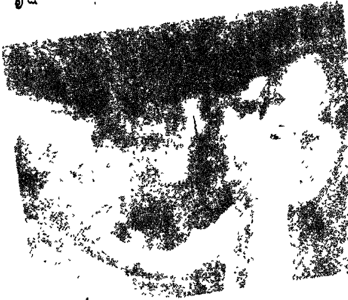

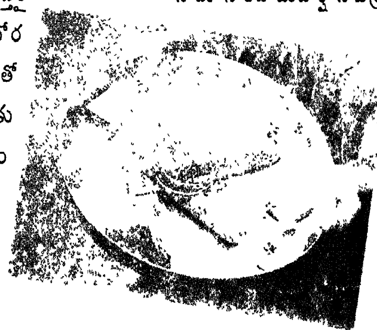
అనాది కాలంనుండి మనం అనేక వ్రతాలను ఆచరిస్తూ వస్తున్నాం. ప్రతి వ్రతం వెనుక ఒక అర్థం, పరమార్థం తప్పకుండా ఉంటుంది. భారతీయస్త్రీలు 'ఐదవతనాన్ని' గొప్ప వరంగా భావిస్తారు. దాన్ని కాపాడుకోవడానికి వ్రతాలు, పూజలు, ఆచరిస్తారు. మంగళగౌరి వ్రతం, వరలక్ష్మి వ్రతం, వట సావిత్రీ వ్రతం వంటివి వీటిలో ముఖ్యమైనవి.

వీటిలో వటసావిత్రి వ్రతానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. ఈ వ్రతాన్ని వట వృక్షాన్ని పూజించడం ద్వారా జరుపుకుంటారు. నిజానికి వృక్షాల మహా నీయతఎంత అతి శయించబడిందంటే - సమస్త విశ్వం ఒక వృక్షంగా భావించబడింది. భారతీయులు వృక్షాలను దేవతలుగా భావించారు. పూజించారు.

వటవృక్షం (మర్రిచెట్టు) భారతీయుల జాతీయ వృక్షం. భారతీయతకు ప్రతీక. ఆధ్యాత్మికంగా అత్యున్నత స్థానం పొందింది. దీన్ని త్రిమూర్తుల సంయుక్త స్వరూపంగా భావించారు. దీనివేళ్లు బ్రహ్మకు, కాండం విష్ణువుకు, కొమ్మలు శివునికీ నివాసస్థానాలు. పరమ పవిత్రమైన వృక్షం ఇది.

ఈ పవిత్ర వృక్షం చుట్టూ అల్లుకొని ఉన్న అనేకగాథల్లో అతి ముఖ్యమైనది సావిత్రి కథ. సత్యవాక్పరిపాలకుడు, న్యాయపాలనా శీలుడూ అయిన అశ్వపతి మహారాజుకు సంతానం లేదు. సంతాన ప్రాప్తికై పద్దెనిమిది సంవత్సరాలు కఠోర తపమాచరించి దేవత వరబలంతో ఒక కుమార్తెను కన్నాడు. ఆమెకు సావిత్రి అని నామకరణం చేశాడు. ఆమె విద్యా, వివేక, వినయ, సౌశీల్యాలతో పెరిగి పెద్దదైంది. అశ్వపతి రాజ్యానికి పొరుగురాజైన ద్యుమత్సేనుడు గుణగణాల్లో అశ్వపతికి సరిజోడైనా, అంధుడు కావడం వల్ల అతడి రాజ్యం శత్రువులపాలై భార్య, కుమారులతో అడవులు పట్టి పోయాడు. అతడికుమారుడు తెలివైనవాడే కాక సాహసికూడా. అతడే సత్యవంతుడు. దైవవశాన సావిత్రి వివాహం సత్యవంతుడితో జరిగింది.

వివాహానంతరం సావిత్రి అంతఃపుర భోగాలను త్యజించి, నిరాడంబరమైన దుస్తులు ధరించి భర్తతోను, అత్తమామలతోను అడవిలో నివసించసాగింది. ఆ దంపతులు పరస్పర అనురాగం, ప్రేమలతో ఆనందంగా జీవిస్తూ ఉన్న తరుణంలో ఒక నాడు నారద మహర్షి సావిత్రికి

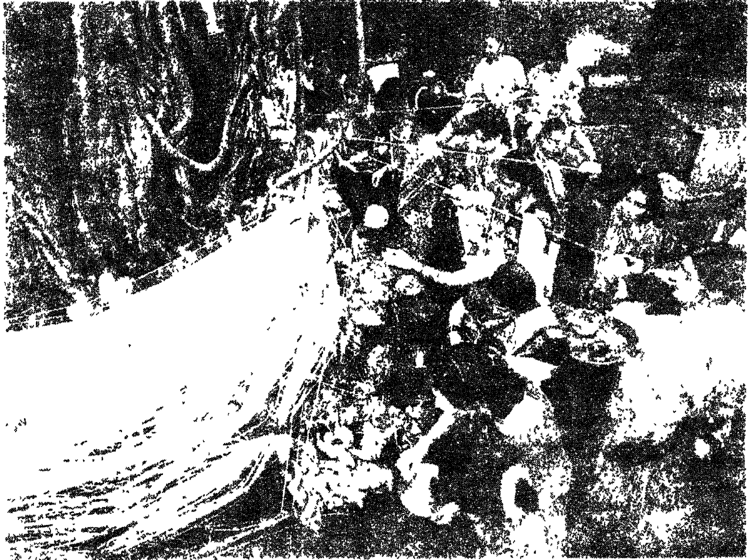
తటస్థించి అశనిపాతం వంటి భవిష్యవాణిని వినిపించాడు. వారి వివాహం జరిగిన నాటినుండి సరిగ్గా సంవత్సరకాలం పూర్తి కాగానే సత్యవంతుడు మరణిస్తాడనే ఆ వార్తను సావిత్రి తన గుండె ల్లోనే దాచుకుని యధాప్రకారం భర్తతో అన్యోన్య జీవితం గడుపసాగింది.

నారదుడు చెప్పిన గడువుకు సరిగా మూడు రోజుల ముందు ఆమె కఠోర ఉపవాసదీక్ష ఆరంభించింది. చివరి రోజు రానే వచ్చింది. తన భర్తతో జీవితం యొక్క తుది ఘడియలు పంచుకోవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది. ఆ రోజు ఆమె తన భర్తను అనుసరిస్తూ కట్టెలు, ఫలాలు సేకరించడానికి వెళ్లింది. సూర్యుడు పడమటి దిక్కుకు చేర గానే సత్యవంతుడు ఒక చెట్టు క్రిందకు చేరి తనచేతిలోని గొడ్డలిని క్రింద పడవేసి సావిత్రి వొడిలో తలవాల్చి విశ్రమించాడు. అతడికి నిస్సత్తువ ఆవరించింది.

తనభర్తకు ప్రాప్తించ నున్న దుస్థితి తెలిసీ సావిత్రి నిస్సహాయంగా మిగిలిపోయింది. అంతలో సత్యవంతుడి దేహం చల్లబడింది. అదే సమయంలో ఒక దివ్య తేజోమూర్తి అక్కడ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అతడే యమధర్మరాజు. మరణదేవత. అతడు తన చేతిలోని యమ పాశంతో సత్యవంతుడి ప్రాణాన్ని పట్టి దక్షిణదిశగా సాగిపోసాగాడు. సావిత్రి యముణ్ణి అనుసరిస్తూ తనభర్త ప్రాణాలను తిరిగి ఇవ్వమని ప్రాధేయ పడసాగింది. యముడు కరుణించలేదు. పట్టువదలని సావిత్రి అతన్ని అనేక ప్రశ్నలతో వేధించింది. ఆమె వివేకానికి అచ్చెరువొందిన యముడు ఆమెను భర్త ప్రాణాలు తప్ప వరం కోరు కోమన్నాడు. తన చాకచక్యంతో యముణ్ణి సైతం బోల్తా కొట్టించి భర్త ప్రాణాలను తిరిగి పొందింది సావిత్రి.

సావిత్రి యమధర్మరాజును ఒక వటవృక్షం క్రింద ఎదుర్కొందని పురాణోక్తి. ఈ వృక్షం నీడలో సత్యవంతుడి మరణం, పునరుజ్జీవనం - పుడమికి ప్రకృతితో కలిగే వార్షిక సహజీవన బంధానికి ప్రతీక. పుడమి సత్యవంతుడైతే ప్రకృతి సావిత్రి. నూతన జీవన చక్రం ఆరంభించడానికే అతని మరణం. వృక్ష సంతతిలో అత్యధిక జీవన ప్రమాణం - అనేక వందల సంవత్సరాలు - కలిగిన వృక్షం వట

వృక్షం. పునరుజ్జీవన పురాణగాథలో ఈ వృక్షం పాత్ర వహించడం బహుధా సమంజసం.

సత్యవంతుడు జ్యేష్ఠ పూర్ణిమనాడు పునరుజ్జీవితుడైనాడు కనుక ఆరోజున 'వట సావిత్రి' వ్రతం ఆచరించబడుతోంది. ఈ వ్రతాన్ని యావద్భారత దేశంలోనూ ఆచరిస్తున్నా ప్రముఖంగా మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, ఒరిస్సా, పంజాబ్, రాజస్థాన్, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రాలలో ఎక్కువగా ఆచరిస్తారు. వివాహిత స్త్రీలు తమ భర్తలకు పూర్ణాయుష్షు, రక్షణల కోసం ఈ వ్రతాన్ని చేస్తారు. సావిత్రి అవలంబించిన మూడు రోజుల ఉపవాసదీక్షను గుర్తుచేసుకుంటూ 'వటపూర్ణిమ' రోజున ఉపవాస వ్రతం చేపడతారు.

వ్రతం నాడు సుమంగళులు వట వృక్షాన్ని పసుపు కుంకుమలు, అక్షతలతో పూజిస్తారు. వటవృక్షాన్ని పుష్పాలతో అలంకరించి, గాజులు, మొదలైన సమస్త అలంకరణ సామాగ్రిని సమర్పించి ధూప, దీప, నైవేద్యాలతో పూజ పూర్తిచేస్తారు. అప్పుడు మొదలౌతుంది ఈవ్రతంలోని అతిముఖ్య ఘట్టం - వటవృక్షం చుట్టూ 108 సార్లు ప్రదక్షిణలుచేస్తూ ముడిప్రత్తి నుండి వడకి తీసిన దారాన్ని వృక్షం చుట్టూ చుట్టుకుంటూ వెడతారు. వటవృక్షం యొక్క దీర్ఘాయుర్దాయంతో తమ భర్తల ఆయుష్షును బంధించడమే ఇలా దారంచుట్టడంలోని ముఖ్య భావంగా కన్పిస్తుంది. అంతేకాదు యముని పాశంకన్నా తాము చెట్టుకు చుట్టిన దారం పొడవు ఎక్కువ ఉండేట్లు చూడడం కోసం, ద్వారా యముణ్ణి జయించడం కోసం ఈ దారం చుట్టే ఆనవాయితీ వచ్చింది.

ఇక ఈ 108 సంఖ్యకు గల ఆధ్యాత్మిక విశేషం గురించి చెప్పవలసిన అవసరమే లేదు. ఏ అనివార్య కారణాలవల్లనైనా ఇలా 108సార్లు దారం చుట్టలేని స్త్రీలు కనీసం 12 చుట్లు (సంవత్సరంలోని 12 నెలలకు గుర్తుగా) చుట్టాలి. జనన మరణాలు కాలం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి కాబట్టి కాలాన్ని బంధించే భావనతో ఇలా దారాన్ని చుట్టడం జరుగుతోందని కూడా భావించవచ్చు.

పూజ ముగిసిన తరువాత ప్రతి స్త్రీ ఐదుగురు సుమంగళుల నొసట బొట్టు పెట్టి గౌరవించడం ఆనవాయితీ.

ప్రకృతికి పుడమి ఆలంబన. పుడమికి ప్రకృతే జీవం. ఒకటి లేకుండా (భూలోక వాసులకు) మరొకటి లేదు. పుడమికి ప్రతీక అయిన పురుషుడు (సత్యవంతుడు) దీర్ఘాయుష్మంతుడయితేనే ప్రకృతికి ప్రతీక అయిన స్త్రీ (సావిత్రి) యొక్క సౌమాంగల్యం నిలుస్తుంది. స్త్రీ పచ్చగా ఉంటేనే పురుషుడి ప్రగతి. ఇది విశ్వనియమం. కాలం మారవచ్చు. యుగాలు మారవచ్చు. మనుష్యుల ఆలోచనా సరళి మారవచ్చు. కానీ ప్రకృతీ పురుషుల నియమాలు మారవు. అలా మారిననాడు వినాశమే. ఇది గుర్తుచెయ్యడానికే అనోన్య దాంపత్య జీవన మాధుర్యాన్ని నిలుపుకొనేందుకు వట సావిత్రి వ్రతం కొనసాగుతుంది. ✦

ఋషుల శాస్త్రీయ విజ్ఞానం

మన సనాతన గ్రంథాల్లో వున్న ఖగోళశాస్త్ర సంబంధమైన ప్రస్తావనల్ని బట్టి పండితులు, గ్రంథకర్తలు కాలాన్ని నిర్ధారణ చెయ్యగలుగుతున్నారు. ఋషుల శాస్త్రీయ విజ్ఞానం ఎంతో మహత్తరమైనది. జ్యోతిష సంబంధమైన వ్రతాదికాలు జరిపేందుకు శుభలగ్నాలు నిర్ణయించడానికి వీలైన, ఔపయోగికమైన విలువగల ఖగోళశాస్త్ర పరిజ్ఞానంలో భారతీయులు చరిత్రకందని కాలం నాటికే ఎంతో అభివృద్ధి సాధించారు.

ఈ సంగతి సూచించే సునిశితమైన ఖగోళశాస్త్ర విషయాలు మనకు కౌషీతకి బ్రాహ్మణంలో కనిపిస్తాయి. 1934లో ఒక విదేశీ పత్రికలో ప్రచురించిన ఒక వ్యాసంలో జ్యోతిష్యాన్ని గురించి లేదా వైదిక ఖగోళశాస్త్ర గ్రంథావళి గురించి ఇలా ఉంది : ''భారత దేశాన్ని ప్రాచీన దేశాలన్నిటికీ అగ్రస్థానంలో నిలిపి, విజ్ఞానాన్వేషకులకు దాన్ని పవిత్ర యాత్రా స్థలంగా చేసిన శాస్త్రీయ విజ్ఞానం దాంట్లో ఉంది. 'బ్రహ్మగుప్త' అనే పేరుతో ఖగోళశాస్త్ర గ్రంథం ఒకటి ఉంది. ఇందులో మన సూర్యమండంలో ఉన్న గ్రహాల సూర్యకేంద్రక చలనం, భూభ్రమణమార్గ వక్రత, భూమికున్న గోళాకృతి, చంద్రుడి పరివర్తన కాంతి, ప్రతిరోజూ భూమి తన అక్షం మీదే చేసే పరిభ్రమణం, పాలపుంతలో స్థిర నక్షత్రాల ఉనికి, గురుత్వాకర్షణ నియమం వంటివే కాక, కోపర్నికస్, న్యూటన్‌ల కాలం వరకు పాశ్చాత్య ప్రపంచానికి తెలియని వైజ్ఞానిక యథార్థాల్ని ఎన్నిటినో ఈ వైదిక గ్రంథాలలో చర్చించడం జరిగింది.

''పాశ్చాత్య గణితశాస్త్రాభివృద్ధికి అమూల్యంగా ఉపకరించిన ''అరబ్బీ అంకెలు'' అనేవి భారతదేశం నుంచి అరబ్బుల ద్వారా యూరప్‌కు తొమ్మిదో శతాబ్దంలో వచ్చాయి.''

- పరమహంస యోగానంద

శివభక్త నందనార్

రచన : వడలి సూర్యప్రకాశరావు
మూల్యం : రూ.25/-
ప్రాప్తిస్థానం : వి.సూర్యప్రకాశరావు,
C/O. వి.శేషావతారం, కెమిస్ట్, ఎపిపి మిల్స్,
క్వార్టర్స్, F 12/11, మల్లయ్యపేట,
రాజమండ్రి - 533 105.

బ్రహ్మజ్ఞాని, మహాభక్తుడు, సత్పురుషుడు - ఏ వర్ణంలోనున్నా పూజ్యుడే. ''చండాలోస్తు - సతుద్విజోస్తు గురురిత్వేషా మనీషా మమ'' అని ఆదిశంకరులే పేర్కొన్నారు.

అటువంటి ఉత్తమాదర్శ పురుషుల చరిత్రల్ని మన పురాణవాఙ్మయం కోకొల్లలుగా అందించింది. అలాంటి కథల్లో 'నంద' చరిత్ర ఒకటి. చిదంబర నటరాజ భక్తుడైన 'నందనార్' బాల్యం నుండి శివభక్తినే ప్రాణాధికంగా భావించి, స్వామి అనుగ్రహానికి పాత్రుడై ముక్తుడయ్యాడు. ఆ కథని 'ద్విపద' ఛందంలో రచించారు శ్రీ వడలి సూర్యప్రకాశరావుగారు.

ప్రాచీనాంధ్ర సాహిత్యంలో పాల్కురికి సోమన వంటి మహాకవుల చేతిలో మేలిమి సొగసులు సంతరించుకున్న దేశీయ ఛందం 'ద్విపద'. శివకవితకు వేదికగా మారిన ఆ ఛందాన్ని ఎంచుకోవడంలో కవిగారి ఔచిత్యం కనబడుతుంది. పరిణత పాండిత్యం, హృదయమంతా నిండిన శివభక్తి, భావనాబలం కలసి ఈ కృతిలో శివుని సాక్షాత్కరింపజేసాయి.

''జాతిభేదంబన్న సడిలేని భక్తి
నీతి నియమ శుద్ధినిండిన భక్తి''
''ఆశ్రమ ధర్మంబు నాచరింపవలె,
నే శ్రమనేని సహింపగా వలయు
నేవర్ణమైన నీసడించకయు,
భావశుద్ధిని గల్గి వర్తింపవలయు''

భగవంతుని పట్ల ప్రేమ, నామసంకీర్తనల్లో, ధ్యానాదుల్లో ధన్యుడయ్యే భక్తుడు శివునకు అభిన్నుడు. అటువంటివాడు నందనార్.

ఈ పరమభక్తుని కథ చెప్తూనే, శివలీలా విలాసాలనీ, శివతత్త్వాన్నీ, శైవమందిరవైభవాలనీ హృద్యంగా అందించారు రచయిత. పైగా పూర్వపు శివ కవులలో కనబడే విష్ణుద్వేషం వంటి సంకుచిత భావాలు ఇందులో లేవు.

సాహిత్యాభిమానులూ, భక్తులూ ఆనందించ గలిగే ఈ మధుర కావ్యపీయూష - ఈ కాలంలో వెలువడడం, ఆంధ్ర సరస్వతీ వైభవానికి క్షతి లేదని ఋజువు చేస్తోంది. ✷

వేసైడ్ విస్పర్స్ (ఇంగ్లీష్)

రచన : కె.వెంకటరమణి, ఐ.ఆర్.ఎస్.
& యం.డి.జయబాలన్
పబ్లిషర్స్ : మావన్నా, 4/25, ఫస్ట్ మెయిన్ రోడ్,
అన్నానగర్,చెయ్యార్-604 407.
వెల:రూ.120/- (US $ 7.08)

(కవులు స్వయంగా గానం చేసిన ఈ ఆంగ్ల కవితా సంకలనము ఆడియో కేసెట్టు కూడా లభ్యమవుతోంది. వెల : రూ.60/-)

'వేసైడ్ విస్పర్స్' అనే ఈ ఆంగ్ల కవితా సంకలనము ఇద్దరు కవులు వ్రాసినది. న్యూ ఇయర్‌తో ప్రారంభించి 26 కవితలను శ్రీ జయబాలన్ రచించారు. మంచి భావుకత, శబ్దశక్తి ఉన్న కవితలివి.

న్యూ ఇయర్ అనే అదే శీర్షికతో ప్రారంభమై 'షి' అనే కవితతో ముగిసే 47 నవరసభరితమైన కవితలు శ్రీ కే.వెంకటరమణి రచించారు. ఈ 47 కవితల సంపుటి శ్రీ వెంకటరమణిగారి ఆంగ్ల భాషా ప్రావీణ్యతను, భావపరిణతిని చాటుతోంది. ఆయన భాషా చమత్కృతులతో అతికొద్ది మాటలలోనే టన్నులకొద్దీ అర్థాల్ని యిమిడ్చి నిర్మొహమాటంగా, నిర్భయంగా, నిజాయితీగా తన భావాలను వ్యక్తపరచారు. దేశకాల పరిస్థితులవల్లా, పరదేశ సంస్కృతి పట్ల వ్యామోహం చేతా, దిగజారుతున్న నైతిక విలువలనూ, పతనమవుతున్న యువతను చూసి కవి పొందే హృదయవేదన కొన్ని కవితలలో ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. ప్రకృతి, దైవం, వేదాంతం, దౌర్బల్యం, పేదరికం విషయాల మీద తన అభిప్రాయాలను వెల్లడించిన తీరు ప్రశంసనీయం. ✷

''కలియుగ ధర్మాలు'' గ్రంథ రచయిత శ్రీ దశిక కృష్ణమోహన్ చిరునామా :
శ్రీమతి డి.పద్మావతి, 7/10/31, బళ్ళావారి వీధి, పాత బజార్, నర్సాపురం, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా - 534 275
వెల : అమూల్యం. వి.పి.పి. ఛార్జీలు అదనం.

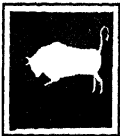
రాశిఫలాలు

మేషం

అశ్వని, భరణి – కృత్తిక ప్రథమ పాదం

కుటుంబ సంతోషము, కీర్తివృద్ధి, ధనలాభము, ధర్మ కార్యముల కొఱకు ధనవ్యయము, మనస్సునకు సంతోషము కలుగును. కులాచారములు పాటించెదరు. ఆరోగ్యము బాగుంటుంది. ఇష్టపడిన వస్తువులు కొంటారు. సంతానమునకు పురోభివృద్ధి కలుగును. గణితశాస్త్రము నందు కృషి చేయు వారికి మంచి ఫలితముండును. జూన్ 15 నుండి శరీరారోగ్యమునందు కొద్దిగా మార్పు కలుగను. బంధుమిత్రసమాగమము కలు గును. ఉద్యోగమునందు అభివృద్ధి కలదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, మిలటరీ, పోలీసు, ఆడిటర్సు, మొ॥ వారు యుక్తిగా సంచరించగలరు. ప్రయాణాలు ఇబ్బంది కలుగవు. గురువు ద్వితీయ స్థానమునకు వచ్చుట చేత ఈ రాశి వారు గురుజప దానహోమాలు చేయించుకుంటే మంచిది. ఒక సం॥కాలం వృషభము నందు గురు సంచారము ఉంటుంది. దానితో పాటు శని గ్రహమునకు కూడ చేయించుకొనుట అవసరము.

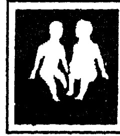

వృషభం

కృత్తిక 2,3,4 – రోహిణి – మృగశిర 1,2

ఈరాశివారికి ఈ మాసమంతయు శ్రమ అధికంగా ఉంటుంది. శ్రమ చేత శరీరారోగ్యమునకు ఇబ్బంది కలుగుతుంది. శిరమునందు హృదయము నందు అనారోగ్యము కలిగే అవకాశం కలదు. ప్రయాణాలలో ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. కుటుంబంలో మనశ్శాంతి తరుగుతుంది. ఉద్యోగాలలో ఇబ్బందులు ఎదురగును కాని సహనంగా ఎదుర్కొనగలరు. గణిత, తర్క, వేద, భౌతిక, న్యాయశాస్త్రములలో కృషి చేయు వారికి, భారీ పరిశ్రమలకు, వ్యాపార స్థులకు, సాహసవ్యాపారస్థులకు, సేద్యము నందు, లాటరీలలోను అనుకున్నంత మంచి ఫలితములు ఉండవు. ఏది ఏమైనను ఈ మాసమంతయూ మీరు భగవత్ ధ్యానము నందు ఉండుటమంచిది. శ్రీమహాలక్ష్మి, శ్రీసుబ్రహ్మణ్య పూజలు జరిపించుకొనుట చాల అవసరం. కందులు, అలచందలు దానం ఇవ్వగలరు. స్త్రీలు పుట్టలో పాలుపోసి కోగలరు. పయాణములయందు జాగ్రత్త అవసరం.

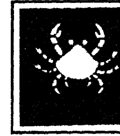
	గు శ	ర శు కు చ	బు
	జూన్ 2000		రా
కే			

మిధునం

మృగశిర 3,4 – ఆరుద్ర – పునర్వసు 1,2,3

శుభాశుభ ఫలితములు సమానముగా ఉండును. ఆయుధ బాధ, చోరభయం కలదు. జాగ్రత్త అవసరము. శ్రమఅధికముగా ఉంటుంది. ఫలితములు సామాన్యంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యము నందు శ్రద్ధ అవసరం. ప్రయాణములవలన అలసట ఎక్కువ. జూన్ 15 నుండి ప్రయత్నములన్నీ ఫలించి ధన లాభము, మనశ్శాంతి, కుటుంబసౌఖ్యము కలుగును. పిల్లలు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. లలితకళల యందు కృషిచేయువారికి, రాజకీయులకు అనుకూలంగా ఉండును. ఆడిటర్సు, గణితశాస్త్రమునందు, వ్యాపారస్థులకు మంచి రోజులు. ప్రయాణములు అనుకూలిస్తాయి. కళత్ర ఆరోగ్యమునందు జాగ్రత్త అవసరము. గురువునకు జపం చేయించుకోవాలి. శనగలు దానం చేయండి. విదేశ ప్రయాణాలు చేయువారికి లాభదాయంగా ఉంటుంది.

కర్కాటకం

పునర్వసు 4 – పుష్యమి – ఆశ్రేష

సర్వత్రా విజయము కలుగును. కుటుంబము నందు సుఖ శాంతులందు, అభివృద్ధి కలుగును. దైవ, బ్రాహ్మణ ఆచారములందు భక్తి శ్రద్ధలు కలుగును. అధికారుల, పెద్దల ఆదరణ కలుగును. 'లాటరీలలో అనుకూలత ఉండదు. అనవసరమైన పెట్టుబడులకు లాభము కలుగదు. ఇనుము, నల్లధాన్యము, ప్రత్తి, టెక్నికల్ విద్యలయందు, కంప్యూటరు, సినీ, కళారంగములలో వ్యాపారులకు, భారీపరిశ్రమలకు మంచి లాభాలు కలుగును. ఉద్యోగస్థులకు బదిలీలు ఆశించినవి జరుగును. విదేశీ ప్రయాణములు చేయుదురు. అవి లాభించును.

సింహం

మఖ – పుబ్బ – ఉత్తర ప్రథమపాదము.

ఈ మాసమంతయూ వీరికి అనుకూలము. వాహనసౌఖ్యం, ధన లాభం, నూతన వస్త్రవస్తు లాభం కలుగును. సంసారసంతాన సౌఖ్యం కలుగును. వాణిజ్య వ్యాపార, విద్యా ఉద్యోగ, వైద్య, రచన, కళా, మొ॥ అన్ని రంగాలవారికి అనుకూల కాలము, ఇష్టమృష్టాన్న భోజనసౌఖ్యం కలదు. వివాహాది శుభకార్య ప్రయత్నములు, గృహమునందు జరుగును. గౌరవప్రతిష్టలు పెరుగును. మొత్తం ఈ మాసమంతయూ అనుకూలముగా ఉంటుంది. దైవచింతనతో, సక్రమమైన ఖర్చులతో ఆనందంగా గడుపుతారు.

కన్య

ఉత్తర 2,3,4 – హస్త – చిత్త 1,2

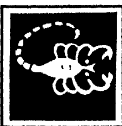
ఈ మాసమంతయూ వీరికి అను కూలమే. దేవబ్రాహ్మణ భక్తి కలిగియుందురు. ఇష్టకార్యసిద్ధి. కుటుంబసౌఖ్యం, సంతానాభివృద్ధి, ధన లాభం కలుగును. సుబుద్ధితో వ్యవహరిస్తారు. వాహన సౌఖ్యం కలుగును. ప్రయాణాలు అనుకూలించి ధనలాభం కలుగుతుంది. నాటక, సినీ పరిశ్రమలవారికి అధికమేలు కలుగును. విందు వినోదాల్లో పాల్గొంటారు. ధన, ధనేతర ఇబ్బందులేవీ లేకుండా, సదా చార సంబంధ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటూ ఆనందంగా కాలం గడుపుతారు. ఈ మాస ములో అష్టమ శని దోషం పోయి సుఖ సంతోషాలతో ఉంటారు.

తుల

చిత్త 3,4 – స్వాతి – విశాఖ 1,2,3

ఈ మాసం నుండి రెండున్నర సం॥ ఈ రాశివారికి అష్టమ శని దోషం కలుగుతుంది. అందుచేత శనికి వెంటనే జపదానాలు చేసుకోవలసియున్నది. ఈ మాసమంతా వీరికి అనుకూలంగానే ఉం టుంది. ఆరోగ్యము బాగుంటుంది. పిల్లలు అభివృద్ధిలో ఉంటారు. విహార యాత్రలు చేస్తారు. గృహమునందు, ఉత్సవములు, శుభకార్యము చేసికొంటారు. కార్యాను కూలత, వ్యాపారాభివృద్ధి కలుగుతుంది. 15వ తారీఖు దాటిననుండి బాగుంటుంది.

వృశ్చికం

విశాఖ 4 – అనూరాధ – జ్యేష్ఠ

వీరు ఈ మాస మంతా యుక్తిగా సంచ రించవలసిన కాలము. శరీరారోగ్యమునందు జాగ్రత్త అవసరం. ఉద్యోగ, వాణిజ్య వ్యాపార, విద్యా విషయములందు జాగ్రత్త అవసరము. ఏ విషయమునందుగాని తొందరకూడదు. ప్రయాణాలలో జాగ్రత్తగా ఉండవలెను. 15వ తారీఖునుండి క్రమంగా అనుకూల పరిస్థితులు కలిగి అన్ని విషయములలోను అభివృద్ధి కన్పిస్తుంది. ప్రథమ భాగమంతయూ నవగ్రహస్తోత్రము రోజుకు తొమ్మిది సార్లు చదువుకొనుచుంటే బాగుంటుంది. క్రమంగా అనుకూలంగా ఉంటుంది.

ధనుస్సు

మూల – పూర్వాషాఢ – ఉత్తరాషాఢ – ప్రథమపాదము

ఈ మాసమంతయూ వీరికి ప్రతికూలముగానే ఉంటుంది. గ్రహ ములు షష్ఠస్థానములో ఉండటం వలన శత్రురోగ ఋణాది భయాలు కలుగు తాయి. కుటుంబంలో అశాంతి, సంతానము కలహములు కలుగును. ప్రయాణములు అనుకూలించవు. అందువలన నవ గ్రహము లకు శాంతి హోమ చేయించుకొని దాన ములు ఇచ్చుట చాల మంచిది. ప్రతిదినము శివాలయమునకు వెళ్ళి తొమ్మిది ప్రదక్షిణ ములు చేసికొనినచో బాగుండును.

మకరం

ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 – శ్రవణం – ధనిష్ఠ – 1–2.

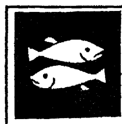
ధనలాభము, కుటుంబ సౌఖ్యం, సంతాన పురోభివృద్ధి, సజ్జనసాంగత్యము, దైవబ్రాహ్మణ భక్తి, వేదాంత జిజ్ఞాస కలుగును. వ్యవహార జయము, నూతన వస్తువులు కొనుట జరుగును. ఆరోగ్యములు కుదుటపడును. రాజకీయ, ప్రభుత్వలావాదేవీలు సానుకూల పడును. జంతువులతో వ్యాపారము, వాహన వ్యాపారస్థులకు అధికలాభములు కలుగును. ఈ మాసమంతయూ వీరికి సర్వత్రా విజయమే కలుగును. ఈ మాసమునందు వీరు ఏమి సంకల్పించినను విజయము కలుగును.

కుంభం

ధనిష్ఠ 3,4 – శతభిషం – పూర్వాభాద్ర 1,2,3

వీరికి ఈ మాసం నుండి అర్థాష్టమ శని ప్రారంభ మగును. బంధుజనులతో విరోధము, అనారో గ్యము, అకాలభోజనము, అశాంతి కలుగ గలదు. వ్యాపార వ్యవసాయాలలో సామా న్యంగా ఉంటుంది. సంతానమునకు అనారో గ్యము, ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో అనను కూలత కలుగును. విదేశీ విద్యా ఉద్యోగు లకు, వైద్య విద్యా వృత్తులలో వారికి మేలు కలుగును. మిత్రులవలన మనస్తాపము కలు గును. వీరు దశరథప్రోక్త శనిస్తోత్రమును చదువుకోవాలి. ఈ రాశివారికి చెప్పుకో గలిగి నంత అనుకూలత కనిపించదు. ప్రతి రోజు శివ దర్శనము చేసుకుంటే మంచిది.

మీనం

పూర్వాభాద్ర 4 – ఉత్తరాభాద్ర – రేవతి

వీరికి ఈ మాసముతో ఏలినాటి శని పూర్తి అగును. మాసంలో పూర్వభాగము కంటే తరువాత అనుకూ లంగా పనులు నెరవేరును. మీకు బంధు సన్మానము పుత్రమిత్ర, భార్య తరుపు బంధు వులలో కలిసియుండుట, అధికారవృద్ధి, విహారయాత్రలు కలుగును. భారీపరిశ్రమలు లాభించును. ఇంటిలో శాంతి సౌఖ్యం కలు గును. అనారోగ్యము తగ్గి, నెమ్మదిగా ఆరో గ్యము చేకూరును. శనికి తిలలు దానం చేసి ఏకాదశరుద్రాభిషేకం చేసుకుంటే మంచిది. ఏలినాటి శని గడచి జూన్ 15వ తారీఖునుండి అన్ని విధాల జీవితం బాగుంటుంది. ✷

అభ్యంగం

సుమారు రెండు దశాబ్దాల క్రితం వరకూ కనీసం వారానికి ఒక రోజు శరీరానికి నూనె రాసుకుని, ఆ నూనె శరీరంలోకి ఇంకిన తరువాత శనగపిండి/సున్నిపిండితో నలుగు పెట్టుకుని స్నానం చేసే అలవాటు మన వారందరిలో ఉండేది. ఇప్పుడీ పద్ధతిని ఇళ్ళల్లో అనుసరించే వారు తగ్గారు, అందుకోసం మసాజ్ సెంటర్లకి వెళ్ళేవారి సంఖ్య పెరుగుతోంది.

దేహమంతటా నూనె రాసుకోవడాన్నే ''అభ్యంగం'' అంటారు. నూనె రాసుకోవడం శరీరానికి ఎంతో అవసరం.

శరీరాన్ని కప్పి ఉంచేది చర్మం. చర్మం వాత దోషానికి ఆశ్రయం. వాతాన్ని సమస్థితిలో ఉంచే ఉత్తమ ద్రవ్యం తైలం. రథ చక్రపు టిరుసులో తైలంవేస్తే, రథం వేగంగా, సక్రమంగా నడవగలిగినట్లే, శరీరానికి తైలం పూయడం వలన శరీరం దృఢమై ఆరోగ్యవంతంగా ఉంటుంది... అని చరకసంహిత సూత్రస్థానంలో తెలియజేశారు, చరకాచార్యులు.

అర్హులు – అనర్హులు

శ్లేష్మ రోగాలతో బాధపడేవారు, అజీర్ణ రోగులు, తిన్న ఆహారం ఇంకా జీర్ణం కాని వారు అభ్యంగానికి అనర్హులు. మిగిలిన వారంతా అర్హులే.

తైలం?

తైలాలన్నింటిలోకీ తిలతైలం శ్రేష్ఠం. తిలతైలం అంటే నువ్వుల నూనె. అందువల్ల నువ్వుల నూనెని అందరూ రాసుకోవచ్చు. ప్రత్యేకంగా ఏమయినా ఆరోగ్య సమస్యలున్నట్లయితే, వైద్యుల సలహా ప్రకారం ఇతర తైలాలు వాడాలి.

తైలాలలో వట్టి వేరు లాంటి సుగంధ ద్రవ్యాలు చేర్చినట్లయితే అభ్యంగం ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది.

వేసవి కాలంలో చల్లగానూ, శీతాకాలంలో గోరువెచ్చగానూ ఉండాలి తైలం.

ప్రయోజనాలు

శరీరానికి వాత సంబంధమయిన రోగాలు రాకుండా కాపాడుతుంది తైలాభ్యంగస్నానం. శరీరానికి ఎక్కువ శ్రమని సహించే శక్తి వస్తుంది.

భారమైన పనులు చేయడానికి, వ్యాయామం చేయడానికి శక్తివస్తుంది. వేదన (నెప్పి) కలిగినపుడు సహించే శక్తి కూడా వస్తుంది.

అభ్యంగ స్నానం చెయ్యడం వలన చర్మం మృదువుగా తయారవుతుంది. వృద్ధాప్యంలో కూడా చర్మం మీద వృద్ధాప్యపు లక్షణాలు త్వరగా కనబడవు.

అనుకరణ అవసరమా?

ప్రతి ప్రాంతంలోని ప్రజలూ వేరువేరు వస్త్ర ధారణ పద్ధతులు అనుసరిస్తూంటారు, వేరు వేరు ఆహారవిహారపు అలవాట్లతో ఉంటారు. సాధారణంగా ఈ అలవాట్లు ఆయా ప్రదేశాలలోని పరిసరాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి.

మన దేశంలోని ఆహార విహారపు అలవాట్లన్నీ కేవలం అలవాట్లుగా వచ్చినవే కాదు. ఆయుర్వేద శాస్త్రజ్ఞులు ప్రతి అంశాన్నీ శాస్త్రీయంగా పరిశీలించి చెప్పిన సూత్రాలను అనుసరించి అయిన అలవాట్లు మనవి. అతి శీతల ప్రాంతంలోని ప్రజలు వేసుకునే ఉన్ని వస్త్రాలు అందంగా ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి కదాని, వాటిని ఇక్కడ మనం వేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తే ఫలితం?

అభ్యంగం వలన శరీరం మీద ఎటువంటి ప్రభావం ఉంటుందో పరిశీలించి చూడని పాశ్చాత్యులను అనుసరించి, మనవారు అభ్యంగం, కర్ణపూరణం (చెవిలో నూనె వేసుకోవడం) మానుకునేలా చేశారు.

ఇక్కడి ఆధునికులు కొందరు. చిత్రం ఏమిటంటే ఇప్పుడు పాశ్చాత్యులే ప్రత్యేకంగా భారతదేశానికి వచ్చిమరీ తైలం శరీరానికి పూసి చేసే రకరకాల చికిత్సలు చేయించుకుంటున్నారు. దీన్ని ఏమంటారూ? అయినదానికీ కానిదానికీ పాశ్చాత్యాన్ని గుడ్డిగా అనుకరించే మనవారి ధోరణిలో మార్పు రావాలి. ✷

ప్రతిరోజు తలకి నూనె రాసుకోవడం అభ్యంగంలో భాగం. అలా తలకు నూనె రాసుకోవడం వలన తలనెప్పులు అరికట్టవచ్చు. జుట్టు రాలడం, నెరవడం వంటి సమస్యలు త్వరగా రావు. జ్ఞానేంద్రియాలు సక్రమంగా పనిచేస్తాయి. శిరస్సు మీద తైలమర్దన చేసుకోవడం వలన సుఖనిద్ర వస్తుంది. ఉష్ణ ప్రాంతమయిన ఈ దేశంలో తలకి నూనె రాసుకోవడం అవసరం.

✷ ✷ ✷

కర్ణ పూరణం – ప్రతిరోజూ చెవిలో రెండు చుక్కలు నూనె వేసుకోవడం వలన వాత సంబంధమైన వ్యాధులు రావు. చెవులకి వినికిడి శక్తి సమంగా ఉంటుంది. మెడ నొప్పులు వంటివి బాధించవు.

✷ ✷ ✷

పాదాలకి ఎక్కువగా తైలమర్దనం చేయాలి. శరీర భారాన్ని భరిస్తుంటాయి పాదాలు. శరీరంలోని అన్ని భాగాలూ శక్తివంతంగా ఉండవలసిందే. అయితే పాదాలలో, కాళ్ళల్లో బలం తక్కువయితే కీళ్ళ నెప్పులు బాధిస్తాయి. ప్రత్యేకంగా కాళ్ళకి తైల మర్దనం చేయడం వలన కండరాలకి శక్తివచ్చి, నెప్పులు తగ్గుతాయి.

పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు

డా॥ గాయత్రీదేవి

కొంతమంది పాఠకులు కొన్ని ప్రత్యేక సమస్యల గురించి ఉత్తరాలు రాస్తున్నారు. ఋషిపీఠం పత్రికలో ప్రతిపేజీ లింగ, వయోభేదం లేకుండా కుటుంబ సభ్యులందరూ చదివేలా ఉండాలనేది మా నిర్ణయం. రకరకాల కారణాల వల్ల (సర్క్యులేషన్ పెంచుకోవడం కోసం) ఇటువంటి ప్రశ్నలకి జవాబులిచ్చే పత్రికలు ఎన్నోఉన్నాయి. ఆరోగ్యపీఠం (ఋషిపీఠం)లో అటువంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇవ్వబడవు.

వి. భాగ్యలక్ష్మి కరీంనగర్

అమ్మా, నా వయసు 31 సం॥లు. గత 4 సం॥లుగా ఎక్కువగా గ్యాస్ తయారవుతోంది. ఎన్ని మందులు వాడినా తగ్గలేదు. ఒక్కొక్క ఆలోచన రిపీట్ అవుతోంది. భయంగా ఉంటుంది. నా సమస్యకి శాశ్వత పరిష్కారం సూచించగలరు?

జ : గ్యాస్ఎక్కువగా ఉంటోంది అంటున్నారు - త్రేపుల రూపంగా బయటకి పోతోందా, అపానవాయువుగా పోతుందా వివరం రాయలేదు. త్రేపులుగా వచ్చే గ్యాస్ సమస్య లేకుండా ఉండాలంటే - ఆహారం గబగబా మింగెయ్యకుండా, నోరు మూసి ఉంచి నిదానంగా నమిలి తినాలి. అన్నం తినేటపుడు ఎక్కువ నీరు తాగకూడదు.

క్యాబేజీ, కాలీఫ్లవర్, ఉల్లిపాయలు, బఠానీలు, శనగలు, అరటిపండు, పుల్లటి పదార్థాలు - వీటిలో గ్యాస్‌ని పుట్టించే లక్షణం ఉంటుంది. కనక వీటిని మానాలి.

ఎక్కువగా పీచు ఉండే ఆహార పదార్థాలు తీసుకోవాలి. చిక్కగా ఉడికిన ఆహారం తినాలి. కమ్మటి మజ్జిగ తాగాలి.

ఔషధాల విషయానికొస్తే - రోజూ రెండుపూటలా అరగ్లాసు పల్చటి మజ్జిగలో, 5-10 గ్రాముల ''భాస్కరలవణ చూర్ణం'' కలిపి తీసుకోండి. లేదా ఒక కప్పు నీళ్ళలో 1 చెంచాడు సోంపు, అరచెంచాడు వాము, 10 పుదీనా ఆకులు, చిటికెడు నల్లఉప్పు కలిపి, మరిగించి, గోరువెచ్చగా అయిన తరువాత కొద్దిగా నిమ్మరసం కలిపి, రోజూ తాగండి.

అపాన వాయువు ఎక్కువగా పోతూ ఉంటే - మలబద్ధకం లేకుండా సాఫీగా విరేచనం అయ్యేలా చూసుకోవాలి. ఎక్కువగా నీరు తాగాలి. శరీరానికి శ్రమలేకుండా నిరంతరం కూర్చునే ఉండకూడదు. తప్పని సరిగా వ్యాయామం చెయ్యాలి.

మీ ప్రశ్నలో రెండో భాగం - దీనికి పూర్తిగా జవాబు రాసేలోగా మునుందు ''Trasina'' అనే ఆయుర్వేదిక్ కాప్సూల్స్ దొరుకుతాయి - రోజూ రెండుపూటలా పూటకి ఒకటి వేసుకోండి. రెండు పూటలా కనీసం 15 నెలలపాటు - దైవప్రార్థనలో గడపండి.

మీ సమస్యకి పూర్తి పరిష్కారం తెలియజేయడానికి - మీరు వివాహితలా కాదా, సంసార పరిస్థితి, మానసిక సమస్యలు ఉన్నాయా, కుటుంబంలో మీ స్థానం ఎలా ఉంటుంది - అన్నీ తెలియాలి.

పి. సత్యనారాయణాచారి సారపాక

మీరు రచించిన ''why of Herbs'' పుస్తకం V.P.P. ద్వారా పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

జ : why of Herbs ఇంకా మార్కెట్లోకి విడుదల కావలసి ఉంది. విడుదలయిన తరువాత తెలియజేస్తాము. ✷

ఈ శీర్షికకి తమ ఆరోగ్యసమస్యలు రాసేవారు - తమ సమస్యని వివరంగా రాయాలి - వ్యాధి లక్షణాలు, ఎంతకాలంగా బాధపడుతున్నారు, ఏ సమయంలో లక్షణాలు కనబడుతున్నాయి, ఎలా ఉపశమనం కలుగుతోంది, ఏ కారణంగా ఉధృతమౌతోంది మొదలయిన వివరాలతో పాటుగా, తమ వృత్తి, సంక్షిప్తంగా ఆహారవిహారాలు - తెలియజేయాలి. ఒక్క లక్షణం రాసేసి, మందు చెప్పండి అంటే మెడికల్ షాప్ వాళ్ళు ఇస్తారు. వైద్యులు సమస్యకి కారణాన్ని అర్థం చేసుకుని దానికి మందిస్తారు.

ద్వైతం అద్వైతం

గొట్టుముక్కల రామకృష్ణమూర్తి

'జ్ఞానాదేవతుకైవల్యమ్' అను ప్రమాణాను సారంగా, జ్ఞానం వల్లనే మోక్షమని తెలుసుకొన్నాము. జ్ఞానమంటే ఆత్మజ్ఞానమే! ఆత్మజ్ఞానమంటే ప్రపంచము అసత్యమనీ, జీవుడు పరమాత్మ స్వరూపురుడనీ తెలుసుకొనే అద్వైతజ్ఞానము. న+ద్వైతం – అద్వైతం – ద్వైతమంటే రెండు, అద్వైతం అంటే రెండు కానిది, అని ఈ మాట యొక్క భావము. రెండుకానిది ఒకటి, అంటే ఏకము. ఏకమేవాద్వితీయమ్, బ్రహ్మైకమ్, ఏకత్వవిజ్ఞానేన... మున్నగు ప్రయోగములందు, బ్రహ్మ ఒక్కటే సత్యమనీ, బ్రహ్మేతరమంతా మిథ్య అనీ ప్రతిపాదింపబడుతున్నది. ఇట్లు, అద్వైతము సత్యమనీ, ద్వైతము అసత్యమనీ తేలుచుండగా, ఇచట ఒక ప్రశ్న ఉదయించును.

అయ్యా! అద్వైతము సత్యమనీ, ద్వైతము అసత్యమనీ మీరనుచున్నారు. తద్విరుద్ధముగా, ద్వైతులు ద్వైతమే సత్యమనీ, అద్వైతము అసత్యమనీ చెబుతున్నారు. ఎవరికి వారు, వారికి తగిన ఉపపత్తులను, ప్రమాణములనూ, ప్రదర్శించుచున్నారు.. ఒకరిని మించి మరియొకరు ప్రబలతర్కంతో అద్వైతాన్ని ఖండించుచున్నారు. అయితే ఏది సత్యమనీ, ఏది అసత్యమనీ ఎట్లు నిశ్చయింతును?

ఈ ప్రశ్నకిది సమాధానము – 'నిశ్చయింతును' అని అనుచున్నావు. సత్యమును నిశ్చయించుటకు ముందు నీవెవరో నిశ్చయించుకొంటివా? తానెవరో తెలియని అనిశ్చిత బుద్ధిమంతుడు పరమసత్యమునెట్లు తెలుసుకొనగలడు. ఇది నామాటకాదు. శ్రీశంకరభగవత్పాదులే ఒకచోట భాష్యంలో ఇట్లన్నారు.

''యో హి ఆత్మాన మేవన జానాతి మూఢః, స కథం ఆత్మనః భేదమభేదం వాజానాతి'' అని. అంటే, ''ఎవరైతే తననుతానే ఎరుగడో, అట్టిమూఢుడు ఆత్మయందు భేదమా? అభేదమా? అని ఎట్లు తెలుసుకొనును?'' అని ఈమాటల తాత్పర్యము. కనుక తన స్వరూప విచారణజేసి తానెవరో తెలుసు కొనిన వాడే అద్వైత పరమసత్యమును గ్రహించును.

అసలు ద్వైతము, అద్వైతము అను శబ్దములందే ఒక చమత్కారమున్నది. ద్వి, అనగా రెండు, అనుశబ్దమునుండి ఏర్పడి రెంటికి సంబంధించి యున్నది – అను భావమునందు ద్వైతము అనుమాట ఏర్పడినది. మరి ఈ రెండు పదార్థములేవి, వాని సంబంధమెట్టిది, మున్నగు విశేషాంశములను బట్టి ద్వైతమునందు పరస్పర భిన్నములైన పలు సిద్ధాంతము లేర్పడినవి. ఇట్టివి, సిద్ధాంతములు మతములు, సంప్రదాయములైయున్నవి. ఇట్టి సిద్ధాంత, మతసంప్రదాయాది లక్షణములే ద్వైతముయొక్క అస్థిరత్వమునకు లక్షణములు.

అద్వైతవిషయమున కూడా సిద్ధాంతమనీ, మతమనీ, సంప్రదాయమనీ లోకవ్యవహారమున్నను, నిజానికి అద్వైతమును ఒక సిద్ధాంతమనీ, మతమనీ, సంప్రదాయమనీ చెప్పలేము. ఎందుకంటే ఉపనిషద్వి జ్ఞానము ను బట్టి అట్టి వ్యవహారము సిద్ధింపదు. ఉపనిషద్విజ్ఞానవెట్లున్నది? అంటే, ''నేతినేతి అస్థూలమనణు అహ్రస్వమ దీర్ఘమ్..'' అను విధముగా, స్థూలముగాని, సూక్ష్మము గాని హ్రస్వముగానీ, దీర్ఘము గాని...ఏదీకాదు, అని బ్రహ్మతత్త్వము ప్రతిపాదింపబడుచున్నది. వాక్కుకు గాని, మనస్సునకు గానీ అందే సమస్త ద్వైత విజ్ఞానమూ నిషేధింపబడుచున్నది. సర్వనిషేధమునకూ చివరి హద్దుగానున్నది. అనగా తాను కాని సర్వపదార్థములను 'ఇది బ్రహ్మగాదు, ఇది బ్రహ్మగాదు' అని త్రోసి వేస్తూపోగా, చివరకు తనను తాను నిషేధించుకొనలేడు. సర్వనిషేధములకు తాను సాక్షి గనుక అట్టి సాక్షి భూతమైన తానే పరబ్రహ్మయై, 'ఏకమేవాద్వితీయం' అనుశ్రుతివాక్యమునకు బోధ్యవస్తువగుచున్నాడు!

ఇట్లు పరమాత్మ, అహంకార పర్యంతమూ, సమస్త పదార్థములు అనాత్మగా నిషేధింపబడగా తాను శేషించి, ఉదయాస్తమయములులేని నిత్యజ్ఞాన స్వరూపముగా, అద్వైత బ్రహ్మగా వేదాంతములచే ప్రతిపాదింపబడుచున్నాడు కనుక ద్వైతాద్వైతములకున్న ఈ తాత్త్వికమైన భేదమే అద్వైతసత్యత్వజ్ఞానమునకు మార్గదర్శకమగుచున్నది.

మరియొక విశేషమున్నది. సంసార దుఃఖమునకు ఆత్మస్వరూప జ్ఞానము లేకపోవుటయే కారణము. సూర్యుని వలన జనించి, సూర్యుని ప్రకాశింపనీయని మేఘమువలె ఆత్మోదితమైన అహంకారము ఆత్మను తెలియనీయక స్వయముగా విజృంభించు చున్నది. ఇట్టి అజ్ఞానమును తొలగించుటయే శాస్త్రముచేయుపని. అంతేగాని, ప్రత్యేక ముగా అద్వైత మతమును పేరుతో ఏదో క్రొత్త విషయమును బోధించుట లేదు.

మరియు ద్వైతము సత్యమేల కారాదు? అను సంశయమునకు అవకాశమే లేదు. ఎందువల్లనంటే ద్వైతసిద్ధాంతములకు పరస్పరమంగీకారములేదు గనుకనే, శైవవైష్ణవ శాక్తేయాది మతములు భిన్నసిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించుచున్నవి. సత్య మొక్కటేగదా? అనేక సత్యములున్నచో, అనేక పరమాత్మలుం దురు. ఒక పరమాత్మ సృష్టిని సంకల్పించగా, మరియొక పరమాత్మ సృష్టి వినాశమును గోరును. అప్పుడు గందరగోళపరిస్థితి ఏర్ప డును. అట్లుగాక ఒకే పరమాత్మ బ్రహ్మవిష్ణు, మహేశ్వర రూపములు ధరించి సృష్ట్యాది కార్యములనిర్వర్తించును, అనినచో ఆ ఒకే పరమాత్మ రూపముసత్యమై, భిన్నాకృతుల న్నియు మాయామయము లగును.

కనుక ఏకైకసత్యమునే ద్వైతమతములు చెప్పినచో విభిన్న సిద్ధాంతము లేర్పడుటకు అవకాశము లేదు. కాబట్టి ద్వైతమందలి సిద్ధాంత భేదములే సుందోపసుంద న్యాయ మున, పరస్పరం అస్తమించి అద్వైతస్థాపన చేయును. అందుకే భగవత్పాదులు కూడ తైత్తిరీయభాష్యమున ఒక చోట ఇట్లనిరి.

''ఏతదేవమే స్వస్త్యయనం, యన్మాం ఏకయోగినం అనేక యోగి బహు ప్రతిపక్ష మాత్ర.''

ఇంతమంది భేదవాదులతో అద్వైతవాది వగు నీవొక్కదవు ఎట్లు వాదింపగలవు? అను ఆక్షేపణరాగా, వారు పైమాటలనిరి. పైమాట లకు, - ''ఏకత్వవాదినగు నాకు అనేకత్వ వాదులైన బహుప్రతిపక్షులున్నారనుటయే శుభస్కరమగును''- అని తాత్పర్యము. ద్వైతులపరస్పర సిద్ధాంతవైషమ్యమే అద్వైత స్థాపన చేయునని శంకరుల అభిప్రాయము.

కానీ, ఇచట ఇంకొక వాదము తల యెత్తుటకవకాశమున్నది. ఆ వాదమిటుం దును. ''సత్యము ఏకరూప మనియు, నానా త్వమంతా మాయామయమనుచున్నారు. ఇది చెల్లదు. సత్యము ఏకరూపమై ఏలఉండ వలెను? అనేక సత్యములెందుకుండరాదు? మట్టితో తయారయిన, కుండ, కూజాబాన, - మున్నగు పదార్థములలో కుండమాత్రమే సత్యమగునా! తక్కిన వస్తువులు మాత్రం సత్యములు కావా? కనుక మట్టియెంత సత్యమో, దానితో తయారయిన ఆకృతుల న్నియు అంతే సత్యము'' - అని.

దీనికి సమాధానమిది- ''నీవు ఒక విష యమును విస్మరించుచున్నావు. సత్యము స్థిరమైనది, శాశ్వతమైనది'' అని. దీనిని సర్వ సిద్ధాంతములు అంగీకరించుచునే యున్నవి. కనుక పై ఉదాహరణలో కుండ, కూజా, మున్నగు పదార్థములన్నియు కార్య రూపములై అస్థిరములై నశించుచున్నవి. కనుక అసత్యములు. వానియందు నశింపని నిత్య పదార్థము మట్టి. అది ఒక్కటే తన యందు అనేకత్వములేనిది. కార్య పదార్థము లన్నియు, నశించి తమకు మూలకారణమైన వస్తువునందులయించును.

మట్టియే సంస్థాన విశేషముచే, అనగా ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితిలో, దానిని ఏర్పాటుచేసిన తీరును బట్టి వివిధ ఆకారములనూ, పేర్లను పొందుతున్నది. కనుక, కుండ మున్నగు పదార్థములందు నామరూపములు మారు చున్నవిగాని మట్టి మారడములేదు. కనుక మట్టిసత్యము. తదాకృతులన్నియు అస త్యము.

ఈ విషయాన్నే ఛాందోగ్యోపనిషత్తు ''వాచారంభణం వికారో నామధేయం, మృత్తికేత్యేవ సత్యం!'' అని వివరించింది.

కనుక సమ్యగ్విచారణ చేయడంవల్లనే, సత్యము మార్పు చెందదనియూ, స్థిరమై, ఏకరూపమై, యుండుననియు, బాహ్యము లైన ఘటపటాదిపదార్థాలనుండి అహంకార పర్యంత పదార్థములన్నియు వికార పదార్థ ములే గనుక ఆత్మయొక్కటే సత్యమని నిశ్చయింపబడుతున్నది. కనుక సమ్యగ్వి చారణ లేకపోవుటయే ద్వైత భ్రాంతికి కారణము.

చివరిసారిగా చెప్పదగినమాట - ఈసమస్త సృష్టియందు అస్తి, భాతి, ప్రియం, నామం, రూపం - అనే ఐదు లక్షణాలున్నవి. ఉండుట, ప్రకాశించుట, ఇష్టము, పేరు, ఆకారము అని ఈ మాటలకర్థము. ఇందులో అస్తి, భాతి, ప్రియం అనే మూడు లక్షణాలు బ్రహ్మ లక్షణాలు. నామరూపములు రెం డును జగత్‌లక్షణాలు. కనుక నశ్వరమూ, సవికారమూ అయిన జగత్తు వ్యావహారిక సత్యమై, పరమార్థముగా అసత్యమై ముత్యపు చిప్పయందు వెండివలె బ్రహ్మమునందు కల్పితమైయున్నది. ఇట్టి కల్పనకు మూలం అజ్ఞానం! ఈ అజ్ఞాననివృత్తి ఆత్మజ్ఞానము వల్లనే కలుగును.

జీవుడు పరమాత్మ స్వరూపుడే! ఇట్టి స్వస్వరూపానుసంధానమే మోక్షము! దీనినే ప్రపంచోపశమం, శాంతం, శివమద్వైతం అని మాండూక్యోపనిషత్తు సుస్పష్టముగా తెల్చి చెప్పినది.

ఇట్లు సత్యజ్ఞానానంత స్వరూపమూ, స్వయంజ్యోతిస్స్వ భావము, నిత్యానందా ఖండైకరసమూ, అద్వితీయము ఏకమునగు బ్రహ్మయే పరమసత్యము! ✦

★ **ఉత్సేకః హస్తగతమపి కార్యం వినాశయతి.**

గర్వం, చేతికి చిక్కిన పనిని కూడా చెడగొడుతుంది.

★ **నాల్పం మహద్వా కార్యముపాయజ్ఞస్య.**
సరిత్పూరః సమమేవోన్మూలయతి
తీరజతృణాన్ ద్రుమాంశ్చ.

ఉపాయం తెలిసినవాడికి చిన్న పనీ పెద్ద పనీ అంటూ ఉండదు. నదీ ప్రవాహం ఒడ్డుమీద ఉన్న గడ్డినీ, చెట్లనూ కూడా సమంగానే పెకలించి వేస్తుంది కదా!

– సోమదేవుని నీతిసూత్రాలు

అర్థవంతమైనది మన కాలమానం

పోలిశెట్టి బ్రదర్స్

అమావాస్య నుండి సూర్యుణ్ణి దాటి చంద్రుడు 12 డిగ్రీల కోణం తిరగడానికి పట్టే కాలమే ''తిథి''.

ఆవిధంగా వచ్చిన మొదటి తిథికి 'పాడ్యమి' అని పేరు పెట్టారు మనవాళ్ళు. ప్రథమ తిథికి 'పాడ్యమి' అనీ, ద్వితీయ తిథికి 'విదియ' అనీ, తృతీయ తిథికి 'తదియ' అనీ, చతుర్థి తిథికి 'చవితి' అనీ పేర్లు పెట్టారు. చవితి తర్వాత నుండి వచ్చే తిథులకు చక్కటి భావార్థాన్ని మనం గమనించగలం. చవితి తర్వాత (5వ) తిథి 'పంచమి'. 'పంచ' అనగా ఐదు అని అర్థం కదా! పంచమి నాడు చంద్రుడు 5 వంతులు పెరిగాడు లేదా తరిగాడు అని అర్థం. ఈ విధంగా పంచమి నుండి తర్వాత తిథులన్నీ కూడా ''చంద్రుడు ఎన్ని వంతులు పెరిగాడు లేదా ఎన్ని వంతులు తరిగాడు'' అనే అంశంపై ఆధారపడి 'పేర్లు' నిర్ణయించబడ్డాయి. షష్ఠి అనే తిథి 'ఆరు' శబ్దాన్ని ధ్వనిస్తుంది. ఆ రోజున చంద్రుడు 6వంతులు పెరిగాడు లేదా తరిగాడని తెలుస్తోంది. ఇదే విధంగా ''సప్తమి'' 7 అంకెనూ, ''అష్టమి'' 8 అంకెనూ, ''దశమి'' 10 అంకెనూ, ''ఏకాదశి'' (ఏక+దశ) 11నూ, ''ద్వాదశి'' (ద్వి+దశ) 12నూ, ''త్రయోదశి'' (త్రై+దశ) 13నూ, ''చతుర్దశి (చతుర్థ+దశ) 14నూ ధ్వనిస్తున్నాయి చూడండి. అంటే చంద్రుడు ఆ తిథినాడు అన్నివంతులు పెరగడం లేదా తరగడం జరుగుతోందని దాని భావం. చక్కటి ఖగోళ అవగాహనతో ఈ తిథుల పేర్లు పెట్టబడ్డాయి. (14 తిథుల అనంతరం 15వ రోజున.... అది శుక్లపక్షం అయితే పౌర్ణమి, కృష్ణపక్షమైతే అమావాస్య వస్తాయి. రోజుకు 12 డిగ్రీల మార్పుతో చంద్రుడు 15 రోజులకూ... అనగా ఒక పక్షానికి 180డిగ్రీలు పూర్తి చేసుకుంటాడు.

3) నక్షత్ర ప్రకారం గుర్తించే విధానం:

సూర్యుని చుట్టూ గ్రహాలు తిరిగే మార్గంలో స్పష్టంగా కన్పించే 27 అతి పెద్ద నక్షత్రాలను (అశ్వని మొదలు రేవతి వరకూ) యుగయుగాల క్రితమే హిందువులు గుర్తించారు. చంద్రుడు రాశి చక్రం మీదుగా ఈ నక్షత్రాలకు దగ్గరగా ఉంటున్నట్లుగా ప్రయాణిస్తూ ఉంటాడు. 27 నక్షత్రాల్లో ఒక నక్షత్రం నుండి మరో నక్షత్రాన్ని చంద్రుడు చేరే కాలాన్ని ''1రోజు''గా మనవారు గుర్తిస్తారు. ఏ నక్షత్రం వద్ద చంద్రుడు ఉన్నట్లుగా కన్పిస్తే, ఆ నక్షత్రం పేరుతో ఆరోజును చెప్తారు.

ఉదాహరణ : చంద్రుడు 'అశ్వని' నక్షత్రం వద్ద ఉన్నరోజును 'అశ్వని' అనీ, 'హస్త' అనే నక్షత్రంవద్ద చంద్రుడు కన్పించే రోజును 'హస్త' అనీ, 'రేవతి' వద్ద ఉంటే 'రేవతి' అనీ.... అలా వ్యవహరిస్తారు.

పై మూడు లెక్కల ప్రకారం 'రోజు పరిమాణం' ఇంచుమించు సమానంగానే ఉంటుంది.

పంచాంగం ప్రకారమైనా, మామూలుగానైనా సరే సూర్యోదయంతో 'క్రొత్తరోజు' ఆరంభించే పద్ధతే ప్రామాణికమైనది. ఎందుకంటే పండితులైనా, పామరులయినా చక్కగా గుర్తించగలిగే మార్పు ''సూర్యో దయం''. అందుచేతనే మన వాళ్ళు రోజు లెక్కకు ''సూర్యోదయాన్నే'' ప్రామాణికం చేశారు.

ఇక తిథి, నక్షత్రం అనేవి చంద్ర కళలను గూర్చీ, చంద్రుని నడకలను గూర్చీ తెలిపే ఖగోళ విజ్ఞాన విషయాలు. వీటిని ఎక్కువగా పండితులు మాత్రమే గుర్తించ గలరు. పండితులు వ్రాసిన పంచాం గాల ద్వారా పామరులు వాటిని గుర్తిస్తారు. సుముహూర్తాలూ, దుర్ముహూర్తాలూ, జ్యోతిషాలూ, మతసంబంధ కార్యక్రమాలూ, జనన-ఉపనయన-వివాహ-శ్రాద్ధకర్మలు మొదలైన ఎన్నో కార్యక్రమాలకూ తిథి, నక్షత్రాలను చూసుకోవడం హిందువుల ఆచారం.

పూర్వకాలాన గ్రీకులు, రోమనులు, పర్షియన్లు ''సూర్యోదయం నుండి మరో సూర్యోదయం'' వరకూ '1 రోజు'గా మనలాగే లెక్కించుకునేవారు. యూదులు, మహమ్మదీయులు, బోహీమియన్లు, ఇటాలియన్లు మాత్రం 'సూర్యాస్తమయం' నుండి సూర్యాస్తమయం' వరకూ గల కాలాన్ని '1 రోజు'గా లెక్కించుకునేవారు.

పూర్వం భారతదేశంలో రోజును ''60 ఘడియలుగా'' విడదీశారు. ఒక ఘడియకు 60 విఘడియలు, 1 విఘడియకు 60 పరఘడియలు, 1 పరఘడియకు 60 సూక్ష్మఘడియలు. ఆనాటి ఖగోళశాస్త్ర లెక్క ఇలా ఉండేదట. (1 సూక్ష్మఘడియ

అనగా 0.0067 సెకను) ఘడియ ఘడియకీ గంటలు కొట్టడం రాజధానీ నగరాల్లో జరిగేది. సామాన్య ప్రజానీకం మాత్రం రోజును ''8 ఝాములు''గా విభజించుకునేవారట. పగలు 4 ఝాములు, రాత్రి 4 ఝాములుగా లెక్కించుకునేవారట. మన పల్లెటూళ్ళలో ఇప్పటికీ ''ఝాములు'' అనే మాటను ఉపయోగిస్తూంటారు.

వారం

ఏడు రోజుల్ని ''1 వారం'' అంటున్నారు. ప్రస్తుతం ప్రపంచమంతా వారానికి 7 రోజుల లెక్కనే వాడుతోంది. జ్యోతిషగ్రహాల పేర్లతో వారానికి 7 రోజుల పద్ధతిని మొట్టమొదట నుండీ వాడుతూ వస్తున్నారు హిందువులు. మన పంచాంగంలోని 5 అంగాలలో 'వారం' అనేది ఒక అంగం. వారానికి ఏడు రోజులుగా లెక్కించిన మొదటి వారు బాబిలోనియన్లని కుహనా మేధావుల అసత్యవాదం.

పూర్వం ఒక్కొక్క దేశంవారు ఒక్కొక్క విధంగా వారానికి వ్యవధులు ఏర్పరచుకున్నారు. పశ్చిమ ఆఫ్రికాలో కొన్ని జాతులు వారానికి 4 రోజుల వ్యవధిని పాటించేవారట. యూరప్‌లో కొన్నిచోట్ల, ఆసియాలో కొన్ని చోట్ల, మధ్య అమెరికాలోనూ వారానికి 5 రోజుల వ్యవధిని పాటించేవారట. పురాతన చాల్డియన్ క్యాలెండరులో వారానికి 6 రోజులు కన్పిస్తున్నాయి.

7 రోజులవారం

జ్యోతిషగ్రహాల పేర్లతో హిందువులు ఏర్పరచిన 7 రోజుల వారాన్నే నేడు ప్రపంచం అంతా అనుసరిస్తోంది. భూమి మీద మనుషుల జీవితాలపై ఆకాశంలోని గ్రహతారకల ప్రభావం ఉంటుందనేది హిందువుల విశ్వాసం. దీని ఆధారంగానే గ్రహాల నడకలతో

ప్రాచీన హిందూ జ్యోతిష శాస్త్రవేత్తలు ''సూర్యుడు, చంద్రుడు, కుజుడు, బుధుడు, గురుడు, శుక్రుడు, శని, రాహువు, కేతువు'' అనే నవగ్రహాల్ని తమ జ్యోతిష శాస్త్రంలోకి తీసుకున్నారు. (నవగ్రహాలంటే సూర్యకుటుంబ నవగ్రహాలు వేరు, జ్యోతిషశాస్త్ర నవగ్రహాలు వేరు అని ఇక్కడ గ్రహించాలి)

రాహు కేతువులు ఛాయా గ్రహాలు కావున మన పూర్వీకులు వాటిని ప్రక్కన పెట్టి, మిగిలిన 7 జ్యోతిషశాస్త్ర గ్రహాల (సూర్యుడు, చంద్రుడు, కుజుడు, బుధుడు, గురుడు, శుక్రుడు, శని గ్రహాల) పేరిట 7 రోజులకూ

హిందువులు ఏర్పరచిన 7 రోజుల వారాన్నే నేడు ప్రపంచం

పేర్లు నిర్ణయించి ''7 రోజుల వారా''న్ని తయారుచేశారు. సూర్యుని పేరిట 'రవి వారం' అంటే 'ఆదివారం' అని నామకరణం చేశారు. ('రవి' అంటే సూర్యుడనీ, 'ఆది' అంటే మొట్టమొదటి అనీ అర్థం తెలుస్తూనే ఉంది) చంద్రుణ్ణి 'సోముడు' అని కూడా అంటారు. వారంలోని 2వ రోజును ఆయన పేరిట ''సోమవారం'' అన్నారు. కుజగ్రహానికి ''మంగళగ్రహం'' అని మరో పేరుంది. అందువల్ల 3వ రోజును ''మంగళవారం'' అన్నారు. తర్వాత బుధ గ్రహం పేరిట ''బుధవారం'', గురుగ్రహం పేరిట ''గురువారం'', శుక్రగ్రహం పేరిట ''శుక్రవారం'', శనిగ్రహం పేరిట ''శనివారం'' అని పేర్లు నిర్ణయించారు.

ఇలా వారంలోని ఒక్కొక్క రోజుకూ ఒక్కొక్క జ్యోతిష గ్రహాన్ని అధి దేవతగా నిలిపి ఆయా పేర్లు పెట్టారు. (ఆ యా రోజుల్లో ఆయా గ్రహాల ప్రభావం భూగోళంపై కాస్త హెచ్చుగా ఉండడం పూర్వీకులు గమనించారో ఏమో మరి! ఆ విధంగా పేర్లను నిర్ణయించారు) ఆది నుండీ జ్యోతిష శాస్త్రాన్ని రూపొందిస్తూ వచ్చిన హిందువులు ఈ విధంగా 7 రోజుల వారాన్ని రూపొందించగా, కొంతమంది కుహనా మేధావుల వాదం మరోలా ఉంది.

పాశ్చాత్య భావాలకు దాసులైన ఈ పెద్దమనుషులు ''ఈ 7 రోజుల వారం మొట్ట మొదటగా మెసపొటేమియాలో మొదలయిందనీ, వారంలోని 7 రోజులకూ పై విధంగా నామకరణాలు చేసినవారు చాల్డియన్‌లనీ'' వాదిస్తుంటారు. ప్రథమంగా జ్యోతిషశాస్త్రాన్ని రూపొందించిన వారే ఈ పద్ధతిని ఏర్పరచినట్లుగా స్పష్టమౌతోంది కదా! జ్యోతిషశాస్త్రాన్ని ప్రథమంగా రూపొందించినవారు హిందువులే! పైగా, వారం అనేది మన పంచాంగంలోని అంశం. మన పంచాంగ రచనా కాలానికి ఆ మెసపొటేమియన్లు గానీ, ఆ చాల్డియన్లుగానీ ఎక్కడున్నారని......?

వారంలోని 7 రోజులపేర్లూ హిందువుల జ్యోతిషగ్రహాలకు చెందినవి.. సూర్యచంద్రులను (జ్యోతిషపరంగా) గ్రహాలలో లెక్కించే పద్ధతి కేవలం హిందువులదే! అటువంటి పద్ధతి ఏ విదేశీజాతిలోనూ లేదు. దీన్నిబట్టి కూడా వారంలోని 7 రోజుల పేర్లనూ హిందువులే నిర్ణయించారని చెప్పగలం. (సశేషం)

సందేహాలకు సమాధానాలు

నిర్వహణ: ఋషిపీఠం

బాలసుబ్రహ్మణ్యం ఒంగోలు

ప్ర. ఈ మధ్య ఒక సంస్థవాళ్లు వేదాలలో దేవుడు, దైవ పూజ లాంటివి లేవనీ, ప్రకృతి శక్తులను ఉదాత్త భావాలతో గానం చేశారనీ – ఒక సభలో చెప్పగా విన్నాను. అగ్ని, వాయువు వరుణుడు లాంటివారి ప్రసక్తే తప్ప, శివ, విష్ణు శక్తి లాంటివి లేవని వాళ్లు చెప్పారు. మానవ మేధతో స్వప్రయోజనాల కోసమే దేవుడ్ని సృష్టించారనీ, అది మూఢనమ్మకమనీ కూడా అన్నారు. ఈ దేవుడమ్మలూ, దేవుడయ్యలూ మోసాలనీ చెప్పారు? నిజంగా దేవపూజల ప్రసక్తి వేదాలలో లేదా?

జ. ఆ చెప్పినవాళ్లు ఎక్కడో ఏవో కొన్ని అరకొర విజ్ఞానపు వ్యాసాలను చదివేసి మిడిమిడి జ్ఞానంతో ఆడిన మాటలే ఇవి.

ఒక శాస్త్రం గురించి మాట్లాడేముందు – ఆ శాస్త్రానికి సంబంధించిన పారిభాషిక పదాల అవగాహనను మొదలుకొని, ఆ శాస్త్ర సంప్రదాయం తెలిసి, అధ్యయనం చేసి అప్పుడు మాట్లాడాలి.

కేవలం కొన్ని ఉటంకింపులు నోటపట్టి మాట్లాడ్డం సరిపోదు. దేవుడమ్మలూ, దేవుడయ్యలూ మోసాలేనని మన సంస్కృతి మీద అవగాహన ఉన్న ఎవరైనా అంగీకరించి తీరతారు. ఎంత గొప్ప పురుషుడినైనా 'దేవుడు' అని ఆరాధించడం అజ్ఞానమే. గొప్పవాడిగా గౌరవించడం మటుకు చాలు. ఈ రకమైన అజ్ఞానపు ఆరాధనని వేదసంస్కృతే నిరసించింది.

ఇక దైవం అంటే అర్థం ఏమిటి? ఒకే విశ్వచైతన్య శక్తి, ఉపాసనకై వివిధ రూపాలుగా ఆవిర్భవించిందనీ, ఆ రూపాలూ తాపసులైన ఋషులకు గోచరించిన విధానం వేదాలలోనే ఉంది. అవి అర్థం చేసుకోవాలంటే, దుర్భావ దూషితంకాని మనస్సు, ఏకాగ్రమైన శ్రద్ధతో కూడిన అధ్యయనం అవసరం.

'ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే-'

'వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తం' -వంటి మంత్రాలే కాక, ఋగ్వేదం మొదలుకొని అనేక విష్ణుసూక్తాలు ఉన్నాయి. మంత్ర, ఉపాసనాదులకు సంబంధించిన అథర్వణవేదంలోనూ అనేక రహస్యాలు చెప్పబడ్డాయి.

'నీలగ్రీవో విలోహితః'

'పినాకం బిభ్రదాగహి', 'నమశ్శివాయ చ శివతరాయ' మొదలైన శివరూపాలు, శివ మంత్రాలూ వేదాలలో చెప్పబడ్డాయి.

'తాం మ ఆ వహ జాతవేదో లక్ష్మీం',

'శ్రియం దేవీం', 'హిరణ్యవర్ణాం', సువర్ణరజత స్రజాం', 'అహం రుద్రేభిర్వసుభిశ్చరామి' - వంటి దేవీ సంబంధ సూక్తాలూ వేదాల్లో వేవేలు. ఇంకా కేనోప నిషత్తు, భావనోపనిషత్తు వంటి వేదభాగాలలో దేవీ ప్రభావం చెప్పారు.

'గణానాం త్వా', 'మహాన్‌హస్తీ', 'ఏకదంతాయవిద్మహే'- వంటి గణపతి మంత్రాలూ ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మన మతంలో నున్న దేవతా రూపాలన్నీ వేదాలలోని ఉపాసనకాండలో చెప్పినవే. కంటికి కనబడే అగ్ని, నీరు మొదలైన వాటిని దర్శించడం కాదు వేదమంటే. వాటివెనక భౌతిక దృష్టికి గోచరించని దేవతాశక్తుల్ని చూసి, వాటిని భగవచ్చైతన్యంగా దర్శించినదే వేదం.

వైదికమైన సంస్కారంతో చూస్తే ఏది మూఢనమ్మకమో నిర్ణయించగలం. అరకొర చదువులకి అన్నీ మూఢాలే.

అందుకే అల్పజ్ఞాని అర్థం చెప్పడానికి వస్తే వేదమాత భయపడుతుందన్నారు పెద్దలు.

శిక్ష, వ్యాకరణం, ఛందం, నిరుక్తం, జ్యోతిషం, కల్పం - అనే షడంగాలలో నైపుణ్యం ఉన్నవాడే వేదానికి అర్థం చెప్పగలడు.

వీటితో పురాణసంప్రదాయం తెలియాలి. ఇవేవీ మనం చేయలేకపోతే, అలా చదువుకున్న పెద్దలదగ్గర వినయంగా విద్య నేర్చుకోవాలి. శిక్షణే లేకుండా, జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధులై మిడిసి పడితే చాలదు.

'బిభేత్యల్పశ్రుతాత్ వేదం మామయం ప్రహరిష్యతి'-

'అల్పజ్ఞానివల్ల తన హృదయమే దెబ్బ తింటుందని వేదం భయపడుతుంది'

'యజామహే' - అంటే అర్చిస్తున్నాననే అర్థం. ఈ అర్చనావిధానమూ వేదవిహితమే.

'త్ర్యంబకం' లాంటి దేవతామూర్తులు ఋగ్వేదంలోనే చెప్పబడ్డారుకదా.

'దేవపితృ కార్యాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్' - దేవపితృ కర్మలలో ఏమరపాటు కూడదు - అంటూ వేదమే దైవోపాసన చెప్పింది.

'తస్య తే భక్తి వాంసః స్యామ' - ''దైవమా! మేము నీభక్తులం'' అని వేదమే దైవభక్తిని పేర్కొంది.

'అర్చత' అని దేవతార్చనని ప్రబోధిం

చింది వేదమే. వేదవేదాంగజ్ఞులైన పెద్దలం దరూ, దేవతారాధనలతో పునీతులయ్యారు, అవుతున్నారు. వాటి రహస్యాలేమిటీ అని ఆలోచించడం మాని, అనూచానంగా వస్తున్న ఒక మహద్విషయాన్ని, అవగాహన రాహిత్యంతో, కాదనడం - మూసుకున్న మేధకి నిదర్శనం. ఆచరించేవాడికే అవగాహన కలుగుతుంది. అలాంటి అనుష్ఠానంతో కూడిన ఆలోచనకే సత్యం దర్శనమిస్తుంది.

కె.రమాదేవి రాజమండ్రి

ప్ర. శృంగేరీ, పూరీ, బదరీ, ద్వారక - ఇవే శంకరపీఠాలనీ, కాంచీపురం శంకరపీఠం కాదనీ కొందరి వాదనలు విన్నాం. అవి నిజమేనా? శంకరులకాలం విషయమైకూడా అనేక భేదాభిప్రాయాలు పీఠాధిపతుల్లోనే ఉన్నాయి. వీటన్నిటినీ ఏమిటంటాం? ఇన్ని గందరగోళాల మధ్య వైదికమతం గతిఏమిటి?

జ. కాంచీపురంలో శంకరపీఠం 'లేద'ని ఎన్ని వాదనలున్నాయో, 'ఉందనీ' అన్ని వాదనలున్నాయి. 'ఉంద'న్న వాదననే 'బెనిఫిట్ ఆఫ్ డౌట్' నియమం ప్రకారమైనా అంగీకరించాలి.

పైగా అది లేదని వాదించినంత మాత్రాన సాధించేది ఏముంది? ప్రధానం - శంకరుల హృదయం, వారి వాఙ్మయవైభవం, వారి వైదిక మతప్రతిష్ఠాపన కర్తవ్యం. అవి నెరవేరాలి. వాటికి కాంచీపీఠం, శంకర సంప్రదాయ పద్ధతులలో కృషిచేస్తోంది. ప్రజలు శంకరభావనతో గౌరవిస్తున్నారు. ఇది ఆగదు. కనుక వాదనలనవసరం. ఇలాంటి భేదాభిప్రాయాలకు చోటివ్వడం సంకుచితత్వానికి నిదర్శనం. ఇది సమూలంగా మన సంస్కృతికే విఘాతం.

శ్రీశ్రీశ్రీ కంచి మహాస్వామి చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామివంటి మహాత్ముల ఉనికి మాత్రం చేత కాంచీ శంకరమఠం ఎంతగా ప్రజల్ని చైతన్యవంతం చేసిందో, ఆ మహర్షి బోధనల బలిమి ఎంతటిదో అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఆ మార్గంలోనే ఇప్పటి కంచి జగద్గురువులూ జాతిని జాగృతం చేస్తున్నారు.

ప్రతి శంకరపీఠంలోనూ మహాయోగులూ, వేదమూర్తులూ, ఆదిశంకర విభూతి కలిగిన వారే అధిపతులయ్యారు, ఇప్పుడూ అధిపతులుగా ఉన్నారు. వారందరినీ వేదధర్మ మార్గనిష్ఠులంతా జగద్గురు స్థానంలో ఉంచి నమస్కరించవలసిందే. చిన్నచిన్న భేదాభిప్రాయాలు వ్యక్తిగతాలు. వాటివల్ల మూలలక్ష్యానికి ప్రమాదం లేదు.

శంకరుల కాలం ఏదైనా, వారు కాలాతీతులు. వారి ధర్మం సార్వకాలికం. అది మనకు ముఖ్యం. అంకెల గోలలు అనవసరం. ఏ గందరగోళమూ ఇక్కడ లేదు. పీఠాలెన్నో ఏనాడో సమన్వయానికి వచ్చి ఉన్నాయి.

"భగవత్పాదానాం కాలవిషయే చరిత్ర విషయేచ సన్త్యస్మాకం మత భేదాః। పరంతు తానత్ర చర్చితుం వయం నేచ్ఛామః। అస్మాచ్ఛిష్యలోకానపి తాదృశ చర్చాణామవకాశ ఇతః పరం నదేయ ఇతి ఆదిశామః।"

"భగవత్పాదుల కాలవిషయంలోనూ, చరిత్ర విషయంలోనూ మాకు మతభేదములున్నవి. అయితే వాని గురించి చర్చించేందుకు మేము ఇచ్చగించడం లేదు. మా శిష్య లోకము కూడా ఇప్పటినుండి అటువంటి చర్చలకు తావీయరాదని ఆదేశించుచున్నాము."

"సర్వేపి శంకరాచార్యాః దేశే శాంతి పరిరక్షణాయ లోకక్షేమాయచ మిలిత్వా ప్రయత్నిష్యామహే।"

శంకరాచార్యులమందరమూ దేశములో శాంతి పరిరక్షణకు, లోకక్షేమమునకు కలిసి ప్రయత్నిస్తాము.

(27.6.1993న శృంగేరిలో జరిగిన శంకరాచార్యుల సమావేశంలో శృంగేరీ, కంచి, బదరి, ద్వారకా, పూరీ శంకరాచార్యులు చేవ్రాళ్ళు చేసిన సంయుక్త ప్రకటన - తత్త్వలోక జూన్ జూలై 1993)

పైగా ఆదిశంకరులే - కొన్ని హెచ్చరికలు చేశారు.

కలహాంగార సపత్నిరతస్తాం పరివర్జయేత్
పరస్పర విభాగేతు ప్రవేశో న కదాచన ॥
(మఠామ్నాయః)

"కలహాగ్నికి కారణమైన నియమోల్లంఘనాన్ని వదలిపెట్టాలి. ఒకరి విభాగంలో ఒకరు ప్రవేశించరాదు" అని శంకర మఠాల నియమం.

వీటిని వేటినీ మనం విస్మరించరాదు.

చతురామ్నాయపీఠాలకూ, కాంచీపుర శంకర పీఠానికీ, ఆ అయిదు పీఠాల జగద్గురువులకూ మనసా శిరసావచసా ప్రణామ సహస్రాలు.

జె.లక్ష్మీదేవి ప్రొద్దుటూరు

ప్ర. 'భగవంతుడు', 'భగవతి' అంటే అర్థం ఏమిటి?

జ. **ఐశ్వర్యస్య సమగ్రస్య వీర్యస్య యశసః శ్రియః।
జ్ఞాన వైరాగ్యయో శ్చైవ షణ్ణాం భగ ఇతీరణా॥**

1. సమగ్రమైన ఐశ్వర్యం, 2. వీరం, 3. యశస్సు, 4. శ్రీ (ప్రభ), 5. జ్ఞానం, 6. వైరాగ్యము - ఈ ఆరుగుణాలూ ఉన్నవాడు భగవంతుడు. దీనికి స్త్రీరూపమే 'భగవతి'. ఇదేకాక మరో అర్థం కూడా ఉంది.

**ఉత్పత్తిం ప్రళయం చైవ
భూతానా మాగతిం గతిమ్ ।
వేత్తి విద్యామవిద్యాం చ
స వాచ్యో భగవానితి ॥**

1. సృష్టి, 2. ప్రళయం, 3. ప్రాణుల రాక, 4. పోక, 5. విద్య (మోక్షం), 6. అవిద్య (బంధనం) - వీటిపై అధికారం గలవాడు 'భగవంతుడు'. (స్త్రీరూపం - భగవతి). ✷

అమ్మ - ఆవు

'బిస్సి'

మద్రాసులో మైలాపూరు కపాలీశ్వరునికి భక్తులు సమర్పించిన ఆవులను వేలం వేయడానికి దేవాలయ అధికారులు నిర్ణయించారు. ఆ ఆవులు చివరిగమ్యం కబేళాసే అని గ్రహించిన ఒక సంఘం వారు ఆ ప్రయత్నాన్ని అడ్డగించారు. వట్టిపోయిన ఆవులను మేమేం చేయాలని ప్రశ్నించారు ఆలయ అధికారులు.

అసలు మంచి ఆవులను పరిరక్షించడానికి కూడా సరిఅయిన వ్యవస్థ వారికి లేదు. వచ్చిన డబ్బంతా సిబ్బంది జీతానికి, ప్రభుత్వంలో దేవదాయ శాఖని నిర్వహించడానికే సరిపోతుంది. ఇలాంటి గోశాలలు నిర్వహించడానికి పాపం వారికి డబ్బు ఎక్కడ్నుంచి వస్తుంది? పోనీలే! కంచి పీఠమువారు కొన్ని గోశాలలను నిర్వహిస్తున్నారు కదా! అదీకాక ''ఎవరు గోవుల్ని పోషించలేకపోయినా మాకు పంపండి. కష్టమో, సుఖమో మేము పోషిస్తా'' మని ఆ పీఠాధిపతులు ఒక బహిరంగ ప్రకటన కూడా చేసి ఉన్నారాయె. వారికి పంపవచ్చు కదా... అన్నారు సమితి వారు. ''అలా అని కంచి మఠం నుండి మాకు నివేదన పత్రం రాలేద''న్నారు మాననీయులైన కమీషనర్ గారు. ఇది ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వచ్చిన వార్త. ప్రస్తుతానికి వేలం నిరవధికంగా వాయిదా వేసినట్లు తెలిసింది అనుకోండి.

కబేళాలకు వెళ్లే అవకాశం ఉన్నప్పుడు, ఆవును తల్లిగా భావించే ధర్మమునకు చెందిన హిందూ దేవాలయాధికారులు, అట్టి ఆవులను వేలం వేయడం ఉచితమా? మరి ఏం చేయాలి అంటే - 1) ముసలి ఆవుల్ని, ఒట్టిపోయిన ఆవుల్ని పోషించే శక్తి, మనస్సు లేకపోతే (ధర్మపరంగా అయితే అలా పోషించే కర్తవ్యం ఈ దేవాలయానికి ఉంది) మేము అసమర్థులము. అభిషేకానికి పాలు మాత్రం దానం చేయండి. విభూతికి పేడ మాత్రం దానం చేయండి, ఆవులను మాత్రం ఈయ వద్దు అని అసహాయ ఆక్రందన చేయాలి.

2) ఇలాటి ఆవులను సగౌరవంగా ఆదరంగా చూసే సంస్థలను (అదృష్టవశాత్తు ఇంకా కామకోటి పీఠం వంటి కొన్ని సంస్థ

లున్నాయి) అర్థించి ఈ ఆవులను అక్కడకు పంపించాలి.

అసలు అర్థం కాని విషయమింకొక్కటుంది. అసమర్థులైన వారు ఈ అవులను రక్షించే సమర్థులను అర్థించాలా? లేక వారే వీరికి నివేదన పత్రం పంపాలా? ఎవరు ఎవరిని అడగాలి? దిలీపుని నుండి శివాజీ వరకు గోవును కామధేనువులా, కన్నతల్లిలా ఆదరించిన దేశం ఇది. ఇట్టిదేశంలో ఒక ధార్మిక సంస్థ చేయాల్సిన పనా ఇది! ఈవార్తను చదువుతున్నపుడు, కంచి మహాస్వామి వారితో మా అనుభవం గుర్తుకు వస్తోంది.

మా దొడ్లో, అనేక ఆవులుండేవి. మా నాన్నగారికి మా దొడ్లో పుట్టి పెరిగి, ఈనిన ఆవును మహాస్వామి వారికి ఇవ్వాలని కోర్కె. ఆయన కోరిన ప్రకారమే మా దొడ్లో పుట్టి పెరిగిన ఆవు ఈనవోపింది. అయితే ఈనే సమయానికి దూడ కడుపులో అడ్డం తిరగడంతో ఆవుని పశువుల డాక్టరు వద్దకు తోలుకొని వెళ్లారు. మనసు ఉండబట్టుకోలేక మా నాన్నగారు కూడా వెళ్లారు. డాక్టరుగారు దూడని గర్భంలోనే కత్తిరిస్తే కానీ గర్భం నుండి బయటకు లాగటానికి కుదరదనీ, లేకుంటే తల్లి ప్రాణానికి ముప్పు అనీ చెప్పారు. ఆవు ఆక్రందనలతోనే మనసు కరిగిపోయిన నాన్నగారు ఈ వార్త వినడంతో కళ్ళనుండి బొటబొట నీరు కారాయి. ఎదురుగుండా దేదీప్యమానంగా ప్రకాశిస్తున్న చంద్ర బింబంలో చంద్రశేఖరుని (స్వామివారిని) ధ్యానించి, ''స్వామీ! ఆవూ దూడా క్షేమంగా ఉండాలి. దూడ పెయ్యదూడయిఉండాలి. నేను మేడి ఈనిన తరువాత దూడతోసహా తమకు సమర్పించుకోవా''లని ప్రార్థించారట. ఒక తెగింపు వచ్చింది. డాక్టరుగారితో దూడను లాగడానికి ప్రయత్నించమన్నారు. ఆశ్చర్యంగా కథ సుఖాంతమయింది. ఆవూదూడా క్షేమంగా ఉన్నాయి.

ఆ దూడ నాల్గు సంవత్సరాలయినా పొల్లలేదు. చూడడానికి కామధేనువులా ఉండేది. ఇక లాభం లేదనుకొని అమ్మివేసి, ఆరోజుల్లోనే నాలుగు వందల రూపాయలు వస్తే, అవి పుచ్చుకొని, స్వామివారిని శివస్థానంలో దర్శించి విషయం వివరించి పైకం స్వామి ముందుంచారు మానాన్నగారు.

స్వామివారు డబ్బునూ, మానాన్నగారి

ముఖాన్ని మార్చి మార్చి చూశారు. ''ఆదూడ పొల్లలేదని నీవే చెబుతున్నావు. కొన్న వానికి ఏమి లాభమనే విషయం నీవాలోచించావా? ఒకటి సరుకు మోయడానికి ఉపయోగించాలి. ఒకవేళ వాళ్ళు దాన్ని వధించినట్లయితే? ఆ దూడ మాంసమును అమ్మిన డబ్బు నాకు సమర్పించినట్లవదా? అక్కరలేదు. నాకిస్తానన్న దూడ, అది పొల్లకపోతే మాత్రం నీవెందుకు అమ్మాలి? నాకు ఆ దూడే కావాలి. వెతికి పట్టుకురా'' అన్నారు.

మా నాయనగారు, అన్నయ్యలూ ఊరు వెంబడిపడి అన్వేషణ మొదలు పెట్టారు. మేమమ్మిన వాని దగ్గరకూ, అతను అమ్మినవాని వద్దకూ, ఈ విధంగా.

ఈ లోగా స్వామివారు ఊరుకోలేదు. విజయవాడ సమీపం నుండి ఎవరు దర్శనానికి వెళ్లినా, వాళ్లకి ఈ కథంతా చెప్పి, అన్వేషణ ఎంతవరకూ వచ్చిందో స్వయంగా చూసి వర్తమానం పంపమని చెప్పేవారు.

చివరికి ఒక లంబాడీ తండావారు మా దూడను కొన్నారని తెలిసింది. వీరు ఆవును చంపరు. ప్రాణం కుదుటపడినా, వీరు సంచారజీవులు కదా! ఎక్కడని వీరిని పట్టుకోవడం? పాలుపోలేదు. ఈ లోగా స్వామివారే శ్రీమాగంటి సూర్యనారాయణ గారిద్వారా కబురు చేశారు. ''అమ్మివేసిన దూడగురించి ఇక చింత పడనవసరము లేదు. ఆ డబ్బుతో ఇంకోదూడను కొని, మేపి, ఈనిన తరువాత మఠమునకు తోలవలసినది. ఇంకెప్పుడూ ఆవుల్ని అమ్మరాదు.'' అదీ సందేశ సారాంశము. తదాదిగ మా ఇంట్లో ఆవుల్ని ఎప్పుడూ అమ్మలేదు. మందపెరిగితే మేపుకొంటారని నమ్మకం ఉన్నవారికి బహుమానంగా ఇవ్వడమే.

ఈకథను, నేను మద్రాస్‌వచ్చిన క్రొత్తలో, ఏదో పనిమీద కలిసిన ఒక ఉన్నతాధికారికి, పని అయిపోయిన తరువాత, మాటల సందర్భంలో చెపుతున్నాను. ఆయన సన్నగా మొదలయిన ఏడుపు నాపుకోలేక గదంతా ప్రతిధ్వనించేలా పెద్దపెట్టున ఏడ్వనారంభించాడు. నేను విస్తుపోయాను. తమాయించుకొన్న తరువాత ఆయన చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

ఆయన వాళ్ల నాన్నగారికి సీమంత పుత్రుడు. చిన్నతనంలోనే భార్య పోయింది, ఏడాది పిల్లను వదిలి. ఈయనకు ఆ ప్రథమ కళత్రం మీదా; తద్వారా ఈ పిల్లమీదా ఇనుమిక్కిలిగా ప్రేమ, అందువల్లనే రెండో పెళ్ళి చేసుకోలేదు. తమ్ముళ్లకు, చెల్లెళ్లకు చదువు, పెళ్ళిళ్ళు, కాన్పులు అన్నీ ఈయనే చూశాడు. అయినా వారికి కృతజ్ఞత లేదు. పోనీ వారయినా సుఖంగా ఉన్నారా అంటే జీవితంలో వారికీ ఏదో ఒక అసంతృప్తి, లోటు. దీనికి తోడు ఈయనతోనే ఉంటూ ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సమస్యను సృష్టించే పిచ్చి తమ్ముడొకడు. జీవితంలో శాంతి అనేదే కరువయిపోయింది. ఈయన తాతలకాలం నుండి ఈ స్వామివారు వారికి ఇలవేలుపు.

ఒకరోజున స్వామివారి వద్దకు పోయి, ''స్వామీ! మాతాత దగ్గర్నుంచి మిమ్మల్ని ఆశ్రయించి ఉన్నాము. ఏదో కొద్దోగొప్పో కుదిరినంతమేర ధర్మంగానే బ్రతుకుతున్నాము అయినా నాకింత కష్టాలనిస్తున్నారే'' అని నిలదీశాడు. స్వామి కనులతో కరుణను వర్షించారు. సమాధానం చెప్పలేదు. వీనికీ సమాధానం కుదరలేదు. దూరంగా ఒంటరిగా కూర్చుని బాధపడుతూనే ఉన్నాడు. రాత్రితొమ్మిది గంటలపుడు స్వామివద్ద నుండి కబురు వచ్చింది.

నమస్కారం చేసి నుంచున్నాడు. ''మీ నాన్న చేసిన ఉద్యోగం ఏమిటి'' అని ప్రశ్నించారు స్వామి. పుదుక్కోట సంస్థానంలో పశువుల డాక్టరని సమాధానం. ''అది సరి! తరువాత పిల్లలంతా పెద్దవాళ్లవుతున్నారు, జీతం చాలడం లేదని పూనాలో ఆంగ్లేయుల వద్ద కొలువు చూసుకొన్నాడు. నేను వద్దని చెప్పినా వెళ్ళి చేరాడు. అక్కడ ఆయన ఉద్యోగ బాధ్యత ఏమిటో తెలుసునా?'' అని స్వామివారి ప్రశ్న. తెలియదని బదులిచ్చాడు. ''మీనాయన ఆంగ్లేయ ఉన్నతాధికారుల వినియోగానికి నిర్దేశించిన ఆవులను పరీక్షించి "Fit for consumption" అని యోగ్యతా పత్రికనిచ్చేవాడు. ఆరునెలల తరువాత మనసుకు కష్టంగా ఉండి ఉద్యోగం మాని వేశాడనుకో! ఆ పాప పరిహారం కోసం ఊరూరా తిరిగి వేలాది సార్లు శంకర విజయం ప్రవచనం కూడా చేసేవాడు. అయినా....'' అంటూ అర్థంతరంగా ఆపి మౌనంలోనికి జారుకున్నారు. ఉన్నతోద్యోగికి తన దుఃఖ కారణం తెలిసింది. అలాటికథే వినడంతో దుఃఖమిప్పుడు పెల్లుబికింది.

ఇంకోసారి శివస్థానంలో ఉండగా ఎంతో దూరం నుంచి ఒక ఆవును ఎవరో లారీలో తీసుకొని వచ్చారు. అదెంతో డస్సిపోయినట్లు కన్పించింది. క్రిందికి దింపగానే 'అంబా' అంటూ ఆక్రోశించింది. ఆ రోజుల్లో గది లోంచి బయటకు వచ్చేవారు కారుస్వామి. అయినా ఆవు ఆక్రోశాన్ని విని పరుగు పరుగున బయటకు వచ్చి ఆవుచుట్టూ ముమ్మారు ప్రదక్షిణం చేసి, గోపంచితం శిరస్సుమీద ప్రోక్షించుకొని నమస్కారం చేసి కంపిత స్వరంతో ''మఠం క్షేమంగా ఉండాలి. పీఠాధిపతులు (జయేంద్రులవారు) క్షేమంగా ఉండాలి. దేశం క్షేమంగా ఉండాలి'' అంటూ ప్రార్థించారు. ఇంకా నేను స్వయంగా చూసినవే ఇలాటి సన్నివేశాలు అనేకం ఉన్నాయి.

మహాత్ములు గోవుపై అంత గౌరవం, ఆదరం చూపారు. కామధేనువుగా పరిగణించారు. ఒక దూడ మరణించడానికి కారకుడని, మనునీతి చోళుడు, తన కుమారునికే మరణదండన విధించిన దేశమిది. అలాటిది అనేక వేల గోవులు కబేళాలకు తరలించబడుతుంటే, నిరోధించడానికి, ఉడతా భక్తిగా మన ప్రయత్నం మనం చేయకపోతే అది ఈ జాతి పాలిట శాపంగా పరిణమిసుంది. ✸

మీ మాస పత్రికలో భారతీయ సంస్కృతి సంప్రదాయాల గురించి పురాణేతిహాసాలు, రామాయణ మహాభారతంలోని విషయాల గురించి ప్రచురించి - శుష్కించి పోతున్న మన దేశ సనాతన సాంప్రదాయాన్ని పునఃప్రతిష్ఠింపజేయడానికి మీరు చేస్తున్న కృషి అద్వితీయం, అమోఘం. జ్యోతిషం, వ్యాకరణాది శాస్త్రాలలో నిగూఢమై వున్న సమస్త విషయాలను తెలియజేస్తున్న మీ ఋషిపీఠం మానస పత్రిక ''సరస్వతీ మాత మానస పుత్రిక'' గా భారతమాత కీర్తికిరీటంలో మణిరత్నంలా వెలుగొందాలని కోరుకుంటున్నాను.

యల్లంభట్ల వెంకటేశ్వరశర్మ · రాజవరం

బాలబాలికలకు (15 సం॥లోపు వారికి) విజ్ఞానం పోటీ శీర్షిక నిర్వహిస్తూ, హిందూ సంస్కృతిని పరిరక్షిస్తూ మీరు ప్రచురిస్తున్న ఋషిపీఠం మానస పత్రిక నిజంగా అభినందనీయం. ఆర్ష సంస్కృతికి అద్దం పట్టుచున్నదనుటలో అతిశయోక్తి కాజాలదు. ప్రతిమాసంలోని ప్రముఖ దేవతా మూర్తులను ముందుగానే జ్ఞప్తిచేస్తూ, వాటిని ఆచరించుటకు ప్రేరేపించుట సమంజసం.

విద్వాన్ శివశ్రీలేఖ కడప

మీరు 'ఋషిపీఠాన్ని' అందరికీ అందించడానికి చేస్తున్న కృషికి నాహృదయ పూర్వకమైన అభినందనలు. 'భారతీయ మానస పత్రిక' అనడం ముమ్మాటికి నిజం. చక్కని తెలుగులో, భారతీయ సంస్కృతిని అన్నికోణాలనుంచి అందిస్తున్న మీ కైంకర్యానికి నా సహాయ సహకారాలు తప్పక లభిస్తాయి. అమూల్యమైన విషయాలు

వుండటం చేత మేము జాగ్రత్తగా దాచుకోవలసిన పుస్తకం ఇది. మీ సత్కార్యానికి భగవత్కృప మీకెప్పుడు లభించాలని మనసా వాచా కర్మణా ప్రార్థిస్తున్నాను.

డా॥ సెల్వి.పి.ఉమ దిండిగల్

''సనాతన మహాసామ్రాజ్యపట్టాభిషేకం'' లో శ్రీవిశ్వనాథశాస్త్రిగారు మన మత సంస్కారం గురించి చక్కగా రాస్తూ లేవనెత్తిన కొన్ని ప్రశ్నలు అందర్నీ ఆలోచింపచేసే విధంగా వున్నాయి. అన్ని శీర్షికలు పత్రికకు మరింతగా అందాన్ని చేకూరుస్తున్నాయి.

మూల్పూరు నరసింహారావు విజయవాడ

అక్షరామోదం

బ్రహ్మ మానస పుత్రికలాంటి
భారతీయ మానస పత్రిక
మాసపత్రిక ఋషిపీఠం!
ఈ పుణ్యభూమిలో విస్తరించిన
సంకర నాగరికతా వక్రవాదాల
విషవృక్ష శాఖల్ని ఖండించి
సర్వజన సమ్మతమైన భారతీయతని
పునఃస్థాపించడానికై
ఆవిర్భవించిన
ఆధునిక శంకరాద్వైత శారదా పీఠం!
ఆంధ్రపత్రిక, భారతిలాంటి
మంచి పత్రికల్ని ముంచివేసిన
తెలుగువాడి అభిరుచి ఏమిటో
తెలిసికూడా
తెగించి ఈ పత్రికని తీసుకొచ్చిన
ప్రచురణకర్త ప్రసాద్‌గారి కృషి,
కవిగా - అందునా - సినీ కవిగా
కీర్తి శిఖరాలు అందుకుంటూనే
సంపాదకత్వ బాధ్యతల్ని
సమర్థంగా నిర్వహిస్తున్న
షణ్ముఖశర్మగారి శేముషి
నిజంగా అభినందనీయం!
పరిమళించాలి మళ్లీ
ఈ నేలలో, గాలిలో
ఆరోగ్యకరమైన
ఆర్ష సంస్కృతీ సంప్రదాయం!
ఇది
ఉపద్రష్ట ముఖరితమైన
సామవేదం!
అందుకే
అభిమాన పురస్కృతమైన
ఈ అక్షరామోదం!

కాసల నాగభూషణం

మా వీధిలో నూతనంగా భవ్యమైన దివ్యమైన దేవాలయం నిర్మించి శ్రీవిద్యాగణపతిస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠించినారు. ఋషిపీఠంలో 'సంకష్టహరచతుర్థి' ప్రచురించినప్పటినుండి ప్రతిమాసం భక్తిశ్రద్ధలతో వేడుకగా వైభవంగా జరుపుకొనుచున్నాము. 'సంకష్టహర చతుర్థి' గురించి ప్రచురించినందులకు ధన్యవాదములు.

ఎ.ఎమ్. ప్రసాద్ నెల్లూరు

జూన్ 2000

ఈనెల విశేషాలు

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తి శర్మ

ముఖ్యదినాలు

2 నర్మదానదీ పుష్కర ప్రారంభం

12 ఏకాదశి, నిర్జలైకాదశి

13

15 మిథున సంక్రమణం

16 జ్యేష్ఠ పూర్ణిమ

30 మాస

✷ 2 నర్మదానదీ పుష్కర ప్రారంభం

గంగేచ యమునే చైవ
గోదావరి సరస్వతి ।
నర్మదే సింధు కావేరి
జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥

మహా పుణ్య నదులలో ఒకటి నర్మదను నిత్యం మనం సంస్మరిస్తాం. ఈ మహానదికి పుష్కరాలు ఈరోజు నుండి ప్రారంభం. నర్మదలోని శిలలన్నీ శివస్వరూపాలుగా పూజ్యాలని శాస్త్రవచనం. పుష్కర సమయంలో నర్మదా స్నానం విశేష ఫలప్రదం.

✷ 12 నిర్జలైకాదశి

ఈ ఏకాదశి నాడు, చేయగలిగినవారు ఈ వ్రతాన్ని చేయవచ్చు. నిత్యం చేసే ఆచమనాదులందు తప్ప ఇతరంగా నీటిని తాగకుండా ఈరోజున ఉపవాసముంటే, పన్నెండు ఏకాదశులందు ఉపవాసమున్న ఫలం లభిస్తుంది. ఈ రోజున విష్ణుపూజ చేసుకొని, ద్వాదశి నాడు విష్ణు ప్రీతిగా, సువర్ణం, శర్కర (చక్కెర), ఉదకుంభ (నీటికలశం) దానం చేయాలి.

✷ 13 ద్వాదశి

ఈ రోజున గంగావతరణం జరిగిన రోజు. ఈ దినాన గంగా స్నానం, లేదా సమీప నదిలో స్నానం చేసి గంగాదేవిని తలచుకొని నమస్కరించాలి. ఈ తిథి నాడే కూర్మావతారం జరిగినది. కనుక కూర్మమూర్తిగా నారాయణుని అర్చించుతారు.

✷ 15 మిథున సంక్రమణం

సూర్యుడు మిథున రాశిలో ప్రవేశించే పుణ్య సమయం. ఈ సంక్రమణ వేళలో భగవదారాధన, విష్ణు సహస్ర నామ స్తోత్రాదుల పారాయణం విశేష ఫలాన్నిస్తాయి.

ఈ రోజున జలదానం చేయాలి. జ్యేష్ఠ మాసాన కూడా నీటిని విశేషంగా దానం చేయడం ఉత్తమం.

✷ 16 జ్యేష్ఠ పూర్ణిమ

ఈ రోజున తిలలు దానమిస్తే అశ్వమేధ ఫలం సిద్ధిస్తుందని ధర్మశాస్త్ర వచనం.

జ్యేష్ఠా నక్షత్రంతో కూడిన ఈ పూర్ణిమ యందు గొడుగు, పాదరక్షలు దానం చేస్తే ఆధిపత్యం లభిస్తుంది. ఈ తిథినాడే వట సావిత్రీ వ్రతాన్ని స్త్రీలు ఆచరిస్తారు.

ముఖ్యంగా - ఈ జ్యేష్ఠ మాసంలో చందనం, విసనకర్ర, నీటికుంభం దానం చేయడం త్రివిక్రమ ప్రీతి - అని 'ధర్మసింధు సారం' చెపోంది. ✷

మహాభారత ప్రశ్నోత్తరి - 8కి జవాబులు

42. 1. ప్రతివింధ్యుడు, 2. శ్రుతసోముడు, 3. శ్రుతకీర్తి, 4. శతానీకుడు, 5. శ్రుతసేనుడు.

43. 1. భీముడు, 2. సహదేవుడు, 3. నకులుడు, 4. ధర్మజుడు

44. ద్రౌపది

45. శల్యుడు. శల్యుడు పాండవుల మేనమామ - అతడు మద్రదేశాధిపతి - అతడు పాండవులకు సాయపడాలని అక్షౌహిణి సేనతో వస్తున్నాడు. త్రోవలో ఎన్నో చక్కని సౌకర్యాలు కలుగజేసి దుర్యోధనుడు శల్యుని సంతృప్తిపరచి తనపక్షాన శల్యుడు యుద్ధం చేసేటట్లు వరం పొందుతాడు. ఉద్యో 1-97

46. 1. మోసకారి, 2. సోమరి, 3. పిరికిపంద, 4. నపుంసకుడు, 5. దొంగ, 6. కృతఘ్నుడు, 7. నాస్తికుడు.

శ్రీ ధూర్తకే ఉలసే భీరౌ షండే
పరుషమానిని చోరే కృతఘ్నే విశ్వాసో
నకార్యో నచ నాస్తికే ॥

సం.ఉద్యో - 3874

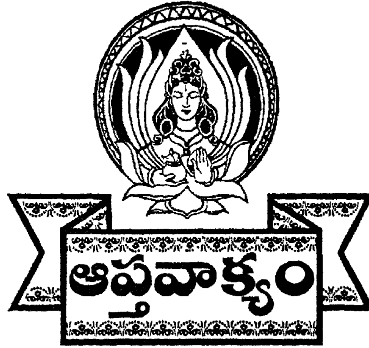
47. ద్రోణుడు. పొడుగయిన ఆ చేతులూ, నడకతీరూ చూస్తే అర్జునుడే అని తెలుసుకొని ద్రోణుడు ''అజ్ఞాతవాస సమయం అయిందా?'' అని భీష్ముని అడుగుతాడు. భీష్ముడు దుర్యోధనునితో మాట్లాడుతున్నట్లు వ్యంగ్యంగా, అయిపోయిందని సమాధానం చెపుతాడు.

48. దుస్సల : సంస్కృతంలో 'దుశ్శలా' దుః = దుఃఖమ్; శం = సుఖాంతే - లాతీతి దుశ్శలా - సుఖాంతమున దుఃఖమును తెచ్చునది.

49. ఆత్మస్తుతి మరణంతో సమానమని కృష్ణుడు చెప్పడంవల్ల - కర్ణవధ ముందు.

50. విదురుడు - సంజయుడు.

ఋషిపీఠం

''ఆరోహణమాక్రమణం జీవతో జీవతోయనమ్''

ఉన్నతి, పురోగమనం ప్రతి జీవికీ లక్ష్యం.

– అధర్వ వేదం)

ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే – అనే తీరు వ్యక్తి అభివృద్ధికి అవరోధం. ఏ పని చేపట్టామో, ఏ రంగంలో ఉన్నామో అందులో ఉన్నతి సాధించాలి. పురోగమించాలి. అందుకు ధార్మికమైన, సువ్యవస్థితమైన కృషి అవసరం.

సృష్టి చక్ర నిర్వహణ కోసం ఒక్కో వ్యక్తికీ ఒక్కో సామర్థ్యం, ఒక్కో పనీ, దానిని నిర్వహించే బుద్ధీ, అందుకు తగ్గ వ్యవస్థా అతడికీ స్వాభావికంగానే భగవంతుడు ఏర్పరుస్తాడు. ఈ విశ్వచక్రంలో ప్రతి అణువూ సార్థకమే. చైతన్యభరితమే. వృథా ఏదీ లేదు.

'ఇది చాలులే', 'ఇంత చాలులే' – అనే ఉదాసీన వైఖరి మనిషికి ఉండకూడదు. ఆ ఉదాసీనత వైఫల్యానికి హేతువౌతుంది.

తాను చేసే పని పట్ల పూర్తి అవగాహన, అధ్యయనం, దీక్ష, క్రియ... అనేవి ముఖ్యం. నిరంతర ఆచరణ, గమన శీలమైన చైతన్యానికి చిహ్నం. ఆ చైతన్యం పని చేసేది ఒక ఉన్నతత్వాన్ని లక్ష్యంలో ఉంచుకొని. అయితే ''లక్ష్యం ఉన్నతంగా ఉండగానే సరిపోదు'' అని ఈ వేదవాక్యంలో రెండో శబ్దం (ఆక్రమణం) – 'పురోగమనం' సూచిస్తోంది.

అంటే 'నిరంతరం ముందుకు వెళ్లడం' అని అర్థం. వెనుతిరగని ధృతితో, ఆత్మ సంయమనంతో అవాంతరాలను దాటుకుంటూ సాగడమే 'ఆక్రమణం' – పురోగమనం.

ఇప్పుడున్న దానిగన్నా ఉన్నతి, ఇప్పుడు చేస్తున్న దానిగన్నా విశేష కృషి... ఈ రెండూ ప్రతి మనిషికీ లక్షణంగా మారితే విజయం తథ్యం.

వేదసంస్కృతి ముక్కు మూసుకుని మూల ముడుచుకోవడాన్ని బోధించడం లేదు. 'ఉత్తిష్ఠత' అని మేలుకొలిపింది. ఇలాంటి వాక్యాల ద్వారా అడుగడుగునా మనలోని చైతన్యాన్ని సక్రమంగా, సముజ్జ్వలంగా వినియోగించుకొని భూమిని ఐశ్వర్యవంతంగా, సర్వ సమృద్ధిగా, ఆనంద ధామంగా మలచుకోవాలి.

ఐతే ఇందులో వదలకూడనిది 'ధార్మికత'. ఈ ధార్మికతకి మూలం దైవశక్తిపై విశ్వాసం. దీనితో కలగలిసిన కర్తవ్యనిష్ఠను వేదమాత ప్రతిచోటా ప్రబోధిస్తోంది. పురోగమనం అంటే – ఉన్న ధర్మాన్నీ, సంప్రదాయాన్నీ విడిచిపెట్టేసి కొత్తవేషాలు వేయడం కాదు. ధర్మాన్ని మునుపటి కన్నా అధికశ్రద్ధతో ఆచరించడమే పురోగమనం.

పైగా – జీవితంలో ఎప్పటికప్పుడు ఒక రోజు కన్నా మరొక రోజు ఉన్నంతగా గడవాలి. నిన్నకన్నా నేడు గొప్పగుండాలి. నేటికన్నా రేపు బాగుండాలి. క్రమంగా విలువలు తరిగిపోవడం కాదు. పెరుగుతూ వెళ్లాలి.

ఆత్మ ఔన్నత్యమే మన సంస్కృతిలో పరమలక్ష్యం. ధర్మాచరణలో శ్రద్ధ నిరంతరం అభివృద్ధి చెందుతూ సాగాలి. తమ జీవిత కాలంలోనేకాక, తమ తరువాతి తరంవారు తమకన్నా ఎక్కువగా ఈ ధార్మికనిష్ఠను కొనసాగించాలి. ఇలా కాల క్రమంలో ధర్మాచరణ క్రమం కూడా పెరగాలి. అది పురుష ప్రయత్నాల సార్థక్యం.

మానవజీవన లక్షణమే నిన్నటికన్నా నేడు బాగుండాలని కోరుకోవడం. ఆ 'బాగు' ధార్మికమైన విశ్వశ్రేయస్సు కావాలన్నది వైదిక ఆకాంక్ష.

సృష్టిలోనున్న ఐశ్వర్యాన్ని 'విశ్వశ్రేయస్సు' అనే దిశగా వెలికితీసి, తమ తమ మేధస్సులతో సద్వినియోగం చేసే మానవులున్నప్పుడు, ఆ దేశానికి అంతగన్నా కావలసిందేముంది! భారతీయ సంస్కృతికి అటువంటి మనిషే వారసుడౌతాడు. ✸

MEMBERSHIP / RENEWAL FORM

Please fill in capital letters and mail to...

RUSHI PEETHAM PUBLICATIONS

'PARK VIEW' NO 6, 4TH FLOOR , NO 85, G.N. CHETTY ROAD,
T.NAGAR, CHENNAI - 600 017.

Yes, I want to be a member in Rushi Peetham for

One year Rs 120/- (US $30) ☐ 3 Years Rs 360/- (US $90) ☐

5 Years Rs 600/- (US $125) ☐ Donations Rs ....

Iam paying by cheque/D.D.No..drawn on
....for Rs...........................
date...............Favouring Rushi Peetham Publications.

Name : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sex : Male ☐ Female ☐ Age ☐

Address : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

City : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ Pin : ☐☐☐☐☐☐

Subscribers No : (Incase of Renewal) :

Education : School ☐ College ☐ Graduate/Post Graduate ☐

Business ☐ Employed ☐ Retired ☐

P.T.O.

Please mention Addresses or E-mail of your Nearest & Dearest who have interest in Rushi Peetham, Bharatheeya Manasa Patrika

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11

** Terms : Allow 4 weeks for subscribing process. Super subscribe your name & Address on the reverse of the cheque/D.D. In case of further details contact Rushi Peetham Publications.

Owned & Published by : UPADRASTA SIVAPRASAD From : No.6, 4th Floor, No.85, G.N.Chetty Road, T.Nagar, Chennai - 600 017.
Printed By : V.C. Chermakani, Sakthi Process, No. 21F Kumballamman Koil St., Chennai - 600 081. Edited by : SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA

'ఋషిపీఠం' సంస్కృతి సంఘం

- నిర్వహణకు ఆహ్వానం

ఆర్ష (ఋషి) విద్యావ్యాప్తికి మాస పత్రిక నిర్వహణతోపాటూ, ఇతర ప్రచురణలు, ఆడియోలు వెలువరించడమే కాక – ఊరూరా సనాతన సంస్కృతిలోని వైశిష్ట్యాన్ని వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా తెలియజేయాలని ఈ సంస్కృతి సంఘం సంకల్పం.

మన సనాతన భారతీయ ధర్మానికి వారసులైన, చిత్తశుద్ధి కలిగిన, ఆసక్తిపరులు తమ వివరాలను, పూర్తి చిరునామాను తెలియజేస్తూ 'ఋషిపీఠం'కి వ్రాయండి. వారిలో ఎంపిక చేసిన వారిని ఆ ప్రాంతానికి ''ఋషిపీఠం సంస్కృతి సంఘ ప్రతినిధి''గా గౌరవించి, సంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణ బాధ్యతను ''ఋషిపీఠం'' – అప్పగిస్తుంది.

ఆ సంఘంలో సభ్యులను చేర్పించడం 'ఋషిపీఠం' లక్ష్యాలను చిత్తశుద్ధిగా, బాధ్యతాయుతంగా వ్యాప్తి చేయడం, కార్యక్రమ నివేదికలను క్రమం తప్పకుండా మాకు పంపడం ప్రతినిధికి తప్పనిసరి బాధ్యత.

ఈ సంస్కృతి సంఘ అభ్యున్నతికి వలసిన సహాయాన్ని అందజేసేవారు ఆ ప్రతినిధికిగానీ, 'ఋషిపీఠం'కి నేరుగా గానీ విషయం తెలియజేయవచ్చు. ఋషిసంస్కృతిపట్ల నిష్ఠ, ధర్మదృష్టి, చిత్తశుద్ధి – ఇవే ఈ సంస్కృతి సంఘం ప్రాతినిధ్యానికి కనీసార్హతలు.

ఉత్సాహవంతులైన వారు ''ఋషిపీఠం – భారతీయ మానస పత్రిక'' చిరునామాకు వివరాలతో సహా ఉత్తరం వ్రాయండి.

- సంపాదకుడు

RNI.No. : TNTEL/1999/92
Postal Regn. No. TN/CHIEF Pmg-30/2000